הײנט 12 זײטען | ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע-זעה 11. זײט | פרײז 15 גראשען | NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נײער פאלקסבלאט

15-טער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך פ' בשלח ח' שבט תרצ"ז | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt.1.06 | Łódź, Sroda, 20 stycznia 1937 | № 17

א מוראדיגען סקאנדאל

האבען די ענדעקעס ארויסגערופען אויף דער נעכטיגער זיצונג פון שטאט-ראט

ס'הויבט זיך אן ביי די פ.פ.ס. אוז מ'לאזט אויס צו יודען. — צו קיין יודישען אייגהייטליכען קלוב איז נישט געקומען. — אדוו. שטראוך איבערגעגעבען צו לייענען די בשותפות'דיגע דעקלאראציע וועגען קאמף געגען אנטיסעמיטיזם. — סאציאליסטען ווילען נישט בעטראכטען דעם שטאטישען בודזשעט ביז דאס פרעזידיום וועט נישט געוועהלט ווערען. — רעקארד-צאהל פון דרינגענדע פארשלאגען. — יודישע ראטמענער לעגען פאר, אז די שטאט זאל אויסהאלטען די יתומים פון בערקאוויטש און זענדעל. — הילף פאר ארימע אהן אונטערשייד פון נאציאנאליטעט און גלויבען. — ביליגער מאכען עלעקטרי און טראמוואי-בילעטען. — ענדעקעס פערלאנגען א גאס אויפ'ן נאמען פון וואצמייסטער בויאק. — די ערשטע אוואנטורע בעת'ן לייענען די פ.פ.ס.סישע דעקלאראציע. — די ענדעקעס ערקלערען, אז זיי וועלען נישט דערלאזען קיין יודישע רעדנער. — זיי מאכען א ווילדען סקאנדאל בעת אדוואקאט שטראוך לייענט די דעקלאראציע פון 5 יודישע ראטמענער. — שענדליכע זידלערייען. — ענדעקעס צורייסען די יודישע דעקלאראציע. — אנהויב פון געשלעג. — דער קאמף קומט פאר נאר וועגען יודען, זאגען די ענדעקעס

ענדעקעס אויפגעריסען די נעכטיגע זיצונג

פאר דער זיצונג

נעכטען האט מען אין שטאטראט ווידער געוויזען א מוסטער פון די זיצונגען, וועלכע זענען פארגעקומען אין יאהר 1935, בעת די ענדעקעס האבען געהאט א מעהרהייט.

ס'איז געקומען צו א מורא'דיגען **סקאנדאל, וועלכער דער בעריהמט - געווארענער לאדזער שטאט-ראט האט נאך ביז איצט נישט געזעהן**, אנטשפינען האט זיך דער סקאנדאל בעת'ן לייענען די דעקלאראציע פון דער פעפעעסישער פראקציע דורך ראטמאן כארינסקי. באלד אבער האבען זיך די ענדעקעס געכאפט, אז אזא אוואנטורע וועט נישט זיין פאפולער און האבען אויסגעדרעהט דעם דישעל, קירעווענדיג אלץ אויף דער זייט פון די יודען וואס האט זיך זיי איינגעגעבען צוליב דעם, וואס ראטמאן שטראוך האט באלד דערויף בעקומען דאס ווארט צו לייענען די דעקלאראציע פון 5 יודישע ראטמענער. דא האבען זיך **די ענדעקעס געווארפען מיט אזא ווילדען כעס אויף די יודען** אז מ'האט דאס נאך נישט געזעהן אויף די ביז-איצטיגע זיצונגען. ס'זענען שוין געפאלען די ערשטע קלעפ, אבער די ענערגישע שטעלונג פון די יודען און אויך פון די סאציאליסטישע ראטמענער האבען אפגעהאלטען פון א שרעקליכען געשלעג, וועלכעס איז געהאנגען אין דער לופטען.

נאך פאר דער זיצונג איז געווען בעקאנט, אז די **ענדעקעס גרייטען זיך צו ארויסטרעטונגען**, מ'האט נאר נישט געוואוסט וואס פארא טאקטיק זיי וועלען אננעמען, צי זיי וועלען ארויסטרעטען מיט אוואנטורעס ביים אריינטראגען אנטי-יודישע פארשלאגען, אדער אויף אנ'אנדער אופן. ביים גאנג פון דער זיצונג האט זיך ארויסגעשטעלט, אז זיי האבען בעשלאסען נישט צו דערלאזען קיין יוד רעדען פון דער שטאט-ראט טריבונע.

די פעפעסישע פראקציע צוזאמען מיטן בונד און פועלי-ציון האבען זיך פאר דער זיצונג לאנג בעראטען. ווי ס'זעהט אויס האט זיך געהאנדעלט וועגען פינקט פון דער טאג-ארדנונג מכח דער ערשטער לייענונג פון שטאטישען בודזשעט. הארט פאר דער זיצונג איז געפאלען דער בעשלוס, **אז די סאציאליסטען זענען געגען בעטראכטען דעם בודזשעט**, וועלכער איז אריינגעטראגען געווארען דורך דער צייטווייליגער שטאט-פערוואלטונג און האלטען, אז דער בודזשעט דארף צונויפשטעלען דעם ניי-געוועהלטען פרעזידיום, וועלכעס איז נאך נישט בעשטעטיגט דורך דעם אינערן-מיניסטעריום. דעריבער איז בעקאנט געווארען, אז די סאציאליסטישע פראקציעס וועלען אריינטראגען א פארשלאג וועגען אראפנעמען דעם בודזשעט-פונקט פון דער טאג-ארדנונג.

ס'איז אויך בעשלאסען געווארען, אז אלע פארשלאגען זאלען אריינגעטראגען ווערען דורך פ. פ. ס. בונד און פועלי-ציון צוזאמען, דאגעגען זאלען די יודישע דעקלאראציעס געלייענט ווערען דורך יעדער פראקציע באזונדער.

אויך די 5 יודישע ראטמענער אדוו. וויצמאן, אדוו. שטראוך, ד"ר עלענבערג, ליבערמאן און לעווין האבען פאר דער זיצונג אפגעהאלטען א בעראטונג. ס'איז בעשלאסען געווארען קיין איינהייטליכען קלוב נישט צו שאפען, ווייל די פארשטעהער פון די פערשידענע ריכטונגען האבען באזונדערע שטעלונגען צו אלגעמיינע און יודישע פראגען, דאגעגען זאלען די דערמאנטע 5 ראטמענער אפגעבען א בשותפות'דיגע דעקלאראציע וועגען **קאמף מיטן אנטיסעמיטיזם**. די דעקלאראציע איז איבערגעגעבען געווארען צו לייענען דעם ראטמאן אדוו. שטראוך. די ערטער אין די קאמיסיעס פאר די יודישע ראטמענער זענען דעצידירט געווארען צווישען די 5 ראטמענער דורך א גורל, אזוי איז אויסגעפאלען דעם ד"ר עלענבערג די פינאנץ און בודזשעט קאמיסיע, דעם אדוו. וויצמאן — די קאמיסיע פאר אלגעמיינע ענינים און דעם אדוו. שטראוך — די יורידישע רעקלאמאציע-קאמיסיע.

דער אינטערעס צו דער נעכטיגער זיצונג איז געווען א זעהר גרויסער. אויף דער גאס פארן בנין פון שטאטראט זענען געשטאנען מאסען מענשען, וועלכע האבען זיך געוואלט אריינבעקומען איניווייניג, די קאנטראל איז אבער געווען א זעהר שטרענגע, נישט קוקענדיג אבער דערויף זענען די גאלעריעס געווען געפאקט ביז איבער די ברעגעס.

די רייה צו זיצען אויף דער ערשטער באנק מיט די ענדעקעס איז נעכטען צוגעפאלען דעם אדוו. שטראוך.

אנהויב פון דער זיצונג

ארום האלב 8 א זייגער עפענט פרעזידענט נארלעווסקי די זיצונג און שטעלט, אז די וואהלען פון 6 דעלעגאטען צו דער רעגיאנאלער קאמיסיע פארן אויפבוי-פלאן פון לאדזער אינדוסטריע-קרייז ווערט אראפגענומען פון דער טאג-ארדנונג צוליב א צירקולאר פון דער וואיעוואדזשטווע אין דעם דאזיגען ענין.

דאן מעלדעט זיך צום ווארט ראטמ. כארינסקי (פ.פ.ס.), וועלכער זאגט, די פ. פ. ס. און די קלאסען פעראייניגען, געהענדיג צו די וואהלען צום לאדזער שטאטראט האט זיך געשטיצט אויף א ווירטשאפטליכען און פאליטישען פראגראם, וועלכער ענטשפרעכט איהר קלאסען - שטאנדפונקט. **דער שטאטישער בודזשעט וועלכע ווערט אונז היינט פארגעשטעלט דורך דער צייטווייליגער שטאט-פערוואלטונג**, איז נישט דער אויסדרוק פון די ווירטשאפטליכע פלענער פון דער סאציאליסטישער מעהרהייט. מיר קאנען נישט פאלגירען דעם מעטאד פון יאהר 1935 ווען דער שטאטראט האט אנגענומען דעם בודזשעט און אלס דאנקבארקייט האט מען איהם פונאנדערגעלאזען.

דער שטאטראט אין דער איצטיגער מעהרהייט קען אלס יסוד פון דער דיסקוסיע נעמען נאר אזא בודזשעט, וועלכער וועט איהר פארגעשטעלט ווערען דורך דעם פרעזידיום, וואס איז אויסגעוועהלט געווארען דעם 7 יאנואר דורכ'ן שטאטראט. צוליב דעם לעגען מיר פאר, אז דער שטאט-ראט זאל בעשליסען דאס ביז דער צייט ווען עס וועט בעשטעטיגט ווערען דאס פרעזידיום פון מאגיסטראט קען דער בודזשעט נישט בעטראכט ווערען און דער פונקט דארף אראפגענומען ווערען פון דער טאג-ארדנונג.

עס אפאנירט דער ענדעקישער ראטמאן שווײדלער, וועלכער זאגט, הגם די ענדעקעס שטייען אויך אויפ'ן שטאנדפונקט, אז א צייטווייליגע שטאט-פערוואלטונג איז נישט קיין נארמאלע ערשיינונג פונדעסטוועגען איז דער בודזשעט א נויטווענדיגקייט און מ'דארף איהם יא בעטראכטען. ער איז חושד די סאציאליסטען, אז זיי האבען מורא פאר די בודזשעט דעבאטען און דעריבער ווילען זיי נישט דערלאזען צו קיין דיסקוסיע.

דער פארשלאג ווערט אפגעשטימט און בעקומט א מעהרהייט פון 38 שטימען געגען 28. ביי 5 אפגעהאלטענע שטימען פון די יודישע ראטמענער. פונוואנען עס האבען זיך גענומען 28 ענדעקישע שטימען בעת זיי האבען נאר 27 ראטמענער, זעהט אויס אז עס איז פארגעקומען א **מיספערשטענדניש ביי דער אפשטימונג**.

19 דרינגענדע פארשלאגען און 5 אינטערפעלאציעס

דאן ווערט אריינגעטראגען די רעקארד-צאהל פון דרינגענדע פארשלאגען און אינטערפעלאציעס. ס'האט נאך נישט פאסירט, אז אויף איין זיצונג זאל מען אריינטראגען אזש 19 פארשלאגען און 5 אינטערפעלאציעס. די פארשלאגען זענען באלד איבערגעלייענט געווארען און זענען אפגעשיקט געווארען צו בעטראכטען ביז צום סוף פון דער זיצונג פערשטעהט זיך, אז צוליב דעם וואס די זיצונג איז ארויפגעריסען געווארען דורך די ענדעקעס זענען די פארשלאגען שוין נישט בעטראכט געווארען.

די 5 יודישע ראטמענער: אדוו. וויצמאן, לעווין, ליבערמאן, אדוו. שטראוך און ד"ר עלענבערג, האבען אריינגעטראגען פאלגענדע פארשלאג:

דעם 9 נאוועמבער 1936 האט א פארשוין, וועלכער האט געהאט אנ'ענדעקישע לעגיטימאציע אויסגעהאקט א שויב אין דער קאוויארניע אויף קילינסקיעגא 11, וועלכע האט געהערט צו א יוד. **און בעת'ן אנטלויפען האט ער ערמארדעט ישראל אהרן זענדעל און יעקב יוסף בערקאוויטש.**

די אומשולדיגע קרבנות פון דער פערברעכערישער אגיטאציע, וועלכע ווערט זייט א לענגערער צייט געפיהרט אין לאדז געגען דער יודישער בעפעלקערונג האבען איבערגעלאזען די פאמיליעס אהן מיטלען צום לעבען, זענדעל האט איבערגעלאזען אנ'אלמנה מיט 2 קינדער, אין עלטער פון 2 יאהר און 15 חדשים, בערקאוויטש האט איבערגעלאזען אנ'אלמנה און 7 קינדער אלע מינדעריעהריגע, צווישען זיי 4 אין עלטער פון 5, 7, 10 און 12 יאהר.

אויף דער זעלבסטפערוואלטונג ליגט דער רעכטליכער חוב אויסצוהאלטען און ערציהען די יתומים.

נעמענדיג אנ'אויסדרוק פון פעראורטיילען די העצע צו צופלאקערן נאציאנאליטעטען - קאמפען ביי אונז אין שטאט און פון דערלאזען אונמענשליכע עקסצעסען, בעשליסט דער שטאטראט:

די שטאט-פערוואלטונג נעמט אויף זיך די פליכט צו דעקען די קאסטען פון אויסהאלטען אין יודישע ערציהונגס-היימען די מינדעריעהריגע יתומים, וועלכע זענען געבליבען נאך די די ערמארדעטע ישראל זענדעל און יוסף בערקאוויטש. נאכ'ן איבערלייענען דעם יודישען פארשלאג, האט קאוואלסקי אויסגעשריגען: זאלען געבען דערויף געלד די יודען פון אמעריקא, אדער פון פאלעסטינא. די פראקציעס פון פ. פ. ס. בונד און פועלי-ציון האבען אריינגעטראגען פאלגענדע פארשלאגען: **וועגען הילף פאר ארבייטסלאזע.**

דער קריזיס, וועלכער דויערט שוין זייט א רייה יאהרען האט דערפיהרט די ארבייטער און אנגעשטעלטע מאסען ווי אויך די ארימע בעפעלקערונג צו א צושטאנד פון שרעקליכער נויט. בעזונדערס האט דער דאזיגער צושטאנד געטראפען די ארבייטסלאזע מאסען פון אינדוסטריע-שטעט, צווישען זיי פון לאדז.

די פערזיכערונגס - געזעצען זענען נישט גענוגענד און קענען נישט לינדערן די נויט פון די הונגעריגע.

די ווינטער - הילף האט נישט ערפילט די האפנונגען, וועלכע מ'האט אויף איהר ארויפגעלעגט.

טויזענדער ארבייטסלאזע בעקומען נישט צוליב פערשידענע סיבות קיין שום הילף.

די סאציאליסטישע זעלבסטפערוואלטונג אין אונזער שטאט קען נישט גלייכגילטיג צוקוקען צו דער געשאפענער לאגע, מ'דארף באלד ארגאניזירען הילף פאר די, וואס לייַדען הונגער און קעלט, דער שטאטראט בעשליסט דעריבער:

אויפצופאדערן די שטאט-פערוואלטונג אויסצוארבייטען אין פערלויף פון 10 טעג א פראיעקט פון

(ווייטער זעה 4-טע זייט)

צענטראל-אמעריקא גרייט אריינצולאזען
יודישע עמיגראנטען פון פוילען, דייטשלאנד און רומעניען
בריף פון פרעזידענט פון סאן-דאמינגא צו ד"ר סטיפען ווייז

ניו-יארק, 19 (יט"א טעלעג.)

א יודישער דענטיסט מיטן נאמען ד"ר בלעק האט היינט אבגעגעבען אין ניו-יארק א סענסאציאנעלע ערקלערונג וועגען מעגליכקייטען פון יודישער עמיגראציע קיין סאן-דאמינגא („דאמיניקאנישע רעפובליק") אויף האיטי אין צענטראל-אמעריקע.

ד"ר בלעק ערקלערט, אז ער איז געפאהרען אין אויפטראג פון ד"ר סטיפען ווייז קיין סאן-דאמינגא, פון וואנען ער האט זיך נאר-וואס אומגעקעהרט.

דער פרעזידענט פון דער דאמיניקאנישער רעפובליק — ערקלערט ד"ר בלעק — האט אויסגעדריקט די גרייטקייט פון דער דאזיגער רעגירונג אריינצולאזען אין דער רעפובליק א מיליאן יודען אין משך פון 25 יאהר. יעדער אימיגראנט וועט קריגען פון דער רעגירונג 30 אקער באדען און וועט אין משך פון פינף יאהר זיין בעפרייט פון שטייערן.

דער יודישער וועלט-קאנגרעס זאל — לויט דער ערקלערונג פון ד"ר בלעק — דאפען גאראנטירען דער רעגירונג פון סאן-דאמינגא, אז די אימיגראנטען וועלען נישט פאלען צו לאסט דער רעפובליק ביז דער צייט, וואס זיי וועלען זיך פערזעלבסטשטענדיגען און זיך קענען אליין אויסהאלטען.

ד"ר בלעק האט געוויזען א בריף פון פרעזידענט פון דער דאמיניקאנישער רעפובליק, אדרעסירט צו ד"ר סטיפען ווייז, אין וועלכען עס ווערט געזאגט, אז די געקומענע אימיגראנטען וועלען זעהר גוט אויפגענומען ווערען און אז זיי דארפען זיך הויפטזעכליך ווידמען דער לאנדווירטשאפט און אינדוסטריעלער טעטיגקייט.

עס דארף פערשטאנען ווערען — האט ד"ר בלעק צוגעגעבען — דאס עס דארף אויסגעארבייט ווערען א פלאן, וואס זאל פארזעהען, אזוי שנעל ווי מעגליך צו בעזעצען אין סאן דאמינגא די ערשטע טויזענד יודען פון פוילען, רומעניען און דייטשלאנד, און אז אמעריקאנער ארגאניזאציעס וועלען שאפען א פאנד פון א מיליאן דאלאר אויסצופיהרען די דאזיגע אויפגאבע.

לסוף האט ד"ר בלעק צוגעגעבען, אז ד"ר סטיפען ווייז וועט בעשטימען א קאמיסיע, וואס זאל זיך פערנעמען מיט דער אויספארשונג פון דעם פראיעקט וועגען יודישער עמיגראציע קיין סאן דאמינגא.

די דאמיניקאנישע רעפובליק (סאן-דאמינגא) פערנעמט א טייל פון דער צווייט-גרעסטער אינזעל האיטי צו דרום-מזרח פון קובא אין מערב-אינדיען (צענטראל-אמעריקע).

נאך דער עראבערונג פון האיטי דורך די פראנצויזען (1635) זענען אויף דער אינזעל געקומען ספרדישע יודען, וואס זענען אנטלאפען פון צפון-בראזיליען. אין דארט אנטוויקעלט די קולטיווירונג פון צוקער-ראהר. 1683 האבען זיי אויף דער פארארדנונג פון דער פראנצויזישער רעגירונג, פערלאזען די אינזעל. די גרוש-גזירה האט געגאלטען פאר אלע יודען אין די פראנצויזישע בעזיצונגען אין מערב-אינדיען, די גרויסע האנדעלס-פירמע „גראדיס און מענדעס" אין באררא האט פונדעסטוועגען נאך שפעטער געהאט א פיליע אין האיטי, וועלכע איז געפיהרט געווארען הויפטזעכליך דורך יודישע אנגעשטעלטע.

אין די אינערליכע טיילען פון דער אינזעל זאלען זיך האבען אויפגעהאלטען אלט-איינגעזעסענע יודען, וועלכע בעהאלטען אבער אויס זייער אפשטאמונג. א גרויסער טייל פון די איינוואוינער פון דער שטאט זשערעמי (ירמיהו) זאל שטאמען פון יודען.

די אינזעל האיטי נעמט ארום די אייגענטליכע רעפובליק האיטי און די רעפובליק סאן-דאמינגא. אין דער רעפובליק האיטי וואוינען לערך 150 יודען, דערפון ארום א דריטעל אין דער הויפטשטאט פארט-פרענס. עס זענען צווישען זיי פאראן ספרדים און אשכנזים. אין געגענזאץ צו אנדערע מיטעל-אמעריקאנישע לענדער איז די איינוואנדערונג קיין האיטי נישט בעשווערט.

אין דער דאמיניקאנישער רעפובליק לעבען לערך 40 יודען, וואס א טייל פון זיי האבען קאטוילישע פרויען. לויט דער מיטטיילונג פון א נייוואנדערער, וועלכער האט זיך נישט לאנג בעזעצט אין סאן-דאמינגא, זענען פאראן געוויסע אויסזיכטען פאר קוואליפיצירטע מעטאל-ארבייטער, לאנדווירטען, ביהנען-ציכטער, ביר-ברויער, פאטאגראפען, האלץ-פאכלייט. די קאלאניזאציע-מעגליכקייטען זאלען דארט זיין גינסטיג, די באדען-פרייזען נידעריג.

ניו-יארק, 19 (יט"א טעלעג.)

אין שייכות מיט דער ערקלערונג פון דענטיסט בלעק וועגען מעגליכקייטען פון יודישער קאלאניזאציע אין סאן-דאמינגא, האט ד"ר סטיפען ווייז ערקלערט דעם פארשטעהער פון יט"א, אז עס איז נישט ריכטיג די ערקלערונג, אז דער אמעריקאנישער יודישער קאנגרעס האט אויף זיך גענומען די פליכט פינאנציעל אויסצוהאלטען די עווענטועלע אימיגראציע קיין סאן-דאמינגא. קודם-כל דארפען די קאלאניזאציע-מעגליכקייטען אין סאן-דאמינגא אויסגעפארשט ווערען, ה' בלעק איז קיין סאן-דאמינגא געפאהרען אויף אייגענער אחריות, קיין שום יודישע ארגאניזאציע האט איהם צו דעם נישט בעאויפטראגט.

ד"ר סטיפען ווייז האט אויפמערקזאם געמאכט, אז דאס פערעפענטליכען די ידיעות וועגען איינוואנדערונגס-מעגליכקייטען קיין סאן-דאמינגא איז נאך פריהצייטיג און דאס קאן שטערן די ביז איצטיגע עמיגראציע מעגליכקייטען אין דעם דאזיגען לאנד.

דער יודישער קאנגרעס וועט ארויסשיקען פארשטעהער אויסצופארשען די קאלאניזאציע-מעגליכקייטען אין סאן-דאמינגא. דערווייל דארף מען זיך נישט מאכען קיין אילוזיעס וועגען דער דאזיגער עמיגראציע-מעגליכקייט, האט פערענדיגט סטיפען ווייז.

עטליכע געאגראפישע דאטען וועגען סאן-דאמינגא

די דאמיניקאנישע רעפובליק (סאן-דאמינגא) פערנעמט לערך צוויי דריטעל פון דער אינזעל האיטי אויף די גרויסע אנטילען (מערב-אינדיען). די רעפובליק האט א שטח פון קנאפע 59 טויזענד קו. קמ. לויט א סטאטיסטישער בערעכנונג פון אנהויב 1935 איז זי געווען בעוואוינט דורך א בעפעלקערונג פון לערך א מיליאן מיט 200 טויזענד נפשות. (די רעפובליק האיטי, וואס האט א שטח פון עטוואס מעהר ווי העלפט די גרויס וואס סאן-דאמינגא, צעהלט העכער דריטהאלבען מיליאן איינוואוינער.) לערך א העלפט פון דער בעפעלקערונג בעשטעהט פון מולאטען און נעגערס, די איבעריגע זענען אייראפעער (שפאניער, פראנצויזען), סיריער און טערקען. די שטאאטס-רעליגיע איז דער קאטאליציזם, די מלוכה-שפראך — שפאניש.

דאס לאנד איז בערגיג. פון נאטירליכע אוצרות טרעפען זיך: גאלד, זאלץ, ברוינע קוילען און עטוואס קופער און אייזען-ארץ. דער קלימאט איז ווי אויף די איבעריגע אנטילען — הייס. די רייכקייט פון לאנד בעשטעהט זיך הויפטזעכליך מיט לאנדווירטשאפט (צוקער, קאקאא, קאווע, באנאנען) און וועלדער-עקספלואטאציע (פארביגע געהילץ).

אין 1922 האט סאן-דאמינגא געהאט סה"כ 240 קמ. אייזענבאהנען. פונקט ווי די רעפובליק האיטי, אזוי געפינט זיך אויך סאן-דאמינגא אונטער שטארקען ווירטשאפטליכען איינפלוס פון די פאראייניגטע שטאטען.

„ענגלאנד גיט זיך נישט אפ קיין חשבון
פון די שוועריגקייטען פון א"י-פראבלעם" — ערקלערט לארד פיל
עקסטרעמיסטישע אראבער זענען גרייט צו פערשטענדיגען זיך מיט יודען אויף א „נישט-ציוניסטישער פלאטפארם"

לאנדאן, 19 (יט"א טעלעגראפיש)

דער היינטיגער „טיימס" פערעפענטליכט א אינטערוויו פון זיין ירושלימער קארעספאנדענט מיטן פרעזידענט פון דער קעניגליכער קאמיסיע לארד פיל און איהר וויצע-פרעזידענט סער האראלד ראמבאלד, וואס איז ערטיילט געווארען דעם קארעספאנדענט פאר'ן היינטיגען אפפאהר פון די ביידע מיטגלידער פון דער קאמיסיע קיין ענגלאנד.

לארד פיל האט „טיימס"-קארעספאנדענט ערקלערט:

אין ענגלאנד האט מען וואהרשיינליך נישט קיין בעגריף וועגען די ספעציעלע שוועריגקייטען, מיט וועלכע עס איז פערבינדען דאס א"י-פראבלעם. ערשט זייענדיג אין א"י גופא האבען מיר זיך איבערצייגט, ווי קאמפליצירט און ווי ערנסט עס איז די לאגע אין א"י און ווי שווער עס איז צו געפינען פאר איהר א לעזונג.

„טיימס" מיילט היינט אויך מיט אין א דעפעשע פון ירושלים, אז דער סעקרעטאר פון אויבערשטען אראבישען קאמיטעט, אדוו. אוני-בעי אבדול-האדי, האט צוגעשטעלט דער קעניגליכער קאמיסיע אן אויספיהרונג פון איינער פון זיינע ערקלערונגען, וואס ער האט געמאכט אויף א זיצונג פון דער קאמיסיע. לויט דער דאזיגער אויסבעסערונג דארף זיך די ענטשפרעכענדע ערקלערונג זיינע לייענען אזוי:

„איך וויל זאגען, אז די אראבער זענען געווען גרייט אויף א קאמפראמיס מיט די יודען; אין דער צייט אבער, וואס מיר זענען אבסאלוט געגען אנערקענען דעם ציוניזם, זענען מיר גרייט צו זעצען זיך ביי א געמיינזאמען טיש אויף א נישט-ציוניסטישער פלאטפארם און זענען גרייט צו אנערקענען די יודען אלס מינדערהייט אין א"י.

ערקלערונג פון ענגלישען קאלאניען-מיניסטער
וועגען די רויבערייען אין ארץ-ישראל

לאנדאן, 19 (יט"א טעלעגר.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט דער קאלאניען-מיניסטער ארמסבי-גאר אפגעגעבען ערקלערונגען וועגען דער לאגע אין ארץ-ישראל. הגם אין לאנד איז אויסערליך איינגעשטעלט די רוה, הערשט פונדעסטוועגען דאס געפיהל פון אינרוה. וואס עס איז שייך די רויבערייען, וואס קומען לעצטענס פאר אין א"י — האט ערקלערט דער מיניסטער — האט דאס גאר נישט צוטון מיט פאליטישע סיבות. דאס זענען בלויז פאלען פון געוועהנליכע קרימינעלע פערברעכענס, געגען וועלכע די רעגירונג האט שוין אונטערגענומען אנ'ענערגישע אקציע. עס זענען שוין דורכגעפירט א רייהע ארעסטען פון פערברעכער.

מעגליכקייט פון הויך-קאמיסאר וואוקאפ'ס דימיסיע

ירושלים, 19 (ספ. טעל.)

די גרעסטע סענסאציע אין לאנד איז די ידיעה אז דער גענעראל-סעקרעטאר פון דער ארץ-ישראל רעגירונג (דאס הייסט פאקטיש דער „פרעמיער מיניסטער") מיסטער האל האט בעקומען דעמיסיע. ער ווערט בעשטימט אלס ענגלישער דעלעגאט אין זאנזיבאר. די דעמיסיע פון מיסטער האל ערקלערט זיך דערמיט וואס ער ווערט געמאכט פאראנטווארטליך פאר די פארגעקומענע אונרוהען אין לאנד, עס געהען קלאנגען אז אויך דער הויך-קאמיסאר סער וואוקאפ וועט געהן אין דעמיסיע, דאס זאל פארקומען שוין אין נאהענטסטען חודש. עס ווייזט פארקומען אויך אנדערע וויכטיגע ענדערונגען אויף די הויכע אמטען אין א"י.

קהלות-פערבאנד אין ענגלאנד איז בעאונרוהיגט
צוליב דער שווערער לאגע פון די יודען אין פוילען

לאנדאן, 19 (יט"א טעלעגר.)

דער „באָרד אף דעפיוטיס" (ועד-הקהלות אין ענגלאנד) האט אויף זיין מאנאטליכער סעסיע אויסגעהערט א בעריכט וועגען דער יודישער לאגע אין פערשידענע לענדער, דערונטער אויך אין פוילען.

בנוגע דער לאגע פון די פוילישע יודען ווערט אין דעם בעריכט געזאגט:

אנ'ערנסטע בעאונרוהיגונג האט ארויסגערופען די בענייטע אגיטאציע אין סיים פאר א מאסען-אויסוואנדערונג פון פוילישע יודען. דער „דזשאינט פארעין קאמיטע" איז ערנסט בעזארגט צוליב די אונאויפהערליכע בעריכטען פון אויטאריטאטיווע קוועלען וועגען דער שטייגענדער ווירטשאפטליכער דעפרעסיע פון די יודען. דער „דזשאינט פארעין קאמיטע" פערהאנדעלט די דאזיגע לאגע צוזאמען מיט אנדערע ארגאניזאציעס אין ענגלאנד און אויסלאנד, כדי צו זוכען מיטלען צו פערבעסערן די לאגע פון קאנסטרוקטיווען שטאנדפונקט.

די ענגלישע קעניגליכע פאר וועט בעזוכען ווייטשעפעל

לאנדאן, 19 (יט"א טעל.)

ווי עס ווערט אפיציעל אנגעקינדיגט וועט דער קעניג געארג דער 6-טער און די קעניגין עליזאבעט בעזוכען דעם 13-טען פעברואר דעם לאנדאנער איסט-ענד. אין איסט ענד קאנצענטרירט זיך אויך, ווי בעקאנט, די לאנדאנער יודישע בעפעלקערונג.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07
ספעציעל-ארצט פאר מענער · שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

REPERACJE WIECZNYCH PIÓR
najlepiej, najszybciej uskuteczn.
warsztaty reper. F-my
A. J. OSTROWSKI i S-cy
PIOTRKOWSKA 55, tel. 203-54.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, האלז און סטלערא? קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
שערפיען 37 בענעדיקטא 6.
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.
M. TAURENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשע 11, טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—6 אוו.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריום
פ. שאץ, לאדז
פיעטריקאווער 37

לעטשניצע
פאר ווענערישע-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען-דאקטאר פון 11—1 און פון 5—7 אוונט.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
telefon 26-553.
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב - פון 8 1 בייטאג

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
בלעז. פאר נירען בלאז און אורין-ווראגם
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

אויערען, נאז און האלז און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. RAKOWSKI
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועס אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9—2 און פון 4—8 אוונט
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען-גאבינעט
פאר דורכלייכטונגען און אלערליי-פאטאגראפיעס

וואוהין גייסטו, דייטשלאנד?

גרויסע רעדע פון אויסערן־מיניסטער אידען וועגען שפאניען, איטאליעניש־ענגלישען אפמאך און שלום אין אייראפא

לאנדאן, 19 (ספ. טעל.)

דער פארלאמענט האט הייגט בעגייט די דעבאטע וועגען דער בריטישער אויסערן־פאליטיק, דערביי איז ספעציעל בעריקזיכטיגט געווארען די שפאנישע פראגע.

די דעבאטע האט אנגעהויבען מיט א רעדע פון מיניסטער אידען.

דאס נייע יאהר, האט אידען ערקלערט, הויבט זיך אן מיט דער זארג, וואס עס קומט פאר אין שפאניען. ער האט דערביי פארמולירט די שווערע בעקאנטע טעזע, וועלכע פעראורטיילט יעדע פרעמדע אינטערווענץ. די מלוכה־פארם פון שפאניען איז אן־אינטערליכע שפאנישע אנגעלעגענהייט און וועגען דעם האט רעכט צו דעציזירען נאר דאס שפאנישע פאלק.

דא האט מינ. אידען דערמאנט מוסאליני'ס אינטערוויאו פאר'ן „פעלקישען בעאבאכטער", און ערקלערט: „אין דער איטאליעניש־בריטישער דעקלאראציע (וואס מוסאליני האט דערמאנט אין דעם דערמאנטען געשפרעך) איז נישטא קיין איין ווארט, וואס וואלט געקענט געבען וועלכען עס איז פרעמדע מלוכה די רעכט פון אינטערווענץ אין שפאנישע אומאפהענגיג פון דעם, וואס פארא רעגירונג עס זאל הערשען אין שפאניען". לסוף האט מינ. אידען פעסטגעשטעלט, אז די אינטערעסען פון דער בעפעלקערונג פון'ם אומאפהענגיגען שפאניען מוזען ווייטער איינגעהאלטען ווערען. אידען האט ווייטער זיך ארויסגעזאגט פאר א נישט־אינטערווענץ־פאליטיק, אין געגענפאל קאן עס ברענגען צו א מלחמה אין וועלכער עס קענען ארייננעמען ווערען אויך אנדערע מלוכות.

בעריהרענדיג דעם ענגליש־איטאליענישען אפמאך האט מינ. אידען אנגעוויזען, אז דער אפמאך האט קיין שום דירעקטען צוזאמענהאנג מיט די געשעענישען אין שפאניען. דער פאקט האט נאר א שייכות צו דער פאציפיקאציע פון מיטעל־לענדישען ים.

רעדענדיג וועגען די ענגלישע בעוואפנונגען, האט אידען ערקלערט, אז די בעוואפנונגען נישט קיין ציל פאר זיך, נאר א מיטעל, וואס פיהרט צום ציל. די בערוהיגונג פון אייראפא קאן קומען נאר דורך א גלייכמעסיגער פאראלעלער ווירטשאפטליכער צוזאמענארבייט און פאליטישער בערוהיגונג. עס קאן נישט זיין קיין רייד וועגען ווירטשאפטליכער צוזאמענארבייט, אויב זי זאל נישט דינען די צילען פון פאליטישער בערוהיגונג. איך אקצעפטיר נישט דעם אלטערנאטיוו: אדער פאשיזם, אדער קאמוניזם.

צום סוף פון זיין רעדע האט מינ. אידען געווידמעט דעם דריטען רייך. די צוקונפט פון דייטשלאנד און איהר ראל אין אייראפא — האט ערקלערט דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער — איז דער געגענשטאנד פון פעראינטערעסירונגען און פון דער אויפמערקזאמקייט אין אייראפא. וואוהין פיהרען די היינטיגע רעגירענדע דאקטרינען פון דייטשלאנד? — פרעגט מינ. אידען. — צי אויפ'ן וועג פון אומקעהרען דייטשלאנד די שטעלונג פון א גרויס מאכט אין אייראפא, א מאכט, אין וועלכער עס זאל הערשען וואוילשטאנד און צופרידענהייט, צי זיי וועלען דייטשלאנד ארייןפיהרען אין דער טיף פון אינטערנאציאנאלע אנטאגאניזמען אדער, עווענטועל, צו איזאלאציע, וואס איז נישט מעגליך, אז אייראפא זאל ווייטער זיך שלעפען אויפ'ן וועג צו א אומזיכערער צוקונפט.

אויב דייטשלאנד וואלטען אויסגעקליבען דעם וועג פון קאנקרעטע אונטערהאנדלונגען און צוזאמענארבייט, וואלט יעדער אין ענגלאנד איהר גרייט געווען צו העלפען. ענגלאנד קאן נישט מסכים זיין אויף א פאליטיק פון אינטערווענץ אין ענינים פון פרעמדע מלוכות. די סיטואציע פון אייראפא קען מען נישט אויסהיילען מיט רעדעס. עס איז נויטיג, אז דייטשלאנד זאל פערלאזען דעם איצטיגען וועג.

דייטשען בעזעצען פליה־פלעצער אין מאראקא

נעגערס קעמפען אויף דער זייט פון אויפשטענדיגע. — באמבארדירט מאלאגא. — רעגירונגס־מיליטער פערנומען נייע פאזיציעס

צושמעטערט אלע פאשיסטישע אנגריפען

פאריז, 19 (ספ. טעל.)

האוואס טיילט מיט פון מאדריד, אז אויפ'ן רום־אפשניט פון מאדרידער פראנט האבען זיך בעוויזען אפטיילונגען פון נעגערס, וועלכע זענען פארמירט געווארען דורך די אויפשטענדער צווישן די איינגעבוירענע פון אינזעל פערנאנדאפא.

פאריז, 19 (ספ. טעל.)

לאנדאנער „טיימס" ברענגט א נישט צענזורירטע דעפעשע פון איהר קארעספאנדענט פון שפאניש־מאראקא, אין וועלכע ס'ווערט געזאגט צווישן אנדערע:

נאך א קורצען וויזיט אין שפאניש־מאראקא קומט מען צום אויספיהר, אז דארט געפינען זיך נישט קיין אנדערע דייטשע זעלנער, ווי בלויז די, וועלכע דינען אין שפאנישען פרעמדען־לעגיאן, אבער די לעצטע בעשטעהן פון פליהער. אין זייער בעזיץ געפינען זיך אלע לופט־פליה־פלעצער. די דייטשע פליהער נעהמען אנטייל אין ציוויל. די דייטשע איינפלוסען אויף די איינגעבוירענע ווערען אויסגענוצט מיט דער הילף פון פראפאגאנדע און מתנות. דער שפאנישער הויך־קאמיסאר אין מאראקא האט מיר ערטיילט אנ'ערלויבניש צו בעזוכען אלע וויכטיגע ערטער, אבער מיט'ן אויסנאהם פון איינעם פון די וויכטיגסטע פונקטען: דעם פליה־פלאץ אין מעלילי.

פאריז, 19 (ספ. טעל.)

די אויפשטענדער האבען איצט אונטערגענומען א ברייטע מיליטערישע אקציע געגען מאלאגא. די אויפשטענדער איז געלונגען זיך צו דער־נעהנטערן און געפינען זיך יעצט איינגאנצען 45 קילאמעטער פון מאלאגא.

מאלאגא ווערט דערוויילע פיבערהאפט בעפעסטיגט דורך דער רעגירונג. די גאנצע געגענד איז פארטיפיצירט. מען גלויבט, אז ערשט פאר מאלאגא וועט קומען צו א גרויסער שלאכט צווישן די קעמפענדע צדדים. מאלאגא איז לויט דער מיינונג פון אויסלענדישע מיליטערישע פאך־לייט, נאך מעהר און שטארקער בעפעסטיגט, ווי מאדריד און מען גלויבט, אז די אויפשטענדער וועלען דא בעקומען די ריכטיגע מפלה.

אויפ'ן מאדרידער פראנט האבען די אויפשטענדער אין משך פון די לעצטע צוויי טעג פערלוירען טויזענד דערהרג'עטע און 4 טויזענד פערוואונדעטע. דער גאנצער אוניווערזיטעט־אפשניט שטעלט איצט מיט זיך פאר איין גרויסען חורבן. די גאנצע געגענד ליגט אין חורבות.

מאדריד, 19 (ספ. טעל.)

דער ראט צו פערטיידיגען מאדריד איז מודיע, אז אויפן מאדרידער פראנט אויף די אפשניטען פון אוניווערזיטעטס־קווארטאל און מאנקלאא דויערען געוואלדזאמע קאמפען. אלע בעמיהונגען פון אויפשטענדיגע ארויסצושטויסען די רעגירונגס־אפטיילונגען פון אוניווערזיטעטס־קליניק האבען זיך איינגאנצען צוזאמענגעבראכען.

אויפ'ן גוואדאלאהאראער פראנט זענען די אנגריפען פון די אויפשטענדיגע אין דער נאהנט פון אוואנאדער אפגעשטויסען געווארען.

וואלענסיא, 19 (ספ. טעל.)

די שפאנישע רעגירונגס־אגענטור מעלדעט: אויפ'ן מאדרידער פראנט האבען די רעגירונגס־אפטיילונגען אויפגעריסען אין דער לויפט א טייל פון אוניווערזיטעטס־קליניק, דערנאך זענען די רעפובליקאנער אריבער צום אנגריף און דערביי פערנומען וויכטיגע פאזיציעס.

די גאנצע צייט פון די שלאכטען איז די אפעראציע־איניציאטיוו געווען אין די הענד פון רעגירונגס־מיליטער.

אויף אלע פראנטען האט דאס אונגינסטיגע וועטער בעשווערט די קריגס־אפעראציעס.

מאדריד, 19 (ספ. טעל.)

אויפ'ן מאדרידער פראנט, אויפ'ן אפשניט סאן־פערנאנדא און אוניווערזיטעטס־שטעטל האט נעכטען א גאנצען טאג אנגעהאלטען א שטארק פייער פון משין־געוועהר.

אויף אנדערע אפשניטען זענען די אפעראציעס געווען אונבעדייטענדע. די רעגירונגס־אפטיילונגען פערפעסטיגען די פאזיציעס אין אוניווערזיטעטס־קווארטאל, וואס זיי האבען נעכטען פערנומען.

מאדריד, 19 (ספ. טעל.)

די ראדיא־סטאציע פון דער אנארכיסטישער פעדעראציע אויפ'ן פראנט פון סערא גוואדא בעשטעטיגט די ידיעה וועגען דעם, אז די אויפשטענדיגע האבען דורך דריי־מאטאריגע אפאראטען באמבארדירט מאלאגא. די שאדענס פון דער באמבארדירונג זענען אונבעדייטענדע.

דער קאמוניקאט גיט צו, אז דער גייסט פון דער רעפובליקאנישער מיליץ איז א גוטער. טראץ דער באמבארדירונג פון מאלאגא, איז די פערטיידיגונג פון דער דאזיגער שטאט א גוזיכערטע, ווייל די שטאט איז שטארק פארטיפיצירט.

בילבאא, 19 (ספ. טעל.)

דער אפיציעלער קאמוניקאט פונ'ם ראט צו פערטיידיגען בילבאא טיילט מיט, אז די טעטיגקייט פון דער פאשיסטישער ארטילעריע אויף די אפשניטען אמוריא און ארדון איז בעדייטענד אפגעשוואכט געווארען. די רעגירונגס־ארטילעריע האט ערפאלגרייך באמבארדירט דעם שונא אין דער געגענד פון עלאריא. אויף אלע אנדערע אפשניטען הערשט רוה.

מעקסיקא, 19 (ספ. טעל.)

דער פרעזידענט קארדענאס האט ערקלערט דער פרעסע, אז די מעקסיקאנישע רעגירונג וועט אויך ווייטער צושטיצען דער שפאנישער רעפובליקאנישער רעגירונג געוועהר און אמוניציע. וואס עס אין שייך אויסלענדישען קריגס־מאטעריאל, וועט ער קענען ארויסגעשיקט ווערען פון די מעקסיקאנישע גרעניצען נאר אין דעם פאל, אויב די רעגירונג, פון וואנען דאס געוועהר שטאמט, וועט דערויף ארויסגעבען אנ'ערלויבניש.

פון דער דאזיגער ערקלערונג וויל מען פערשטעהן, אז די 7 אמעריקאנישע עראפלאנען, וואס געפינען זיך אין אמעריקאנישען פארט, וועלען נישט קענען ארויסגעשיקט ווערען קיין שפאניען.

סענאט־קאמיסיע קריטיקירט די איצטיגע וואהל־ארדינאציע און דעם סיים

ווארשא, 19 (טעל.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער סענאט־קאמיסיע זענען בעטראכט געווארען די בודזשעטען פון סיים, סענאט, מלוכה־פרעזידענט און העכסטע קאנטראל־קאמער.

שטענדיג קומען נישט פאר קיין דיסקוסיעס איבער די בודזשעטען, היינט, דאגעגען, איז יא פארגעקומען א דיסקוסיע. דערביי איז געווען א סענסאציע דער פאקט, וואס די סענאטארען ראדזיוויל און עווערט זענען ארויסגעטרעטען געגען דעם איצטיגען סיים און געגען דער וואהל־ארדינאציע.

דעם בודזשעט פון מלוכה־פרעזידענט האט אויפ'ן ארט פון קראנקען סענאטאר ראסטוואראווסקי רעפערירט דער געוו. פרעמיער יענדזשעיעוויטש. דער אוקראינער דעצקעוויטש האט אנגעוויזען, אז דער רעפרעזענטאציע־פאנד פון מלוכה־פרעזידענט איז צו קליין. דער רעדנער האט, אלס אילוסטראציע, אנגעוויזען, אז די באלשעוויקעס גיבען אויס פיל מעהר געלד ווי מיר און דערפאר האבען זיי ערפאלג אין דער וועלט. לויט זיינע איבערמאציעס האט דער. געוו. סאוויעטישער אמבאסאדאר אין פאריז געהאט סאך אן פאריז געהט 40 פראקען, עטליכע צענדליג קראוואטען, פיל אנצוגען, ער האט זיך געוואשען מיט שאמפאן און געשאטען קאוויאר. אזוי ווערט ער האט זיך אויף דער וועלט געשאפען דער פאלקספראנט.

ער בעט ביי דער געלעגענהייט, אז אין דער קאנצעלאריע פון מלוכה־פרעזידענט זאל זיך געפינען כאטש איין אוקראינער.

סענאטאר לעשטשיצקי אינטערפעלירט הלמאי פיל ביטעס וועגען בעגנעדיגונג ווערען אפגעווארפען.

דער פערטרעטער פון פרעזידענט צייויל־קאנצעלאריע ד"ר סקאווראנסקי ערקלערט, אז יעהרליך קומען אן 30 טויזנט ביטעס וועגען בעגנעדיגונג.

דעם סיים־בודזשעט האט רעפערירט סענאטאר פעטראזשיצקי. ער זאגט, אז דעפוטאטען פערדינען וועניג, מ'דארף העכערען זייערע פענסיעס. ער דער מאנט דערביי די נישט־פאפולערקייט פון איצטיגען סיים, וואס קומען פאר רייבונגען צווישען סיים און דער רעגירונג. ער זאגט זיך אויך ארויס געגען דער וואהל־ארדינאציע.

סענאטאר עווערט איז אויך געגען איצטיגען סיים און געגען דער וואהל־ארדינאציע, ער צווייפעלט אבער, צי עס זענען מעגליך דורכצופיהרען נייע סיים־וואהלען צוליב דער קאמוניסטישער אגיטאציע אין לאנד.

דער פרעזעס פון דער העכסטער קאנטראל־קאמער גען. סטזשעמינסקי גיט אפ א רייה ערקלערונגען וועגען דער טעטיגקייט פון דער קאמער.

דעם בודזשעט פון סענאט האט רעפערירט סען. מאריאן מאלינאווסקי, וועלכער האט אונטערגעשטראכען, אז ביים אויספיהרען דעם בודזשעט ווענדעט אן דער סענאט די ווייט־געהענדסטע אפשפארונגען. ער ווייזט אן, אז די וויצע־מארשאלקעס פון סענאט מוזען אפטמאל פאהרען מיט טאקסיס. מאר־שאלעק פריסטאר, ארויספאהרענדיג אויף דער פראווינץ בעצאהלט פון דער אייגענער טאש דעם שאפער און פאר בענזין.

גאנצע נאכט געדויערט די רבנים־בעראטונג

ווארשא, 19 (טעל.)

א גאנצע נאכט האבען געדויערט די בעראטונגען פון גרויסען רבנים־צוזאמענפאהר, וואס האט זיך נעכטען אנגעהויבען אין ווארשא. אויף דעם צוזאמענפאהר ווערט ברייט ארומגערעדט די שווערע לאגע פון די יודישע קהלות אין פוילען, וואס האבען זעהר שטארק געליטען צוליב דער שחיטה־גזירה.

די דיסקוסיע פון די רבנים ווערט געפיהרט ביי פערמאכטע טירען און די פרטים ווערען געהאלטען שטרענג בסוד.

* * *

עס איז בלויז בעקאנט, אז ארום דער דיסקוסיע וועגען דער פראגע פון טרייבערען האבען זיך די רבנים פון די גרויסע שטעט ארויסגעזאגט פאר טרייבערען, די רבנים פון די קליינע שטעטלעך — געגען.

* * *

א דעלעגאציע פון יודישען קצבים־צעך האט מען נעכטען ערקלערט אין האנדעלס־מיניסטעריום, אז אויב מען וועט נישט טרייבערען דאס פלייש און נישט פערקויפען די הינטערשטע חלקים פאר כשר, וועט דער קאנטינגענט פון כשר פלייש ווייטער בעגרעניצט ווערען.

* * *

אין פערלויף פון נעכטיגען טאג האט הרב פויזנער אבגעהאלטען עטליכע בעראטונגען מיט די מנקרים, באמנים און מיט'ן דירעקטאר פון שעכט־הויז. הרב פויזנער האט ערקלערט, אז מיט'ן צוטרעטען צו דער אקציע פון טרייבערען וויל ער דערגרייכען דריי זאכען: בעזארגען יודען מיט פרנסה, בעזארגען ווארשא מיט גענוג כשר פלייש, און דערגרייכען, אז דאס פלייש זאל זיין ביליג.

* * *

ווארשא, 19 (טעלעפאניש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון רבנים־צוזאמענפאהר איז נאך א לענגערער דיסקוסיע געבליבען, אז עס איז אוממעגליך דורכצופיהרען דעם ניקור פון די הינטערשטע טיילען פון די כשר געשאכטענע בהמות.

נישט קוקענדיג דערויף האט מען היינט שוין אונטער דער השגחה פון הרב פויזנער, צום ערשטען מאל, געטרייבערט די הינטערשטע טיילען פון די בהמות.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל־ארצט פאר הויט־געשלעכטס קראנקהייטען און מענער־שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10 אויף
161 פעטריקאווער 161
טעל. 245־21
נעהמט אן פון 8 ביז 2 בייטאג און פון 7 ביז 9 אוו.
זונטאג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצא־פרייזען

מוראַ'דיגער סקאַנדאַל אין שטאַט-ראַט

(ענדע פון דער 1-טער זייט)

בעשטייערן אויפן דערמאָנטען צוועק די הויז-בעזי-צער ווי אויך די וואָס האָבען אינדוסטריע-פּאַטענטען פון 1 ביז 4 קאַטעגאָריע.

ביז דער צייט ווען דער שטאַט-ראַט וועט אָננע-מען דעם דאָזיגען פּראָיעקט און ביז ער וועט בעשטע-טיגט ווערען דורך דער אויפזיכטס-ראַט, ווערט די שטאַט-פערוואַלטונג אויפגעפאָדערט **אָנצונעמען אַלע שריט ביי דער רעגירונג צו בעקו-מען אַ הלואה פון 500 טויזענד זל. וועל-כע וואָלט מעגליך געמאַכט צוצוטרע-טען צו אַ באַלדיגער הילפס-אַקציע פאַר אַרבייטסלאָזע און אָרימע בירגער פון דער שטאָט אָהן אונטערשיד פון נאַציאָ-נאַליטעט און גלייבען**, וועלכע געניסען נישט פון די געזעצליכע אונטערשטיצונגען און בראַוכען פּראַקטיש די הילף.

כדי צו אונטערשטיצען די בעמיהונגען פון דער שטאַט-פערוואַלטונג ביי דער אויפזיכטס-מאַכט, בע-שליסט דער שטאַט-ראַט אויסצוועהלען אַ דעלעגאַ-ציע פון 3 פּערזאָן, וועלכע זאָל פאָרשטעלען די מאַס-געבענדע פאַקטאָרען אין וואַרשע וועגען דער נויטיג-קייט פון די דערמאָנטע פּאָסטולאַטען און וועגען בע-קומען די דערמאָנטע הלואה.

וועגן אומזיסטע קוכען:

דער שטאַט-ראַט בעשליסט צו עפענען אין 4 פּונקטען פון דער שטאָט: כויני, ווידזעוו, באַלוט און כאָזשיני שטאַטישע קוכען אַרויסצוגעבען דער אָרי-מער בעפעלקערונג בחנמדיגע שפּייזען.

אַסיגנירען אויפן דערמאָנטען צוועק פון די שטאַ-טישע פאָנדען אין לויפענדען בודזשעט 50 טויזענד זל.

וועגן קינדער - בעשפּייזונג

דער שטאַט-ראַט בעשליסט: צו העכערן די סומע אין בודזשעט אויפן יאָהר 1936 אויף'ן בעשפּייזען קינדער אין די פאָלקס-שולען פון 88,200 ביז 114,600 זל.

וועגן ביליגער מאַכען עלעקטריע

דער שטאַט-ראַט בעשליסט אויפצופאָדערן די שטאַט-פערוואַלטונג אָנצונעהמען באַלד ענערגישע שריט צו בעוועגען די לאָדזשער עלעקטראָווניע אויפן וועג פון אַ דירעקטען הסכם ווי אויך אויפן וועג פון אינטערווענץ ביי ענטשפּרעכענדע מלוכה-פאַקטאָרען צו פערקלענערן דעם פּרייז אויף ליכט פאַר פּריוואַ-טען געברויך.

וועגן ביליגער מאַכען טראַמוויי-בילעטן

דער שטאַט-ראַט בעשליסט אָנצונעמען באַלדיגע ענערגישע שריט צו בעוועגען די טראַמוויי-געזעל-שאַפט צו פערקלענערן דעם טאַריף אויף נאָרמאַלע בילעטען ביז 20 גראָשען, שילער-בילעטען ביז 10 גראָשען. מאָרגען-בילעט: 10 גראָשען, קאָמבינירטע בילעטען מיט איבערזעצען זיך 25 גראָשען.

וועגן אָפּשאַפען רענומעראַציעס

פאַר בעאַמטע פון דער 1-טער ביז דער דריטער קאַ-טעגאָריע, אויב ס'איז פאַראַן אַרבייט אין די איי-בער-שעה'ן זאָל מען צונעמען אָנגעשטעלטע צווישען אַרבייטסלאָזע.

די ענדעקעס האָבען אַריינגעטראָגען אַ גאַנצע רייה פּלאַמפּעריגע פאָרשלאָגען, וועלכע זיי ליציטירען זיך אויף אַ דעמאַגאָגישען אופן מיט די סאָציאַליסטען. קיין ספּעציעלע אַנטי-יודישע פאָרשלאָגען האָבען זיי נישט אַריינגעטראָגען, נאָר איין פאָרשלאָג, אַז די לעשנאַ גאַס זאָל גערעניִרט ווערען אויף דער נאָמען פון וואַכמייסטער בויאַק (ווי בעקאַנט איז בויאַק דער שאָסען געוואָרען אין מיטען מאַזאָוויעצק דורכ'ן משוגענעם כאַסקעלעוויטש).

דאָן איז מען צוגעטרעטען צו וועהלען די קאָ-מיסיעס.

וואַהלען פון שטאַטישע קאָמיסיעס

ראַטמאַן פּאַטקאַנסקי (פּ.פּ.ס.) לעגט פאָר, אַז די צאָהל מיטגלידער אין די קאָמיסיעס זאָלען געהע-כערט ווערען ביז 17. אויף דעם אופן וועט אויסקו-מען, אַז אין יעדער קאָמיסיע וועלען די סאָציאַליס-טישע פראַקציעס האָבען צו 9 מיטגלידער, די ענדע-קעס צו 7 און די יודען 1 פאָרשטעהער.

אין דער פינאַנס- און בודזשעט - קאָמיסיע זע-נען געוועהלט געוואָרען פון די סאָציאַליסטען: כאַ-רינסקי, פּאַטקאַנסקי, אַרוו. האַרטמאַן, אַנדזשעיאַק, נאַנצקע, יאַן חאַנשמאַן, שערבינאַ, לאַנדסמאַן און פּאָז-נאַנסקי (בונד), פון די יודען — ד"ר עלענבערג, פון די ענדעקעס: קאָוואַלסקי, קראַוטשינסקי, גושע-גאָזשאַק, מילאַק, קאָזשוכאָווסקי, קאַטקאַנסקי און שוליץ.

ביים אויסרופען דעם נאָמען פון דר. עלענבערג, שרייט אויס קאָוואַלסקי: „וואָס פאַרא בירגערשאַפט האָט ער פּוילישע אָדער פּאַלעסטינישע?

אין דער קאָמיסיע פאַר אַלגעמיינע ענינים זענען געוועהלט געוואָרען פון סאָציאַליס-טען: מאַרטשיניאַק, קראַיע אַרוו. ד"ר לאָאָס מני-שעווסקי, ציגזער, נאַליבסקי ראַק, האָלענדערסקי (פּ. ס.) און כוטקעוויטש (בונד) פון די יודען — אַרוו. ווייצמאַן, פון די ענדעקעס — בעלקאַ, בראָסילאַוו קאָוואַלסקי, שוליץ, באָלעסלאַוו קאָוואַלסקי, שוויד-לער, טורסקי און משטשאַנסקי.

אין דער יורידישער רעגולאַמין - קאָמיסיע זע-נען געוועהלט געוואָרען פון די סאָציאַליסטען: אַרוו. סעמפּנער, פּשיראָוועק, לקזשידלעווסקי, שטשעפּאַנ-סקי, קאָזלאָווסקי, גלאַשעווסקי, יאַוואָראָווסקאַ, קראַוזע און וואָזשניאַק. פון די יודען — אַרוו. שטראָוך.

קאָוואַלסקי שרייט אויס: דאָס איז דער בעסטער צימעס.

פון די ענדעקעס: סליקאַר, ראַגיאַווסקי, ראַש-קאָווסקי, נאַלאַר, זשעלאַק, ראַקאָווסקי און באַנק.

אין דער דיסציפּלינאַר - קאָמיסיע זע-נען געוועהלט געוואָרען פון די סאָציאַליסטען: כאַרינסקי, אַרוו. קעמפּנער, קוקולסקי און גאַוראָן. פון די ענדעקעס: שווידלער, אַדאַמיעץ און טשער-ניק.

פאַר די וואַהלען צו די קאָמיסיעס האָט ראַטמאַן פּאַטקאַנסקי פאָרגעלייגט אַז די צאָהל מיטגלידער פון די קאָמיסיעס פון יעדער פראַקציע זאָל נישט בע-שטימט ווערען לויט דער צאָהל ראַטמענער אויף דער זיצונג, נאָר לויט דער צאָהל מיטגלידער פון יעדער פראַקציע (עס האָבען נאָר געפעהלט 2 סאָ-ציאַליסטישע ראַטמענער).

די ענדעקעס זענען געגען דעם. אַרוו. שווידלער ערקלערט, אַז אויף קיין שום צוזאַמענאַרבייט אָדער פערשטענדיגונג מיט די סאָציאַליסטען גייען זיי נישט איין, נאָר זיי האַלטען זיך שטרענג אין רעגולאַמין.

צוליב דעם האָט ראַטמאַן פּאַטקאַנסקי פאָרגע-לעגט אַן איבעררייס אויף 5 מינוט.

אַרוו. קאָוואַלסקי שרייט אויס: **דער איבער-רייס איז כדי צו שליסען אַ בלאָק מיט די יודען.**

נאָכדעם איבעררייס ציהט ראַטמאַן פּאַטקאַנסקי צוריק זיין פאָרשלאָג.

דאָן טרעט מען צו צו וואַהלען די רעוויזיאָנס-קאָ-מיסיע. אויף אַדמיניסטראַטיוון די וואַהלען ווערט גע-וועהלט אַ ספּעציעלער פאָרזיצער צווישען די ראַט-מענער, די סאָציאַליסטען לייגען פאָר דעם ראַטמאַן וואָלטשאַק, די ענדעקעס טשערניק'ן.

מיט 40 שטימען געגען 27 ווערט געוועהלט ראַט-מאַן וואָלטשאַק, וועלכער לאַדענט אַלס בייזיצער די ראַטמענער: נאַלינסקי (פּ.פּ.ס.) און פּאָזנאַנסקי (בונד) ווען ראַטמאַן פּאָזנאַנסקי געהט צו צום פּרע-זידיום-טיש שרייט קאָוואַלסקי:

— נעמט מיט דעם תלמוד!

די וואַהלען צו דער רעוויזיאָנס - קאָמיסיע ווע-רען אַדורכגעפיהרט לויט אַ געהיימער אָפּשטימונג.

אַלס פאָרזיצער פון דער רעוויזיאָנס - קאָמיסיע ווערט געוועהלט ראַטמאַן אַרוו. האַרטמאַן, דער ענ-דעקישער אַרוו. שווידלער איז אַדורכגעפאַלען. אַלס וויצע-פאָרזיצער ווערט געוועהלט דער סאָציאַליס-טישער קאַנדידאַט ראָמאַנאָצקי טשערניק איז אַדורכ-געפאַלען.

פאַרן וואַהלען פון 11 מיטגלידער און 6 קאַנדי-דאַטען אין דער רעוויזיאָנס - קאָמיסיע לעגט פאָר אַרוו. ווייצמאַן, אַז די מיטגלידער און קאַנדידאַטען זאָלען געוועהלט ווערען צוזאַמען.

דירעקטאָר קאַלינאָווסקי ערקלערט, אַז דאָס קען נישט געשעהן צוליב די פאָרשריפטען. דערויף ענט-פערט אַרוו. ווייצמאַן, אַז דירעקטאָר קאַלינאָווסקי קאָמענטירט נישט ריכטיג די פאָרשריפטען.

קאָוואַלסקי רייסט זיך אויף פון אָרט און שרייט: ס'איז נישט אָנשטענדיג, אַז ווייצמאַן זאָל לערנען דעם דירעקטאָר די פאָרשריפטען.

אַרוו. ווייצמאַן: איך וויל מיך ביי אייך נישט לערנען קיין אָנשטענדיגקייט, איהר דאַרפט אַמווייניגסטענס רעדען, ווייל איהר פערשטייט אַמווייניגס-טען.

קאָוואַלסקי: אייער פערשטאַנד לאָזט איבער פאַר פּאַלעסטינאַ, נישט פאַר פּוילען.

אַרוו. ווייצמאַן: **אייער ענטשפּרע-כענט אָרט איז אין קאַכאַנובקע.**

אין דער רעוויזיאָנס - קאָמיסיע ווערען געוועהלט פון די סאָציאַליסטען: פּאַטקאַנסקי, שניאַדאָוויטש, קראַוזע, מאַלינאָווסקי. טייל לעווינזאָהן און מילמאַן (בונד) פון די ענדעקעס: סליקאַר, קראַוזע, שוויד-לער, שרעלאַ און טראַכאַווסקי.

דער מוראַדיגער סקאַנדאַל

מ'טרעט צו לייענען די פּאַרטייאישע דעקלאַראַ-ציעס. דאָס ערשטע וואָרט בעקומט ראַטמ. כאַרינסקי (פּ. פּ. ס.) ער זאָגט: די וואַהלען, וועלכע זענען פאָר-געקומען דעם 27 סעפּטעמבער האָבען געגעבען אַן איבערזיכט פון די פּאָליטישע און געזעלשאַפטליכע שטרעמונגען אין לאַנד. מיר, אַלס פּוילישע סאָציאַ-ליסטישע פּאַרטיי פיהלען פאַר אונזער פליכט צו ער-קלערען אויך ראַטמענער און פאַר דער גאַנצער בע-פעלקערונג פון דער שטאָט אַז אונזער אַרבייט וועט זיין אַן עפענטליכע, אַן עהרליכע און לטובת דער שטאָט. זייענדיג אין דער מעהרהייט אין דער אַר-בייטער שטאָט, וועלען מיר קודם כל אין זינען האָבען די אַרבייטער מאַסען פון אונזער שטאָט. **די ענדע-קעס האָבען געליטען בעת די וואַהלען אַ מפּלה.** דער אַרבייטער קלאַס האָט זיך אויף זיי דערקאָנט און האָט זיך דערמאָנט, אַז די ענ-דעקעס האָבען קיינמאָל נישט געקעמפט מיט די אָקו-פּאַנטען...

אין דעם מאָמענט הויבען די ענדע-קעס אָן צו מאַכען געוואַלדיגע אַוואַנטו-רעס.

דער ענדעק שוליץ וואַרפט זיך שלאָגען דעם רעד-נער. טשערניק געפינט זיך שוין אויך נעבען די סאָ-ציאַליסטישע בענק. בראָניסלאַוו קאָוואַלסקי נעמט אַרויס אַ פייפעל און פייפט אומאויפהערליך, קאָ-זשוכאָווסקי האָט שוין אַ בענקל אין האַנד. עס קומען פאָר שרעקליכע בזיונות און געגענזייטיגע זידלערייען, **דאָס געשלעג הענגט אין דער לופט.**

די סאָציאַליסטישע ראַטמענער רינגלען אַרום דעם רעדנער כאַרינסקי און דערלאָזען נישט צו די צעיושעטע ענדעקעס.

כאַרינסקי שטייט אויף דער טריבונע און לייענט ווייטער די דעקלאַראַציע. אין דעם שרעקליכען טו-מעל הערט מען אָבער מעהר נישט קיין וואָרט, דאָס לייענען דויערט עטליכע מינוט און די גאַנצע צייט זידעלט מען זיך **עס ביילען זיך פויסטען אין דער לופטען.** ווען כאַרינסקי ענדיגט דאָס לייע-נען די דעקלאַראַציע גיט ער זי איבער צום פּראָטאָ-קאָל.

פּרעזידענט גאַרלאָווסקי קלינגט די גאַנצע צייט און וואָרענט, אַז אויב די אַוואַנטורע וועט דויערן וועט ער איבעררייסען די זיצונג. עס האָט זיך גע-דוכט, אַז די אַוואַנטורע ליעגט זיך ענדיגען נאָר ביי די סאָציאַליסטען באַלד אָבער זענען די ענדעקעס איבערגעגאַנגען צו זידלען יודען. זיי שרייען:

— **זיי האָבען זיך אַלץ אויסגעלערנט פון די יודען. יודישע וואַכטעס. יודישע פּאַכאַלקעס איהר זייט פערקויפט צו יודען.**

איינציגווייז בערוהיגען זיך די ענדעקעס און זע-צען זיך רוהיג אַוועק אויף זייערע ערטער.

פּרעזידענט גאַרלאָווסקי ערטיילט דאָס וואָרט דעם ראַטמאַן אַרוו. שטראָוך צו לייענען די דעקלאַראַ-ציע אין נאָמען פון די 5 יודישע ראַטמענער.

ראַטמאַן שטראָוך טרעט אַרויף אויף די רעדנער טריבונע און קאָוואַלסקי שרייט איהם נאָך:

— שטראָוך, נאָר רוהיג רעדען, אויב נישט וועט זיין שלעכט.

די ענדעקעס, וועלכע זענען שוין געווען צוגעג-גרייט נישט צו דערלאָזען רעדען קיין יוד, האָבען זיך שוין אויפגעשטעלט פון די ערטער און ווען ראַט-מאַן שטראָוך האָט אָנגעהויבען צו לייענען די ערש-טע ווערטער פון דער דעקלאַראַציע: „אים נאָמען פון 5 יודישע ראַטמענער" **ענטשטעהט אַ מוראַ'דיגער סקאַנדאַל.** די ענדעקעס זענען שוין ביי דער רעדנער-טריבונע. קאָוואַלסקי איז דער ערשטער דאָרט, טשערניק געהט צו צו די סטענאָ-גראַפיסטינס, וועלכע זיצען נעבען די רעדנער טרי-בונע און זאָגט צו זיי:

— געהט אַוועק פון דאַנען, **ווייל איך וועל היינט די יודען דערהרג'ענען.**

די ענדעקעס געוואַלדעווען און קאָוואַלסקי שרייט:

— **קיין יוד האָט נישט קיין רעכט צו רעדען אין שטאַט-ראַט.**

ראַטמאַן דר. עלענבערג: מיר האָבען רעכט און מיר וועלען רעדען.

קאָוואַלסקי: וועלען מיר אייך דערהרג'ענען.

דר. עלענבערג: איבער אונזערע טויטע קערפּערס וועלען מיר אונזערע רעכט פערלאַנגען!

אַרום אַרוו. שטראָוך, וועלכער שטעהט אויף דער רעדנער-טריבונע און לייענט אין אַלגעמיינעם טו-מעל די דעקלאַראַציע, שטעהען שוין אַ גרופּע ענדע-קעס און האַלטען די הענט אין דער הויך, כדי אַראָפּ צולאָזען די ידים זייערע אויפן רעדנער. באַלד זענען אָבער דאָ די סאָציאַליסטישע ראַטמענער, וועלכע הויבען אָן צוריקצושטויסען די שלעגערס. **אַרוו. ווייצמאַן שטייט האַרט נעבען דעם רעדנער, כדי ער זאָל קאָנען ווייטער לייע-נען. אַרוו. קאָוואַלסקי בעקומט אין דעם מאָמענט אַ קלאַפּ פון בראָניסלאַוו קאָ-וואַלסקי.** טשערניק פערמעסט זיך אויף ראַטמאַן מילמאַן, וועלכער בעשיצט אויך דעם רעדנער.

קאָוואַלסקי זעהט, אַז ער קען זיך נישט אַדורכ-רייסען דורך דער וואַנד פון די פּ. פּ. ס. ראַטמענער געהט ער הינטען אַרום אויף דער רעדנער-טריבונע און שטעלט צו לייענען. מאַכענדיג די ווילדעסטע אויסגעשרייען אויף'ן אַדרעס פון די יודען:

זשידזשי פּאָרשיווי, נישט לאַנג וועט איהר דאָ פערבלייבען א. אז. וו.

ביי ווילדע געשרייען און זידלערייען פון די ענ-דעקעס שטעהט אַרוו. שטראָוך אויף דער טריבונע און לייענט ווייטער די דעקלאַראַציע, הגם מ'הערט נישט קיין וואָרט. אין דעם מאָמענט רייסט זיך דער ענדעק שוליץ אַהער צו דער רעדנער טריבונע און רייסט אַרויס די דעקלאַראַציע פון אַרוו. שטראָוך'ס האַנד און צוררייסט זי.

אַרוו. שטראָוך שרייט אויס: הער פּרעזידענט צוליב דעם. וואָס זיי האָבען צוריסען דעם אָריגינאַל פון דער דעקלאַראַציע, לייג איך צו אַן אָפּשריפט צום פּראָטאָקאָל.

אַרוו. ווייצמאַן זאָגט צו אַרוו. שטראָוך: וואָס נעמט איהר זיך איבער, וואָס זיי האָבען צוריסען אַ דעקלאַראַציע, **אַז זיי אָרגאַניזירען דאָך מער-דערייען אויך.**

קאָוואַלסקי אַ פּלייטע שרייט: וועמען האָבען מיר ערמאָרדעט?

אַרוו. ווייצמאַן: **מיאַדעצקי, גליצנ-שטיין, בערקאָוויטש און זענדלען.**

די צעיושעטע ענדעקעס רייסען זיך כסדר צו די יודען כדי צו שלאָגען מ וואַרפט זיך אויף די ראַט-מענער לעווין און ליבערמאַן. די פּ. פּ. ס. ראַטמענער זענען אָבער אויף דער וואַך און לאָזען נישט צו, די ענדעקעס שרייען:

— **דער קאַמף אין פּוילען פיהרט זיך בלויז וועגן יודען מיט אייך וועלען מיר אַדורכקומען.**

די דאָזיגע לאַגע האַלט אָן אַ לענגערע צייט. אין מיטען דעם סקאַנדאַל פערלאָזט פּרעזידענט גאַרד-לעווסקי דאָס פּרעזידיום, וואָס הייסט, אַז די זי-צונג איז איבערגעריסען. די ענדעקעס שטעלען זיך אַוועק זינגען די ראָטע און די פּ.פּ.ס. דעם טשער-וואָני שטאַנדאַר און אינטערנאַציאָנאַל. די וואָזשנעס הויבען אָן אויסצולעשען די ליכט און „דער עולם" הויבט זיך אָן פונאַנדערצוגעהן. פון דער גאַלעריע הערען זיך אויסגעשרייען:

— **נידער מיט דער ענדעקישער לאַ-בוזעריע.**

די דעקלאַראַציע פון די 5 יודישע ראַטמענער וואָס איז געלייענט געוואָרען דורך אַ. ז. שטראָוך איז פאָלגענדע:

אין נאָמען פון פינף אונטערגעשריבענע ראַט-מענער האָב איך דעם כבוד אָפּצוגעבען פאָלגענדע ערקלערונג.

אין מאָמענט ווען די יודישע בעפעלקערונג אין לאַנד איז אונטערגעוואָרפען אַנטיסעמיטישע אָנ-גריפען אין דער פאָרם פון ברוטאַלע עקסצעסען, פון פערשפּרייטען באָיקאָט-לאָזונגען און עקסטער-מינאַציע-פּרובען, וועלכע ווערען געפיהרט דורך די רעאַקציאָנערע כוחות, פערדייניגען מיר זיך פינף יודישע ראַטמענער, כדי אָנצוגעבען די דעקלאַראַציע, הגם מיר זענען פאַרשטעהער פון גרופּען וואָס אונטערשיידען זיך אין דער אָפּשאַצונג פון פיל ערשיינונגען פון אַלגעמיינער און יודישען לעבען וואָס וועט קומען צום אויסדרוק בעת דער בודזשעט דיסקוסיע.

מיר געהען אַרויס פון דער הנחה,

אַז דער וואויל און ענטוויקלונג פון דער שטאָט פערלאַנגט אַ האַרמאָנישע צוזאַ-מענלעבען און פרידליכע צוזאַמענאַר-בייט פון אַלע בירגער אָהן אונטערשייד פון נאַציאָנאַליטעט און גלויבען.

דער דאָזיגער פּשוט'ער און קלאָהרער פּרינציפּ, וועל-כער דרינגט אַרויס פון די עלעמענטאַרע מענשליכע רעכט און איז געשטיצט אויף דער אידעע פון אַ רעכטליכער מלוכה און אויף דער קאָנסטיטוציע, דאַרף די שטאָטישע זעלבסטפערוואַלטונג אָפּהי-טען אין איהר גאַנצער טעטיגקייט.

מיר ערוואַרטען, אַז דער שטאַט-ראַט מיט דער איצטיגער דעמאָקראַטישער מעהרהייט וועט שטענדיג שטעהן אויף דער וואַך פון **רעאַליזירען דעם פּרינציפּ פון גלייכהייט פאַר אַלע בירגער אין דער קאָמונאַלער ווירטשאַפט**

און אונזער אַרבייט וועלען מיר פערלאַנגען געהע-ריג צו בעריקזיכטיגען דורך דעם שטאַט-ראַט און שטאַט-פערוואַלטונג, די בעדערפענישען פון דער יודישער בעפעלקערונג אויף אַלע געביטען פון זיין לעבען.

מיר וועלען פערלאַנגען צו בעריק-זיכטיגען אַ רעכט פון דער יודישער בעפעלקערונג אויף אַרבייט אין אינסטיטוציעס, אונטערנעמונגען און ביי שטאַטישע אַרבייטען.

מיר פערלאַנגען געזעלשאַפטליכע און גע-זונדהייטס-שוץ פאַר דער פאַראָרעמטער יודישער בעפעלקערונג, דערביי זאָלען בעריקזיכטיגט ווערען די ספּעציפישע בעדינגונגען און בעדערפענישען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

מיר פערלאַנגען הילף אין דערהאַלטען און אויסבויען דאָס שול-וועזען פון אונזערע קולטורעלע אינסטיטוציעס.

די טעטיגקייט פון אַלע יודישע אינסטיטוציעס וועלכע העלפען אויס און פערטרעטען די שטאַט-פערוואַלטונג און איהר אַרבייט דאַרפען געפינען פערשטענדניש און הילף.

די לאָזונגען פון ווירטשאַפטליכער עקסטערמינאַציע פון דער יודישער בעפעלקערונג דאַרפען אויסגעשלאָסען ווערען פון זעלבסטפערוואַל-טונגס-לעבען.

אין דער אַרבייט פון געזונד-מאַכען די זעלבסט פערוואַלטונג און פון פערבעסערען דעם גורל פון די ברייטע מאַסען אין אונזער שטאָט וועלען די קומענדיגע שטאַט-מאַכט געפינען אונזער הילף און אונטערשטיצונג.

מיר ערקלערען מיט דער גאַנצער קאַטעגאָרישקייט, אַז מיר וועלען זיך אַקעגענשטעלען אַלע פּרובען פון בעגרענעצען די רעכט פון דער יודישע בעפעלקערונג און די פּרובען צו מאַכען פון שטאַט-ראַט אַ טריבונע אויפצוהעצען לאָזונגען פון ראַסען-האַס און יודענפרעסערישען קאַמף אויף אַ דעציזירענדען געמיינזאַמען ווידערשטאַנד פון אַלע יודישע ראַטמענער.

לעצטע דעפּעשען

וואַרשאַ, 19 (טעלעפאָניש)

אונטער'ן פאָרזיץ פון מין. קאָשטשאַלקאָווסקי איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער הויפּט אָפּטיילונג פון'ם אויספיהר-קאָמיטעט פון אַלפּוילישען בירגער-קאָמיטעט פאַר ווינטער-הילף לטובת אַרבייטסלאָזע.

אַ בעריכט וועגען דער אַקציע האָט אָפּגע-געבען מין. מיכאַלאַ דאַנילעוויטש. עס שטעלט זיך אַרויס. אַז ביז איצט זענען איינגעפלאָסען (צוזאַמען מיט די אונטערשטיצונגען אין נאַטור) 14 מיליאָן זלאָטעס, דערביי בעטרעפען די לאַנדווירטשאַפט-ליכע פּראָדוקטען 1 און אַ האַלבען מיליאָן זל.

אין דעצעמבער האָבען פון דער ווינטער-הילף גענאָסען העכער 1 מיליאָן פּערזאָן, פאַר וועמען די הילף האָט בעטראָפען אַ מיליאָן זל. אַ חוץ די אַדמיניסטראַטיווע אויסגאַבען, וואָס קאָסטען נישט.

פּאַריז, 19, (ספּ. טעל.)

די פראַנצויזישע צייטונגען, שרייבענדיג וועגען דער רייזע פון מין. דעלבאָס און וויצע-מיניסטער וויענאַ קיין זשענעווע אויף דער יאַנואַר-זיצונג פון ראַט פון דער פעלקער-ליגע שרייבען אינטער, אַז אין פערבינדונג מיט דער דאָזיגער סעסיע וועלען פאָרקומען וויכטיגע אָפיציעלע בע-ראַטונגען פון די פראַנצויזישע מלוכה-מענער מיט די פאָרטרעטער פון ענגלאַנד, ראַטענפערבאַנד, פּוילען און רומעניע. גוט אינפאָרמירטע קרייזען גיבען איבער, אַז דער צוזאַמענטרעף פון די וויכ-טיגסטע אייראָפּעאישע מלוכה-לייט, קען האָבען אַ ספּעציעלע פּאָליטישע בעדייטונג.

פּאַריז, 19 (יט"א טעל.)

די 7-טע וועלט-קאָנפערענץ פון די ציוניסטען-רעוויזיאָניסטען איז צונויפגערופען געוואָרען אויף דעם 23-טען יאַנואַר קיין פּאַריז.

וואס וועט פאסירען מיט די דייטשע יודען אין פאל פון א מלחמה

די אומרוהיגקייט פון די דייטשע יודען וועגען זייער צוקונפט

א בריף פון בערלין פון ב. סמאלאר

— וואס וועט דייטשלאנד טון מיט די יודען אין צייט פון קריג?

די פראגע איז געשטעלט געווארען, און דאס געשפרעך האט מיטאמאל בעקומען א קאנצענטרירטן כאראקטער. „קריג" איז א ווארט, וואס ליגט איצט ביי אלעמען אין דייטשלאנד אויף די ליפען, נאך מעהר ביי די דייטשע יודען. ביי יענע יודען, וועלכע זעהען נישט פאר זיך קיין מעגליכקייט זיך אזוי שנעל ארויסצורייסען פון דייטשלאנד.

— וואס וועט מיט אזעלכע יודען פאסירען אין דייטשלאנד, ווען די קריג וועט אויסברעכען?

או א קריג צווישען דייטשלאנד און אנדערע לענדער וועט אויסברעכען — אין דעם צווייפעלט קיינער נישט.

די גאנצע דייטשע אינדוסטריע ווערט איצט צוגעפאסט צו קריגס-בעדערפענישען. די גאנצע דייטשע יוגענד ווערט איצט טרענירט פאר קריגס-צייטען. דער גרעסטער טייל פון דייטשלאנד'ס וואקסען פון פלייש און פיש ווערען איצט קאנסערווירט פאר דער קומענדער קריג. דער גייסט פון קריג הערשט אין גאס, אין שול, אין דער פרעסע — איבעראל.

יודען אין דייטשלאנד ווערען איצט אין דער ארמעע נישט גענומען, צו קיין מיליטערישע איבונגען לאזט מען זיי נישט צו און קיין אוניפארמען טארען זיי נישט טראגען. אין צייט פון קריג וועט מען זיי קיין ביקסען נישט טרויען. וואס וועט מען מיט זיי דאן טון? וואס דארפען זיי דערווארטען, ווען דער אומפערמיידליכער קריג וועט אויסברעכען?

* * *

זענען מיר געזעסען און געשמועסט וועגען די פערספעקטיווען פון די דייטשע יודען אין צייט פון קריג. אין דער ארמעע נעמט מען זיי טאקע נישט אבער אין דער רעזערווע פון דער ארמעע — דארט מוזען זיי זיין רעגיסטרירט אפילו איצט, אפילו אונטער די סאמע לעצטע נאצי-געזעצען.

רעגיסטרירט אין רעזערווע פון דער ארמעע, הייסט עס, אז אין צייט פון קריג קען מען זיי נוצען אויף שווארצער ארבייט, קען מען זיי שיקען גראבען די טראנשייען אין דעם קאמף מלחמה-פראנט, קען מען זיי ארויסשטעלען אין פייער אונטער דער סאמע כאנו פון דעם שונא.

אבער ווען די מלחמה וועט אויסברעכען, — לאמיר זאגען אפילו אין א יאהר ארום, — וועט דייטשלאנד אין יענער צייט שוין סיי-ווי נישט האבען קיין פיל יודען אין קריגס-עלטער. שוין איצט זענען 60 פראצענט פון דער יודישער בעפעלקערונג אין דייטשלאנד עלטער פון 35 יאהר. פון די 400,000 יודען, וואס שטעקען נאך אין דריטען רייך, זענען א פערטעל מיליאן שוין אזוי ארום איבערהויפט אומטויגליך פאר קריגס-דינסט.

אויב מען זאל נאך צו דעם דאזיגען פערטעל מיליאן צורעכענען אויך פופציג טויזענד יודישע קינדער פון שול-עלטער און צעהן טויזענד קינדער פון פאר-שול-עלטער, וועט עס מיינען, אז אין גאנץ דייטשלאנד געפינט זיך איצט נישט מעהר ווי קארגע ניינציג טויזענד יודען אין עלטער פון 18 ביז 35 יאהר, — אין מיליטערישען עלטער, — די גרעסטע טייל פון וועמען זענען פרויען.

ווען די נייע מיליטער-געזעצען זענען פאריגען יאהר ארויס אין דייטשלאנד, און יודען זענען, לויט די דאזיגע געזעצען אין דער ארמעע נישט אריינגענומען געווארען, האט מען אין אויסלענדישע און אין יודישע קרייזען דאס אויסגעטייטשט, אז אין צייט פון קריג וועט דייטשלאנד שאפען ספעציעלע יודישע באטאליאנען. איצט איז די פראגע פון יודישען באטאליאן זעהר שטארק אין צווייפעל. ס'קען קיין רייד נישט זיין וועגען „יודישע באטאליאנען", ווען ארום און ארום זענען פארהאן נישט מעהר, ווי צווישען דרייסיג און פערציג טויזענד יודען וועלכע קענען געשיקט ווערען אין קריג, און ווען אויך די דאזיגע צאהל יודען שטעהט מיט איין פוס צום אויסוואנדערן פון דייטשלאנד.

פונדעסטוועגען איז קלאהר, אז געוויסע פלענער בנוגע יודען אין צייט פון קריג ליגען פארט אין דייטשען קריגס-מיניסטעריום, און אין צייט פון קריג וועלען יודען גאנץ אנדערש בעהאנדעלט ווערען, ווי די נישט-יודישע בעפעלקערונג.

שוין איצט, ווען א יוד פון קריגס-עלטער וויל אויסוואנדערן פון דייטשלאנד, מוז ער קודם-כל זיך בעווארענען מיט אן ערלויבניש פון דעם קריגס-מיניסטעריום. דאס קריגס-מיניסטעריום מוז שריפטליך בעשטעטיגען, אז עס האט גארנישט דאגעגען, אז דער יונגער יוד זאל פערלאזען דאס דריטע רייך. די דאזיגע ערלויבנישען ווערען דערווייל ארויסגעגעבען אהן שום שוועריגקייטען. אבער די פארמאליטעט אליין איז גאנץ כאראקטעריסטיש.

אין צייט פון קריג, — און דאס איז גאנץ קלאהר שוין בעשטימט, — וועלען די יודען אין דייטשלאנד בעטראכט ווערען אלס „אומפערלעסליכע עלעמענטען". אלס איינוואוינער, וואס מען טאר זיי נישט טרויען און אויף וועלכע מען דארף האלטען א בעזונדער אויג. אין צארישען רוסלאנד האט מען די יודען אלס אומפערלעסליכע עלעמענטען ארויסגעשיקט פון די געגענדען, אין וועלכע די מלחמה איז דירעקט פארגעקומען. אין דייטשלאנד אבער איז נישטא אזא מעגליכקייט די יודען ארויסצונעמען פון גאנצע געגענדען און זיי פערשיקען. דייטשלאנד איז נישט מגודל גענוג דערפאר. זי האט נישט קיין ווייטע שטחים, ווי די אלטע צארישע רוסלאנד.

— וואס וועט דערפאר דייטשלאנד טון מיט איהרע יודען אין צייט פון דער קומענדער מלחמה?

* * *

די דייטשע יודען, וועלכע זארגען זיך בעצייטענס וועגען זייער גורל אין צייט פון קריג, האבען נאטירליך א גרונד צו זיין בעאומרוהיגט. זייערע זארגען זענען אבער, לויט מיין מיינונג, אומזיסטע.

עס וואוינט איצט נישט קיין גרויסע צאהל יודען אין די דייטשע גרענעץ-שטעט. איבערהויפט נישט אין יענע שטעט, וואס גרעניצען זיך מיט פראנקרייך. וואו די מלחמה-באזע ווערט אמשטארקסטען בעוואכט שוין איצט, אידער די מלחמה האט נאך אויסגעבראכען. עס וואוינען נאך א בעדייטענדע צאהל יודישע פאמיליעס אויף דער פויליש-דייטשער גרעניץ, איבערהויפט אין שלעזיען. אבער אויך זיי וועלען אין פערלויף פון דעם נאהענטסטען יאהר זיך וואהרשיינליך אריבערציהען קיין בערלין, קיין פראנקפורט-אם-מיין און אין אנדערע צענטראלע שטעט פון דייטשלאנד, פשוט דערפאר, ווייל דאס לעבען אין דער פראווינץ ווערט פאר יודען איצט אומדערטרעגליכער פון טאג צו טאג.

ווען די יודען אין דייטשלאנד וועלען נישט זיין צעווארפען איבער דעם גאנצען לאנד, ווען זיי וועלען אלע זיין קאנצענטרירט אין א פאר גרעסערע שטעט, ווען זיי וועלען איבערהויפט ביי די גרעניצען מעהר נישט וואוינען און מעהר זיך נישט געפינען, דאן וועט די פראגע פון ארויסשיקען יודען פון געוויסע געגענדען אין צייט פון קריג, איבערהויפט נישט עקזיסטירען, פונקט ווי עס וועט דאן זיכער נישט עקזיסטירען די פראגע וועגען שאפען „יודישע באטאליאנען", ווייל די מיליטער-פעהיגע יודען וועלען איבערהויפט שוין ביז דאן האבען אויסגעוואנדערט פון דייטשלאנד.

זענען די יודען אין דייטשלאנד איצט נערוועז. נאך דערפאר ווערט איצט אומעטום דיסקוטירט די פראגע:

— וואס וועט פאסירען אין דייטשלאנד מיט יענע יודען, וועלכע וועלען נאך מוזען דארט שטעקען אין דער צייט פון קריג?

—×—

פוילישע פרעסע וועגען פויערן-קאנגרעס אין ווארשא

דער „פערשוויגענער" וועהטאג פון דעם „דזשענניק נאראדאווי"

דעם פערגאנגענעם זונטאג איז פארגעקומען אין ווארשא אונטער פארזיץ פון טהוגוטן דער קאנגרעס פון דער פויערן פארטיי.

געוויסע טיילען פון די רעדעס פון טהוגוטן און ראטאיען ווי אויך געוויסע טיילען פון די אנגענומענע רעזאלוציעס זענען דורך דער מאכט קאנפיסקירט געווארען.

מיר ברענגען געוויסע שטעלען פון ראטאי'ס רעדע וואס איז נישט קאנפיסקירט געווארען

דער רעדנער האט אנאליזירט די אינערליכע בעציהונגען אין לאנד אנווייזענדיג אויף די געוואלדיגע ענטוויקלונג פון דער פויערן פארטיי אין דער לעצטער צייט, ער רעדט וועגען כח פון פויער, ווערנען דעם אז מען האט שוין געזעהן נישט בלויז פוילישע רעפוטאטען, נאר די מיליאנען פויערן וואס שטעהען הינטער זיי. ער דערמאנט וועגען נאוואשעליץ א. אז. וו.

ווייטער דערמאנט ראטאי וועגען קאנפידענטען אין דער פארטיי, וועגען פרעמדע אגענטורען וואס זענען טעטיג אין דער פארטייאון וועגען די פרואוון ארויסצורופען א צעמישונג אין דער ארגאניזאציע. מען רעדט בלומרשט וועגען מיינונגס פערשידענהייטען צווישען די פיהרער פון דער פארטיי און דער פאליטישער עמיגראציע. דאס איז א שקר.

ווייטער כאראקטעריזירט דער רעדנער די איצטיגע אינערליכע לאגע פון פוילען. ער ווייזט אן אז אין פוילען זענען איצט פערהאן א מיליאן קינדער אהן שולען און אז דער אנאלפאבעטיזם פערשפרייט זיך אויף א מוראדיגען אופן און בכדי צו בעהערשען די דאזיגע לאגע איז נויטיג צו האבען א פלאן עס איז די העכסטע צייט צו ענדערען די פערהעלטנישען אהן ערשיטערונגען. די רעגירונג, וואס וועט שאפען דעם איבערגאנג פון היינטיגען טאג צום מארגען וועט זיך פערשרייבען א הערליך בלעטעל

די רעגירונג וואס וועט דורכפיהרען דאס וואס עס פאדערען די פויערן וועט האבען די אונטערשטיצונג פון די פויערן. עס איז בעוואוסט וואס די פויערן ווילען: אמנעסטיע פאר די עמיגראנטען עפענען פאר זיי דעם וועג צו די זעלבסטפערוואלטונגען צום סיים און סענאט אויפן יסוד פון א דעמאקראטישער וואהל אורדינאציע, וועגען דעם איינפלוס וואס קומט אויף די עפענטליכע ענינים, וועגען צוריקשטעלען די נארמאלע פערהעלטנישען אין די מלוכה - אונטערנעהמונגען, אז אגראר רעפארם, וואס זאל בעזייטיגען דעם מקור פון שלעכטס.

זיך אפגרענעצענדיג פון דעם פאשיזם, ווי אויך דעם קאמוניזם — זאגט ווייטער ראטאי — ווערען מיר אטאקירט פון צוויי זייטען. איינע סטראשען אז די פויערן זענען קאמוניסטען, און אין דעם צייכענט זיך בעזונדער אויס די פאשיזירענדע ענדעציע, פון דער אנדערער זייט ווארפט מען אונז פאר רעאקציאנערקייט. אין איינציגע אבשניטען הויפט און צו קעמפען מיט דער פויערן פארטיי דער קלער. אבער גלייכצייטיג קענען מיר נישט קוקען גלייכגילטיג אויף די מיסברויכען מצד געוויסע כל חים גענען וואס מיר ווארענען די טייטשליכקייט.

מיר שטעלען זיך אקעגען דעם טיילען די געזעלשאפט אויף צוויי פראנטען: אויף דעם אזוי גערופענעם זשידא-קאמונא און אויף דעם נאראדאווע פראנט. מיר ווילען זיך נישט איבערגעבען נישט איינעם און נישט דעם צווייטען ביידע האלטען מיר פאר שלעכט.

עס זענען נעמליך אין דער פארטיי פערהאן גאר מעכטיגע כוחות וואס ווילען פיהרען פוילען אויף דעם וועג פון דעמאקראטיע; ווער עס קעמפט נאר דערפאר איז אונזער פערבינדעטער און א צוזאמענארבייט אויף דעם געביט האלטען מיר פאר נויטווענדיג. מיר שטעלען זיך דאס פאר ווי א רעאליזירונג פון געוויסע פראקטישע און געמיינזאמע צילען. אבער נישט אלס בעגרענצונג פון דער זעלבסטשטענדיגקייט פון דער בעוועגונג פון דער פארטיי, אזוי גערופענער פראנט מארש עקזיסטירט נישט, ווייל עס עקזיסטירט נישט קיין שום אפמאך וואס זאל מיט וואס איז בינדען די פארטייען.

די רעזאלוציעס זענען אויף דעם קאנגרעס אנגענומען געווארען איינשטימיג.

וועגען דעם רעזולטאט פון פויערן קאנגרעס האט פערעפענטליכט א ארטיקעל דער ראדיקאל סאנאציאנישער „קוריער פאראנני", די צייטונג איז צופרידען פון די אנגענומענע רעזאלוציעס. דער פערלויף פון די דעבאטען און די בעשלוסען פון פויערן קאנגרעס — שרייבט דער „קוריער פאראנני" — האבען פולשטענדיג אויפגעקלערט די פאליטישע לאגע וואס מיר האבען אויפן פוילישען דארף. מיר קענען איצט מיט טרויער סער זיכערקייט פארמולירען די צילען און אנצייכענען דעם וועג אויף וועלכען א בעדייטענדער טייל פון פוילישען פויערנטום האט בדעה צו געהן, בכדי ענדליך ארויסצוגעהן פון דער אונפראדוקטיווער ראָל פאר דער מלחמה אפאזיציע און צו קומען צו א פראקטישער און ענגער צוזאמענארבייט מיט איהר.

אין זאך דארף מען פעסטשטעלען: עס זענען פאקטיש צוקלאפט געווארען אלע האפענונגען פון די נאציאנאלע מענשען, אז די פויערן וועלען „מילדערן" זייער בעציהונג צו די קאמבינאציעס, זאל זיין פאשיסטישע, אדער קאמוניסטישע. די האפענונגען האבען געפלאצט. דער קאנגרעס האט זיך דייטליך און ענטשיידען ארויסגעזאגט פאר „דעמאקראטיע" וואס איהר פרייהייט און דיסציפלין וועלען האַרמאניזירט ווערען".

דער ענדעקישער „דזיענניק נאראדאווי" איז נישט שטארק צופרידען מיט דעם קאנגרעס און האט נישט דערפון וואס איז דארט אויפן קאנגרעס גערעדט געווארען, ווי דערפון וואס איז דארט „פערשוויגען" געווארען.

„און זיי שווייגען (די רעזאלוציעס) קודם כל — שרייבט דער „דזיענניק נאראדאווי" — וועגען דער יודישער פראגע. דער אויפמערקזאמקייט פון קאנגרעס איז נישט ענטגאנגען אפילו דער גודל פון דער „דעמאקראטישער עפענטליכקייט" אין דאנציג, אבער דאס וואס עס געשעהט אין פוילען, בעזונדערס אויפן דארף אין שייכות מיט דער יודישער פראגע שטעלט נישט פאר — ווי עס זעהט אוים — פאר די פיהרער פון דער פויערן פארטיי קיין וויכטיגע בעדייטונג.

דערווייל איז אבער דער פראצעס פון ענטיודישען דאס פוילישע דארף (?), דאס קאלאניזירען דורך דער דארפישער בעפעלקערונג די שטעט און שטעטלעך, דאס שאפען זיך אין דאזיגען קאמף אין א שנעלען טעמפא א נייע געזעלשאפטליכע שיכט די פרינציפיעלע ערשיטערונג פון גרויסער בעדייטונג פאר דער צוקונפט פון לאנד.

מיר ווייסען גוט, אז די יודען, שטרעבענדיג דעם דאזיגען פראצעס צו האמעווען, בעמיהען זיך מיט אלע מיטלען אפצווענדען די אויפמערקזאמקייט פון דעם איבערפעפעלקערטען דארף פון האנדעל און מלאכה. זיי ווילען איינשלעפען דעם פויער

(ווייטער זעה זייט 12).

צי וויל דאס דייטשע פאלק קאלאניעס?

זייט יאהרען און טאג הערט דאס דייטשע פאלק אז גליק און וואוילשטאנד וועלען הערשען אין דייטשלאנד, ווען דאס רייך וועט ווידער האבען קאלאניעס. ווי אזוי ווערט אבער די דאזיגע אינטענסיווע פראפאגאנדע אויפגענומען דורך יענע צו וועמען זי איז געווענדעט? אינטערעסאנטע פרטים וועגען דער ווירקונג פון דער דייטשער קאלאניאל-פראפאגאנדע אויף די דייטשען ענטהאלט די ארבייט פון פראנצויזישען ספעציאליסט א. לעהאך אונטער דעם טיטול „דער אונטערגאנג פון רייכסקאלאניאל בונד", וואס איז פערעפענטליכט געווארען אין דעצעמבער-העפט פון פראנצויזישען זשורנאל „רעווי פאליטיק ע פארלאמענטערי". דער „רייכס-קאלאניאל בונד" איז די הויפט - ארגאניזאציע וועלכער עס גרופירען זיך איצט די פריהערדיגע „דייטשע קאלאניאל געזעלשאפט" און אלע ענהליכע ארגאניזאציעס. לויט דער צאהל פון זיינע מיטגלידער קען מען דעריבער מעסטען אין וועלכען גראד דער „קאלאניאלער געדאנק" האט בעהערשט די ברייטע מאסען פון דייטשען פאלק.

לויט דער לעצטענס פערעפענטליכטע מיטגלידער צאהל פון סוף יאהר 1935 האט דער רייכסקאלאניאל בונד פאלגענדע צוזאמענשטעל: 25.000 מיטגלידער פון דער „דייטשער קאלאניאל געזעלשאפט", 28,000 מיטגלידער פון דער פרויען - ליגע, 3000 מיטגלידער פון קאלאניאלען אקאדעמישער בונד, דאן נאך איניגע טויזענד מיטגלידער פון די פערבאנדען פון די פריהערדיגע קאלאניאל סאלדאטען, וועלכע געהערען אין זייער רוב צו דער קאלאניאל געזעלשאפט — אלס צוזאמען 70 ביז 75 טויזענד מיטגלידער וואס רעקרוטירען זיך כמעט אינגאנצען פון די 24 טויזענד פריהערע קאלאניסטען, זייערע פריינד און זייערע פאמיליעס. מען קען דאס, צום פערגלייך, אקעגענשטעלען די פוילישע ים און קאלאניאל-ליגע, וואס ענטשפרעכט דעם „רייכסקאלאניאל-בונד" סוף 1935 האט די פוילישע ים און קאלאניאל ליגע געצעהלט אן ערך 500.000 מיטגלידער.

ווי עס איז אלזא דערפון צו זעהן, איז די ווערבונג-קראפט פון רייכס-קאלאניאל בונד א גאנץ מינימאלע, און דאס טראגט דעם, וואס דער בונד ווערט אנגעפיהרט פון דעם קאלאניאל - פאליטישען אמט פון דער נאציאנאל סאציאליסטישער פארטיי און הגם די אלטע לייטונג פון דער קאלאניאל געזעלשאפט איז טאקע צוליב דעם פונאנדערגעלאזט געווארען, ווייל מ'האט געוואלט די אקציע אקטיוויזירען בעזונדערס כאראקטעריסטיש איז דער אדורכפאל פון דעם „אקאדעמישער בונד" וועלכער האט אין 1935 געהאט 3000 מיטגלידער און וועלכער האט בעקומען די איינגאבע קודם כל צו פעראינטערעסירען מיט דער קאלאניאלער אידעע די שטודירענדע יוגענד. טראץ די צאהלרייכע רעקאמאנדאציעס פרובען און טראץ דעם אפטען וועקסלען די „פיהרער" פון בונד איז די אקאדעמישע ארגאניזאציע געבליבען אהן אפקלאנג. מיט א קורצער צייט צוריק איז זי אונטער דער אלגעמיינער גלייכשאלטונג אינגאנצען אויפגעלעזט געווארען. עס האט זיך דא ארויסגעוויזען אז דווקא די אינטעלעקטועלע יוגענד איז אינגאנצען נישט פראינטערעסירט אין דער קאלאניאלער פראַ-

מע; נאר די אלטע גווארדיע, וואס איז געווען אינטערעסירט אין די קאלאניעס נאך פאר דער מלחמה, וואס זייערע פערזענליכע אינטערעסען זענען געווען מיט דער פראגע פערבונדען, פערנעהמען זיך נאך מיט דעם ענין.

דער אויטאר פון דער „רעווי פאליטיק ע פארלאמענטער" וועלכער אבסערווירט שוין פון לאנג די דייטשע קאלאניאל בעוועגונג פערזיכערט, אז די דייטשע קאלאניאל פאדערונגען וועלען נאך לאנג שפילען א פראפאגאנדיסטישע ראלע. ער ברענגט דערויף א ריהע בעווייזען, זיי וועלען יעדעס מאל אויפסניי אויפגעפרישט ווערען, ווען דער נאצי רעזשים וועט אין לאנד פאדערען נייע קרבנות אדער ווען ער וועט וועלען אויסאיבען וועלכען עס איז דרוק אויף אויסלאנד. אבער, אזא אויספיהרונג מאכט ער אין זיין ארטיקעל „די דאזיגע פאדערונגען קענען זיך נישט שטיצען אויף קיין ברייטע פאלקס-בעוועגונג, אויף קיין טיפע שטרעמונג, אויף קיין רעאל נאציאנאל בעדערפעניש, וואס זאל אלס אזעלכע אנערקענט ווערען פון די מאסען און זאל קומען פון דער טיפעניש פון נאציאנאלען לעבען. דער פראפאגאנדיסטישער קונסט פון דר. געבעלס קען אפשר אמאל געלינגען דורך איינע פון מעכטיגע קאמפאניעס ארויסצורופען א שטארקע בעוועגונג פאר די קאלאניעס. אבער זי וועט אנהאלטען נאר א קורצע צייט. זי וועט געווען א קינסטליכע און וועט גארנישט בעווייזען".

(ג. מ. ב.)

אין די יודישע קאָלכאָזען
אין קרים און אין אדעסער געגענד

פון א בעזוך
פון ב. וולאדעק

מיינע ערשטע צעהן טעג אין רוסלאַנד האָב איך פֿערבראַכט כמעט אויסשליסליך צווישען די יודישע קאָלאָניעס, אַ ער ווי מען רופט זיי איצט דאָרטען, „קאָלכאָזען", פון קרים און אדעסער געגענד. אַזוי ווי איך בין ערשט געהאַט געקומען פון פּאַלעסטינאַ, האָבען זיך אין מיין קאָפּ גאַנץ נאַטירליך געבאַמבעלט פֿערגלייכונגען צווישען דער לאַגע פון יודישער לאַנדווירטשאַפט איןביידע לענדער.

די אַלגעמיינע אַטמאָספֿערע איז אַ סך מעהר אנגענעהם אין די קבוצה'ס, ווי אין די קאלכאזען. דער עלעמענט איז אַ יונגערער, אַ מעהר אידעאַליסטישער, און, אויב מען קען אַזוי זאָגען, אַ מעהר מסירת נפש'דיגער. יעדער אַרבייט וויפיל ער קען און קריגט וויפיל ער דאַרף. אין די קאָלכאָזען, פערקעהרט, ארבייט יעדער וויפיל ער קען, אָבער קריגען קריגט ער נאָר וויפיל ער ארבייט אויס. אין די קבוצה'ס וואוינען אַלע צוזאַמען און פיהרען זייער ווירטשאַפט הויפּטזעכליך קאָלעקטיוויסטיש, אין די קאָלכאָזען לעבט יעדע פאַמיליע בעזונדער און פיהרט זיך ווי יעדע אַנדערע אינדיווידועלע ווירטשאַפט.

און דאָך מוז מען צוגעבען, אַז ווען מען בעטראַכט די אַלגעמיינע לאַגע פון יודישען ערד־אַרבייטער איז זי אַ סך בעסער אין סאָוויעטען־רוסלאַנד ווי אין פּאַלעסטינאַ.

יודען אין סאָוויעטען־פֿערבאַנד בעארבייטען איצט אומגעפעהר אַ האַלבען מיליאָן העקטאַר. דאָס איז אומגעפעהר פינף מיליאָן דונאַם, אַזוי פיר מאָל אַזוי פיל ווי דער שטח פון יודישען באָדען אין פּאַלעסטינאַ. די יודישע קאָלאָניעס זענען איינגעטונקט אין חובות. זיי זענען שולדיג דעם קרן־היסוד, דעם קרן קימת, געזעלשאַפטליכע און פּריוואַטע בענק. די יודישע קאלכאזען האָבען אויף זיך איצט נישט קיין שום חובות. די לעצטע שולדען האָט די רעגירונג אָפּגעשריבען אַנהויב יאָהר. און עס האָט זיך געהאַנדעלט וועגען פופציג־צוואַנציג מיליאָן רובל, פון יודישען באָדען אין פּאַלעסטינא קען א גרויסער טייל נישט בענוצט ווערען, ביז עס איז נישט פריהער בעוואַסערט. דער יודישער באָדען אין רוסלאַנד איז דורכאויס אַ גוטער און געפינט זיך אין די בעסטע געגענדען פון לאַנד — קרים און אוקראַינע. אויף וויפיל עס איז געווען נויטיג וואַסער, איז עס געשאַפען געוואָרען אָהן די אַלע שוועריגקייטען און אויסגאַבען, וואָס זענען מיט דעם פֿערבונדען אין פּאַלעסטינאַ.

מען דאַרף אַליין בעזוכען אַז די קאָלכאָזען כדי זיך צו איבערצייגען, וואָס פאַראַ עהרליכע פּראַקטישע אַרבייט עס האָט דורכגעפיהרט די אַגראָ־דזשאָינט און אַרום אדעם דער „אָרט", און ווי אויפריכטיג די סאָוויעטען־מאַכט האָט אין דער אַרבייט געהאָלפען. די מאָנאַטען־מאַכט האָט געקענט עפּעס לערנען פון דער סאָוויעטען־מאַכט אין דעם ענין פון האַלטען וואָרט בנוגע יודישער קאָלאָניזאַציע.

אויף דאָס גייסטיגע און געזעלשאַפטליכע לעבען פון די קאלכאזען קען זיך גינסטיג פֿערגלייכען מיט דעם גייסטיגען און געזעלשאַפטליכען לעבען אין די יודישע קאָלאָניעס. ניעדריגע און העכערע שולען לערנען, ערד־אַרבייט, שפּיטאַלען און קליניקען, עפֿענטליכע בעדער און ביבליאָטעקען, קינדער־היימען און טעכנישע איינריכטונגען — איהר געפינט זיי אומעטום.

דער ערפֿאָלג איז נישט געקומען פּלוצלינג. פאַר די 12 יאָהר, וואָס די נייע יודישע קאָלאָניזאַציע האָט דורכגעמאַכט, זענען געווען אַ סך ביטערע מאָמענטען און אַ סך דורכפֿאַלען. אָבער דאָס ליגט שוין אַהינטער. ערשט מיט 4 יאָהר צוריק איז דאָס געראַטעניש אויף די יודישע פעלדער געווען נאָר אַ דריטעל פון דעם, וואָס עס איז היינט־צוטאָג. און דער פאָרטשריט איז געווען מעגליך אַ צוליב דער קאָאָפּעראַציע פון דער רעגירונג, וועלכע בעזאָרגט די קאלכאזען מיט מאשינעריי, איז צוליב דער ערפאַהרונג פון די קאָלאָניסטען אַליין, וועלכע האָבען אָנגעהויבען בעסער צו פערשטעהן ווי אַזוי ארומצוגעהן ארום זייער ווירטשאַפט.

עס איז אמת, אַז די יודישע קאָלכאָזען, ווי אַלע אַנדערע קאָלכאָזען דאַרפען אַ גרויסען טייל פון דער געראַטעניש בעצאָהלען אין שטייערן צו דער רעגירונג. אָבער היינטיגעס יאָהר, נאָך דעם, ווי אַלע שטייערן וועלען זיין בעצאָהלט, וועלען די קאָלאָניסטען בלייבען מיט גענוג ברויט און עסען יאָהר־לאַנג און אויך מיט האַרטע געלט אויף זייערע שאָף און אויך זיך אַ פּאָר צו אינצוקויפען אביסעל קליידער און ביי־טיגע שטוב־זאַכען. און נאָר אַ זאַך: די יודישע קאלכאזען לעבען מיט זייערע שכנים זעהר פריינדליך, מען טיילט זיך מיט עצות און ערפאַהרונג, מען מאַכט פריינדליכע געזעלשאַפטען, און מען רייסט נישט אויס ביינאַכט קיין בוימער, מען פֿערברענט נישט קיין פעלדער. און מען דאַרף נישט זיין אין שרעק פון אונגעוואַרטעטע איבערפֿאַלען.

דער גרעסטער טייל פון די „קאָלכאָזניקעס" זענען געווען הענדלער און כלי קודש. אין די לעצטע יאָהרען האָבען זיי אַלע געבענקט צוריק אין שטאָט. איצט זענען זיי אַלע גרויסע פּאַטריאָטן פון לאַנדאַרבייט און בערימען זיך מיט זייערע פעלדער, שפּייכלער און שטאַלען.

אין איינעם פון די קאלכאזען בין איך אריין אין דער עלעקטרישער סטאַנציע. אַ ייד מיט אַ בערדעל, באַריוועס און אביסעל אָפּגעריסען האָט זיך געפּאָרקעט ארום דער מאַשינעריע. ווייל עס איז געווען אינווייניג צו טומלדיג פון דעם מאָטאָר, זענען מיר אַרויס דרויסען אביסעל צו שמועסען.

לאָזט זיך אויס, אַז דער מעכאַניק איז אַ געוועזענער שוחט און באָך איצט, ווען ער האָט צייט, כאַפּט ער אריין אַ בלאַט גמרא. איך האָב איהם געפֿרעגט, ווי ס'פיהלט זיך צו זיין אַ פויער.

— עס פיהלט זיך זעהר גוט. אַמיזעניגסטענס אַז איך לערן איצט אַ בלאַט גמרא, ווייס איך, אַז עס איז נישט צוליב פּרנסה, נאָר „לשמה".

אין איינעגע פּלעצער האָבען מיר זיך אָפּגעשטעלט ביי די „טאַכאָרען". אַזוי רופט מען די לייכטע געצעלטען, וועלכע מען שטעלט אויף פֿאַר דעם סעזאָן פון שניט, כדי צו קענען געכטיגען אין פעלד און נישט פֿערלירען קיין צייט אויף פֿאָהרען אין דאָרף און צוריק. איהר פֿאָהרט שעה נאָך שעה דורך אַ ים פון תבואה. פֿאָהרט איהר צו צו אַ טאַבאָר אין איהר זעהט גליקליכע יודישע פּנים'ער פֿערשטויבטע, נישט־געוואַשענע, אָבער צופרידענע פון אַרבייט און דערגרייכונג. און דערביי ליגען גרויסע בערג פון גאָלדענער תבואה, וואָס איז ערשט געבראַכט געוואָרען, (און ווען איהר פֿערבלייבט ער־גען פֿאַר אַ מאָלצייט קריגט איהר אַ געזונדען פֿון ערישען מאָלצייט און אַ גאַסטפריינדליכקייט, וואָס איז פול און אויפריכטיג).

אין די אַלע יודישע קאָלכאָזען איז איצט דאָ פּלאַץ פֿאַר נייע מיטגלידער, לויט מיין חשבון קע... נען זיך בעזעצען דאָרט אַמיזעניגסטענס נאָך דריי־פיר טויזענד יודישע פאַמיליעס און אַזוי שנעל ווי עס וועט ווערען מעגליך צו בויען נייע הייזער וועלען נייע פאַמיליעס צוקומען זיך ווידער איינצופלאַנצען אין לאַנד.

אביסעלע קיביץ
(הומאר פון טאג)

ער: זיי געזונכה, מיין טייערע, גיב אַכטונג אויף די... הויז, און אויב עס וועט דיר דאָ פעהלען געלד ב... איך וועל צוריקקומען, געה צו אין באנק, וועלען זיי די... העלפען.

זי: יאָ, מיין ליבער, ווי שפעט איז היינט די באנ... אָפען?

* * *

איינער פון צוויי איינברעכער האָט ארויפגעקלעטער... אויף דער וואנד ארום דעם גרויסען הויז און איז גו... בליבען זיצען.

— נו אויף וואָס וואַרטסטו? — האָט איהם דער חב... געפרעגט.

— איך האָב מורא פארן הונט, — האָט יענער גע... ענטפערט.

— מאַך זיך נישט נאריש — האָט דער חבר אונט... געזאָגט. ווייסט דאָך, אַז א הונט וואָס בילט — בייס... נישט.

— — יאָ, איך ווייס עס און דו ווייסט עס, אָבער צ... ווייסט עס דער הונט? — האָט דער איינברעכער געזאָ... און זיך גענומען ארונטערגליטשען אויף צוריק...

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל
(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען־אגענטור)

יתומים הויז פאר קינדער פון דער־הרג'טע אראבער.

י ר ו ש ל י ם. לויט דער איניציאַטיוו פון דעם רייכען אראבישען לאַנדהעשויצער אבו רושבאין ווערט אין שכם געגרינדעט א יתומים הויז פאר די קינדער פון די אראבער וועלכע זענען דערהרגעט געוואָרען בעת די אונרוהען.

ווי עס איז צו זעהן פון דעם צוזאמענשטעל פון דעם ארגאניזיר קאָמיטעט ווערט דער דאָזיגער יתומים הויז אין שכם געגרינדעט דורך אָנהענגער פון דער נאַשאַשיבי פּאַרטיי אלס געגענגעוויכט צום יתומים הויז אין ירושלים וואָס געפינט זיך אונטערן פּאַטראָנאַט פון דעם מופטי.

אבו רושבאין האָט אויף דעם צוועק געשפענדעט 5.000 פונט.

ברייטע פּערספּעקטיווען פון ווירטשאַפטליכער אנטוויקלונג אין א"י אין יאָהר 1937.

תל־אביב די עקאָנאָמישע צייטשריפט פאר א"י און דעם נאָהענטען מזרח וואָס האָט ווידער אנגעהויבען צו ערשיינען אין תל־אביב ברענגט א רייכע אָפּהאַנדלונג וועלכע שילדערען גרויסע ווירטשאַפטליכע פּערספּעקטיווען אויפן יאָהר 1937. די איר־ריגאַציע ארבייטען אויף ברייטערע ערד־שטחים זאָלען פאָר איטואַציעס אין דער הויך פון 400 טויזענד פונט. די עקספּלאָטאַציע פון דעם תל־אביב'ער ים ברעג קאָסט זיך אין א סומע פון א האַלב מיליאָן פונט, אין דער בויאונג פון גאַזאַ וואָס זאָל איטוועסטירט ווערען העכער א האַלב מיליאָן פונט. ווייטער נעהמט די חולה קאָנצעסיע, נייע ווענען און אעראָדראָמען א. ה. גל. די דאָזיגע אימפּאָזאַנטע פּלענער מוזען פיהרען צו א שטאַרקען ווירטשאַפטליכען אויפשוואונג אויב ער וועט נישט געשטערט ווערען דורך פּאָליטישע פאקטאָרען.

ה' הופיע' בשוויזט אין זיין ארטיקעל אז דער ווירטשאַפטליכער סיסטעם פון א"י איז געבליבען אומערשיטערט. טראַנסאָוסקי ווייזט אויף אַז רעגיאָנעלע אנטוויקלונגס פּלענער ווי אין חולה און בית שאָן וועלען ערלויבען צו פערגרעסערען די בעפעלקערונג מיט 800.000 נפשות. נאָך ווייטערע מעגליכקייטען קענען שאפען גרויסצוגיגע בעוואַסערונגס ארבייטען אין באר שבע און עבר הירדן.

דר. רופּין בעגרינדעט אין זיין ארטיקעל דעם געדאַנק, אז דער איצטיגער אינערליכער מארק קען שוין דינען אלס גענוגענדער יסוד פאר דער אנטוויקלונג פון דער יודישער לאַנדווירטשאַפט.

פערשטאַרקטע אקציע פארן קרן היסוד אין א"י.

י ר ו ש ל י ם. דער קרן היסוד פיהרט דורך צוזאמען מיט אַלע ציוניסטישע פּאַרטייען אין לאַנד און מיט וויז"אָ א געמיינזאַמען קאַמפּיין, כדי צו פערגרעסערען די הכנסות פון דעם קרן היסוד. עס ווערען געמאַכט בעמיהונגען צו פערגרעסערען די צאָהל שפענדער ווי אויך די הויך פון דער זעלבסט בעשטייערונג.

סטאַטיסטיק פון פערברעכענס אין א"י, פארן יאָהר 1936.

י ר ו ש ל י ם. לויט דעם סטאַטיסטישען ביולעטין פון דער רעגירונג זענען אין משך פון די ערשטע 11 חדשים פון יאָהר 1936 בעגאַנגען געוואָרען אין א"י 15,689 און 17 750 איבערטרייטונגען פון געזעץ ווענען בעוועגונג אויף די וועגען. אין יאָהר 1935 זענען פערצייכענט געוואָרען 11.856 פערברעכענס און 35.755 איבערטרייטונגען.

אין דעם פעריאָד יאנואר נאָוועמבער 1936 זענען בעגאַנגען געוואָרען 248 מאָרדען לגבי 105 אין אַנטשפּרעכענדען פעריאָד פון פריהערדיגען יאָהר. דער גרעסטער חודש איז געווען אויגוסט — 50 מאָרד פאַלען, אין סעפּטעמבער איז די צאָהל מאָרד פאַלען געפאַלען ביז 40.

די צאָהל מאָרד פּרואוון האָט בעטראָפען 464 לגבי 99 אין דעם זעלבען פעריאָד 1935, גלייכצייטיג איז טעפאלען די צאָהל איבערפאלען פון 56 אויף 176. די צאָהל רויב איבערפאלען איז געשטיגען פון 30 אויף 94 (דערינטער 12 אין אויגוסט און 19 אין סעפּטעמבער.)

א שומרונישע חתונה.

י פ ו. א שומרוני וועלכער וואוינט אין יפו האָט חתונה געהאַט מיט א יודיש מיידעל. די חתונה איז פאָרגעקומען לויט דער שומרונישער טראַדיציע. אזא חתונה איז א זעלטענע ערשיינונג. פאר די לעצטע 15 יאָהר איז דאָס די דריטע חתונה ביי די שומרונים.

25־יעהריגער יובל פון דער יודישער מעדיצינישער געזעלשאַפט אין א"י

ת ל־א ב י ב. די יודישע מעדיצינישע געזעלשאַפט האָט די טעג געפייערט דעם יובילעאום פון איהר 25־יעהריגע עקזיסטענץ. צו דער פייערונג זענען ערהאַלטען געוואָרען בעגריסונגען פון דער רעגירונג און פון די יודישע נאַציאָנאַלע און וויסענשאַפטליכע אינסטיטוציעס. מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען פּראָפ. ווערטהיימער, פּראָפ. ח. זאָנדעק, ד"ר ראכמילעוויטש (ירושלים) פּראָפ. ראָזענבוים א. אנד.

סאַלאָניקער יודישע פּאָרט ארבייטער פאר תל־אביב.

ס אַ ל אָ נ י ק י. אין סאַלאָניקי ווײלט איצט א שליח פון דער געזעלשאַפט פארן תל־אביב'ער פּאָרט כדי צו רעקרוטירען יודישע פּאָרט ארבייטער פאר דעם נייעם יודישען פּאָרט.

א יודיש־אראבישע צייטונג אין ירושלים.

י ר ו ש ל י ם. ווי עס טיילט מיט דער „דבר" טרעט צו דער פערפאַגער „קדמה־מזרח" איינגיכע ארויסצוגעבען א יודיש אראבישע צייטונג אין ירושלים. די דאָזיגע צייטונג ווערט צום גרעסטען טייל פינאַנסירט פון עגיפּטישע יידען און אלס רעדאַקטאָר איז אויך בעשטימט געוואָרען א בעקאַנטער עגיפּטישער זשורנאַליסט.

אין א אונטערגייענדיגער שטוב
(נאָוועלע) פון ב. גאָלדהאָרן

פליגען זשומען ארום אין דער גרויסער, מרה־שחורה'דיגער שטוב, ווי דער בין־השמשות האָט בעלייגט די ווענט מיט טונקעלע, אומהיימליכע שאָטענען. אומדייטליך שיילען זיך ארויס די קאָנטורען פון'ם „מעבעל". א פּראָסטע סאָסנאָווע שאַנק, א פּאָר אַלט־מאָדישע בעטען, אן אַלטער, קרעכצענדיגער טיש מיט פיר גרין־געבעטע שטולען, רעכטס — די ספרים־שאַנק. א גרויסע נישט, אין דער וואַנט אנגעפּולט מיט פערגעלטע, פוילענדיגע ספרים, פאַרשטעלט מיט א פּאָרהענגעל.

ביים טיש זיצט ברוך סעגאַל, דעם קאָפּ שווער פערזינקען אין די הענט, אומבעוועגליך ווי א מומיע אין האַלבען דימעל. ביים לאַנגען טיש געגענאיבער איהם, דעם קאָפּ אָנגעשפּאַרט אויף א ריזיגען חושן משפט שלאָפט זיין יונגערער ברודער חיים.

פון דער קוך הערען זיך פערקעשנטע טריט, דאָרט איז זיין עלטערער ברודער בונעם דער מעלאַנכאָליקער, א גרויש פון א יאָהר 30 מיט א קריסטוס־בערדעל און א גוט ליידענדיג פּנים, וואָס שווייגט שוין לאַנגע יאָהרען, פערביסען זיינע ציינע. נאַאיווע אויגען פון ביר־קאָליר זענען מיט א בלאַנע פון אומעט פערצויגען. א הויכער, א דאַרער ורעהט ער זיך ווי א שאָטען און עס דאַכט זיך, אז א וועלט פון שטומען צער הויערט אויף זיינע שמאַלע פּלייצעס.

„איך געפין מיך אויף אן אונטערגייענדיגער שיף" — פליהט ברוך סעגאַלן אדורך א געדאַנק, נאָר אנשטאָט איהם אויפטרייסלען, מאַכט איהם דער געדאַנק נאָך מעהר געליימט און פערגליווערט.

די קראַנקע הארץ־ליידענדע מוטער געפינט זיך זייט איינינע וואָכען אין שפּיטאַל. דער טאַטע, דער מנחם־מענדעל און לא־יצלח, דער וואַיאַזשער איז אייביג אין וועג און שיקט רעגולער יעדע וואָך אן אַנשטאָט געלד — פרומע בריף, וואָס הייבען זיך אן מיט: „החיים יהשלום"... און ענדיגען זיך: „ג־ט געשטעטן גייען נישט פייגעלדיג, כ'קען נאָך ל'צרוויל אייך נישט שיקען קיין געלד, דער איבערשטער זאָל זיך דאָך מרחם זיין אויף אונז מיר זאָלען נישט בלייבען פערשעמט... מיר זאָלען נאָך נחת האָבען פון אונזערע קינדער"... „נחת!!... שמייכעלט ביטער ברוך סעגאַל, נישקשה!! היימעל איז א באַנקקוועטשער, ברוך א „פילאָזאָף" בינעם א מעלאַנכאָליקער, אפשר דער עלטערער „אויסגעגעבענער" ברודער צמח „גם זו" וואָס איז „א מענש ביי יענעמען" און דערצו אן אביון, א מטופל מיט א האַלב טוץ קינדער, מען רופט איהם „גם זו", ווייל נישט קוקענדיג אויף דעם דחקות, רוהט אויף זיין אויסגעדאַרט פּנים תמיד א מילדער שמייכעל. און די ווערטער: דער איבערשטער וועט העלפען: גייען נישט אראָפּ נאָר פון זיינע ליפען. אפשר מיינט דער טאַטע נחת פון די טעכטער?? פון די עלטסטע שוועסטער חנה, א וועלקע אלמנה פון א יאָהר 35 מיט שפּורען פון אמאָליגער שיינקייט און פון רייזלען א „בת שלושים" וואָס „דאַרף א שידוך טון"? פאר די אויגען שטייט איהם ד' מאַמע מיט די גרינע, פערוויינטע אויגען און בלאַסען, געקנייטשטע פּנים איינגעראָבען אין „מנורת המאור", פון בעט ווי זי ליגט מעהרסטענטייל ווענדעט זי זיך פּלוצים צו איהם:

— „כ'ווייס נישט וואָס דיין תכלית וועט זיין, זיין, ברוך, א בחור אין דיינע יאָהרען... שוין געקענט קינדער האָבען... וואָלסט געטון א שידוך... א נדן ג־ט'ס מען מיט לייטען גלייך... נישט זיין אן ענגליש־לעהרער... וואָס קענסטו דאָ דערלעבען! די בעקערין שרייט געלט און דער וועט דער אנטיסעמיט האָט שוין אן עקסמיסיע אויך".

... שטענדיג ווען די מוטער טענה'ט אַזוי צו איהם, פיהלט ער זיך אין א נאַרישער סיטואַציע. ער קען איהר נישט אָפּווענדען צוליב רחמנות. ליגען איהם אויף דער צונג ווערטער, בּרענענדיגע ווי פּאַקשיווע, נאָר קוקענדיג אויף דער מאַמעס בלייכען, פערצערטען פּנים, אויף איהרע גרינע, פערוויינטע אוגען, ווערט זיין הארץ ווי צעגאַנגען, ער בלייבט שטום מיט א ווייטאָגדיגען שמייכעל אויף די ליפען.

וואָס איז דאַ פערהאַן צו רעדען? אפשר זיך איינשפּאַנען אין פאַמיליע־וואָגען? נעמען א נאַריש, כשר געגנזל... „וועגען א מענש מיט לייטען גלייך"... ער ברוך סעגאַל וואָס האָט אויף דער וועלט ליב נאָר דריי זאַכען איינזאַמקייט, פוילקייט און הפקר ער זאָל ווערען א טאַטע אויף יונגען א קינד... כע!!

און גלאַט אַזוי: חתונה האָבען! קומט ער דאָך נישט צו וחתונה־געהאַט, ווי אויטער דער דעק פון טעגליך צוזאַמענלעבען בליהט ווי אן אייטערדיגע געשוויר דאָס פאַמיליען גליק!!

אָבער די מאַמע איז דאָך פאַרט גערעכט, די לע... ציעס מאטערען איהם אויס, כאָטש דען נישט אַל... אין זיין מאגען די סאַלאָמאַנדרע: הינער? און ד... קלעצער פון די שיך בייגען זיך אייביג יעם צפון־פּאָ... דער אַנדערער צום דרום־פּאָל... אומקום הענגט א... בער דער שטוב, ווי דאַמאָקלעס שווערד, דער ווירט האָט שוין אן עקסמיסיע אויך...

די מאַמע. זעהענדיג ווי איהרע ווערטער פאַלען אין דער לופט, בלייבט ענדליך שווייגען. זי גראַבט טיפער איין דאָס בלאַסע, געקנייטשטע פּנים אין די פערגעלטע בלעטער פון „מנורת המאור" זי וויינט שטיל...

איצט ליגט זי אין שפּיטאַל.

דאָס בילד פון דער מוטער, א וויינענדיגע אין פערלאָזענעם שפּיטאַל, מאַכט איהם אויפציטערען איבער זיין רוקען גליטשען זיך קאַלטע שלאַנגען דער מאַמעס, גרין־פערוויינטע אויגען ברענען איהם ווי קוילען. ער וויל אויסשרייען: ווייין נישט מאַמע! מיר זענען נאָר א רינגעלע אין דער קייט פון אַלע מענש ליידען מיר זענען קרבן־פלייש פאַרן גיריגען עקעלהאַפטען מאָלך מולך פון פרעסט אונזערע גופים און סמ'ט אונזערע נשמות...

(ווייטער מאָרגען)

א קאָמישע געשיכטע
מיט א יודישען אקטיאר אין ווין
וואס האט זיך פערשטעלט פאר א קריסט

א סענסאַציאָנעלע געשיכטע, האט פּאַסירט אין ווין מיט דעם גאַליציאַנער יודיש־דייטשען אַקטיאָר לעאָן רייז, און מיט וועלכער עס קאָכען זיך די צייטונגען און די טעאַטער־וועלט.

דאָס יונגעלע לייבעלע רייז וויל ווערען א קונצען - מאכער.

אין דעם קליינעם גאַציישען שטעטעל פּיטשע־יובע, באַוועט זיך ביי זיין אָרימען טאַטען דעם קרעמער ר' משה דיין, א קליין יונגעלע מיט'ן נאָמען לייבעלע.

אין עלטער פון 12 יאָהר, אז חברה בעהעל־פּפרס, שניידער און שוסטער־יונגען פערשטעלען זיך פורים אין שטעטעל און שפּילען אַב'אחשורוש־שפּיל, אַ־ומגעהענדיג איבער די שטיבער, איז לייבעלע פערשטעלט אַלס „מאַנדריש", מיט אַ פלאַק־סענער באָרד און אַ לאַנגער בעקעשע מיט אַ שפּ־סענעם ספּאָדיק, און ער שפּילט אָפּ אַ „מאַנדריש" או זינט פּיטשעיובע איז פּיטשעוובע, האָט מען נאָך אזא „מאַנדריש" נישט געזעהן.

און דריי יאָהר שפּעטער איז לייבעלע שוין אין לעמבערג, אַ סטאַטיסט אין גימפּעל'ס יודישען טעאַטער.

ער פערדינט וואַסער אויף קאַשע און הונ־גערט גאַנץ געשמאַק. נאָר טעאַטער שפּילט ער שוין, פר חלומ'ט פון אַ גלענצענדער צוקונפט.

לעאָן רייז ווערט א בעריהמטער אַקטיאָר אין מאַקס ריינהאַרט'ס קונסט טעאַטער.

עס ציהט איהם אין דער וועלט, ער וויל מאַ־כען אַ גרויסע קינסטלער־קאַריערע.

אין עלטער פון 18 יאָהר, איז לייבעלע רייז שוין אין ווין. ער הייסט שוין נישט מעהר לייבעל, נאָר לעאָן, און ער קען שוין גוט דייטש רעדען, ער איז אַנ'אַקטיאָר אין א קליין דייטש טעאַטערל און ער איז שוין אַ גאַנצער פּריץ מיט אַ קראַגען און מיט א שניפּס און קאַלירטע שיך.

ער האָט מזל.

דער בעריהמטער רעזשיסער און טעאַטער־קרי־טיקער מאַקס ריינהאַרדט, זעהט איהם אַ'מאָל שפּי־לען אַ קליינע ראָלע און ריינהאַרדט ווערט פון איהם בעגייסטערט. ער ענטדעקט לעאָן רייז'ס גרויסען שוישפּילער־טאַלאַנט און אנגאַזש'רט איהם צו שפּי־לען אין זיין קונסט־טעאַטער, אין בערלין.

לעאָן רייז ווערט איבער־נאַכט א בעריהמטער דייטשער אַקטיאָר. ער שפּילט די וויכטיגסטע ראָלען מיט'ן גרעסטען ערפאָלג.

לעאָן רייז הייראַט מיט דער אַקטריסע אַגנעס סטרויב. ער פיהרט אַ שעהן הויז אין בערלין, און די פרוי מיט דריי קינדער לעבען ביי איהם אין גליק און אין רייכטום.

ער שפּילט דאָ אויך אין בערלינער שטאַטס־טעאַטער און אין האַמבורגער טעאַטער.

אין יאָהר 1933 קומט אין דייטשלאַנד פאַר די היטלער־איבערקעהרעניש. היטלער פערטרייבט פון דייטשלאַנד אַלע יודישע אַקטיאָרען און טע־אַטער־לייט, צווישען זיי אויך לעאָן רייז.

לעאָן רייז קומט קיין ווין. ער דרעהט זיך דאָ אַרום אַלס אָרימער היטלער־עמיגראַנט. קאָלעגען אַקטיאָרען האבען אויף איהם מיטלייד און פער־שאַפען איהם אויף עטליכע וואָכען צו שפּילען אין א טעאַטער. אָפּגעשפּילט די עטליכע וואָכען, הויבט ער אָן זיך ארומצודרעהען לעדיג. אין ווין בושעוועט ד ע ר אַנטיסעמיטיזם. קיין יודישע אַק־טיאָרען לאָזט מען דאָ נישט שפּילען אין די דייטשע טעאַטערס און קיין פרעמדען, נישט־היגען יודישען אַקטיאָר, שוין גאָר נישט.

לעאָן רייז איז היינט אין ווין און צו לייד־דען נויט מיט זיין פאַמיליע. דער יקרות איז דאָ שרעקליך. קיין פערדינסט איז נישטאָ, קיין הילף איז נישטאָ פון ערגעץ. קאָלעגען האבען מיט איהם

ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענץ

מיטלייד, אָבער העלפען קאָן איהם קיינער נישט. הונדערטער אַקטיאָרען דרעהען זיך דאָ אַרום און הונגערען.

אַזוי פערגעהען העכער דריי יאָהר צייט. קיינער אינטערעסירט זיך מעהר נישט מיט איהם. קיינער האָט איהם מעהר נישט אין זינען. מען פערגעסט איהם צו העלפען.

דער אַקטיאָר לעאָן רייז האט נישט געקאָנט צו עפּעס זיך דערשלאָגען. פלוצלינג איז ער פער־שוואונדען.

זיין פרוי האט בעקומען פון איהם אַ בריף, אַז ער שלעפּט זיך אַרום ערגעץ אין דער פּראָווינץ און זוכט בעשעפטיגונג. אפשר פאָרט וועט ער ערגיץ אין אַ פּראָווינץ־טעאַטערל געפינען עפּעס אַ פּלאַץ צו שפּילען און אַ שטיקעל פערדינסט.

עס פערגעהען עטליכע וואָכען. די פרוי און די קינדער הערען מעהר פון איהם גאָרנישט. מען וויסט נישט וואו ער געפינט זיך און וואָס איז מיט איהם געוואָרען.

לעאָן רייז פערשטעלט זיך פאר א גוי א טיראָלער פּויער. מאַקס ריינהאַרד ענטדעקט זיין גרויסען שוישפּילער־טאַלאַנט און ער ווערט אין וויען אַ בעריהמטער „סטאַר" אונטער א פאַלשען נאָמען!

אין פּראָפעסאָר מאַקס ריינהאַרדט'ס קרייז פון טעאַטער־לייט און אַקטיאָרען־קינסטלער אין זאַלצ־בורג, עסטרייך, האָט זיך מיט אַ קורצער צייט צוריק פלוצלינג בעוויזען איינער אַ געהיימנישפולער פרעמ־דער גאַסט. א קריסטליכער טעאַטער־פריינד, א זעהר רייכער טיראָלער פּויער, א בעזיצער פון א פּאַ־ם, מיט'ן נאָמען הער קאַספּאַר בראַנדהאָפער. א נאָמען פון אַנ'עכטען טיראָלער געבערג־פּויער. אַ בלאָנ־דער, מיט אַ ברייטער צעקעמטע בלאָנדער באָרד האָט ער אַ זעהר יורדיגען אויסזעהן. עי בעהויפּ־טעט, אַז ער איז שטאַרק פערקאָכט אין טעאַטער־קונסט, אז ער איז אַ זעהר פרומער קאַטאָליק, און אז ער גלויבט, אַז ער בעזיצט א חוץ גרויסע טשע־רעדעס פון בהמות, שאָף רינדער, חזירים, היהנער

און גענז אויף זיין פאַ־ם אין די טיראָלער בערג אַ חוץ פיל פעלדער און וועלדער, אויך אַ גרויסען שוישפּילער־טאַלאַנט. עס ציהט איהם צו דער קונסט האָט ער דערום פערלאָזען זיין אקער־אייזען, די ערד, די בהמות, און עופות און חזירים, און איז אַוועק שפּילען טעאַטער.

איז טאַקע איינמאָל דער בלאָנדער טיראָלער פּויער, הער קאַספּאַר בראַנדהאָפער, דער יחסן, אַוועק אין אַ בעזוך צום בעריהמטען פּראָפעסאָר מאַקס ריינהאַרד אין פּאַלאַץ לעאָפּאָלד קראָן אין זאַלצבורג, מיט דער ביטע, אַז דער הער פּראָפעסאָר זאָל איהם אויסהערען שפּילען אַ ראָלע און דאַן איהם זאָגען מבינות צי ער האָט טאַלאַנט צו ווערען אַנ'אַקטיאָר. עס געהט איהם נישט וועגען געלד־פערדינען, עס געהט איהם נאָר וועגען דער טעאַטער־קונסט, זאָגט ער. מאַקס ריינהאַרדט האָט איהם זעהר פריינדליך אויפגענומען. עפּעס אַ קלייניגקייט? אזא יחסן! א טיראָלער פּויער. וועמען עס ציהט צו דער קונסט. „ביטע, מיין הער, מיט דעם גרעסטען פער־גענִיגען"! ער האָט געגעבען צייט איהם אויסצוהערען. דער פּויער האָט זיך אַוועקגעשטעלט און אָנגעהויבען צו שפּילען די ראָלען. צוערשט פון קלאַסישע פּיע־סען, פון שעקספּיר'ס „האַמלעט", פון „שיילאָק", פון געטע'ס „פאַוסט", פון שילער'ס „רויבער", פון לעסינג'ס „נתן דער חכם"; דאַן ראָלען פון מאָדער־נע פּיעסען, פון בערנאַרד שאָ און איבסען, ער־טור שניצלער און געהאַרד הויפּטמאַן. גאַנצע פיר שעה צייט האָט קאַספּאַר בראַנדהאָפער פאָרגעשפּילט ראָלען פון פערשידענע פּיעסען און אז ער האָט גע־ענדיגט, איז מאַקס ריינהאַרדט געוועזען ענטציקט. ער איז ממש ארויס פון די כלים.

— מיין הער, — האָט ער געזאָגט מיט דער העכסטער בעגייסטערונג, — איך גראַטולירע אייך, איהר זענט א גרויסער טאַלאַנט! א מייסטערהאַפ־טער קינסטלער־אַקטיאָר! און מאַקס ריינהאַרדט האָט תיכף ומיד אנגעשריבען א בריף צו דעם ווייטען דירעקטאָר פון דעם בעריהמטען „בורג טעאַטער" מאַקס רעבעלינג (אַ קריסט), וועלכער איז פאָר־זיצער פון דער שוישפּילער פּריפונגס־קאָמיסיע, אַז ער, מאַקס ריינהאַרדט, האָט עס ענטדעקט דעם טיראָלער פּויער, קאַספּאַר בראַנדהאָפער, אַלס גרוי־סען קינסטלערישען אַקטיאָר פון מייסטערהאַפטען טאַלאַנט און אז ער בעט, אַז דירעקטאָר רעבעלינג

זאָל באַלד דעם בעטרעפענדען איינלאַדענען צו אַ פּריפונג פאַר דער שוישפּילערישער קאָמיסיע.

מיט מאַקס ריינהאַרדט'ס בריף אין קעשענע איז דער טיראָלער פּויער מיט זיין בלאָנדער באָרד אַוועק קיין ווין און דאָ האבען זיך מיט איין קלאַפּ אויפגעמאַכט פאַר איהם אַלע טירען און טויערען פון דעם טעאַטער.

אין דריי טעג שפּעטער האָט איהם דער דירעק־טאָר לאָטהאַר אנגאַזשירט מיט אַ פאָרטראַג אַלס שוישפּילער פאַר'ן „אַקאַדעמישען טעאַטער", מיט דער גרעסטער אָנערקענונג און בעגייסטערונג. פאַר־געבריים האָט מען אין „אַקאַדעמיש־טעאַטער", גראָד א נייע פּיעסע פון אַרטור שניצלער מיט'ן נאָמען „פרייליין עלזע", וועלכע שניצלער'ס זוהן, דער רעזשיסאָר, פּעטער שניצלער, האָט בעאַרבייט פון שניצלער'ס בעריהמטער ערצעהלונג אונטער דעם זעלבען נאָמען.

קאַספּאַר בראַנדהאָפער האָט בעקומען אין דער פּיעסע צו שפּילען די מענליכע הויפּט־ראָלע.

נו, נו, די ווינער צייטונגען זענען ארויס מיט בעגייסטערטע קריטיקען און מיט לאַנגע אַרטיקלען וועגען דעם גלענצענדען שפּילען פון דעם ניי־ענט־דעקטען אַקטיאָר קאַספּאַר בראַנדהאָפער.

כדי צו קענען בעקומען אַ מעגליכקייט צו שפּי־לען טעאַטער און צו מאַכען א לעבען, האָט לעאָן רייז בעשלאָסען אויפצופיהרען אין לעבען א מאָדנע קאָמעדיע און צו שפּילען די ראָל פון אַנ'אַנדערן מענש. ער איז אַוועק און זיך פערשטעלט פאַר אַ טיראָלער פּויער, זיך אָפּגעפּאַ־בט די האָר פון קאָפּ אויף ליכטיג בלאָנד (ער איז פון אויסזעהן אַ שוואַרצ־ליכער, ער האָט זיך פערלאָזט א באָרד און זי אויך אָפּגעפּאַ־בט אויף בלאָנד, ווי עס טראָגען טיראָלער פּויערים, ריין־ראַסיגע „אַריער", און זיך א נאָמען גע־געבען קאַספּאַר בראַנדהאָפער. פערענדערט זיין שטים און זיך געמאַכט אַ וואָזשנעם אויסזעהן, פּונקט ווי אויף דער ביהנע. און וואָס עס איז ווייטער געווען מיט איהם, ווייסען שוין די לעזער פון דעם אויבען־דערצעהלטען.

דער סוף פון דער מאָדנער קאָ־מעדיע האָט זיך געענדיגט דערמיט, וואָס לעאָן רייז האָט זיך זעלבסט געגעבען צו דערקענען. ער האָט אַוועקגעשיקט א בריף אין די צייטונגען, אַזוי און אַזוי... איך בין נישט קאַספּאַר בראַנדהאָפער קאַספּאַר בראַנדהאָפער איז נישט קיין אנדערער ווי איך, דער שוישפּילער לעאָן רייז...

דער דירעקטאָר לאָטהאַר פון אקאַדעמיע־טעאַ־טער האָט אָפּגעגעבען אַנ'ערקלערונג, אַז לעאָן רייז איז בעגאַנגען זיין מאָדנע האַנדלונג אין אַ לאַגע פון נויט, און אַז זיין מאָדנער טאַט איז דערום מענש־ליך פערשטענדליך, אַז זיין פאָרטראַג איז ווייטער גילטיג און אַז ער וועט ווייטער טאַקע פערבלייבען שפּילען אין אַקאַדעמיע־טעאַטער.

מאַסקוף.

א נייער אינטערעסאַנטער דאָקומענט וועגען דיכטער פושקין

מאָסקוויץ

ווי עס ווערט איבערגעגעבען אין דער „פּראַוו־דאַ", האָט מען איצטער געפונען א ניעם און זעהר אַנ'אינטערעסאַנטען דאָקומענט, וואָס וואַרפט א נייע ליכט אויף דעם לעבען פון דעם גרויסען רוסישען פּאָעט, אלעקסאַנדער פושקין.

דער דאָקומענט, וואָס איז ביז איצט נאָך אין ערגיץ נישט געווען געדרוקט, בעציהט זיך אויף יענער צייט, ווען פושקין האָט געוואוינט אין דער שטאָט קישינעוו, אונטער'ן אויפזיכט פון'ם גו־בערנאַטאָר אין בעסאַראַביען. דער פּע־פּאַסער פון'ם דאָקומענט איז פירשט פ. דאָלגאָרוקאָוו, וועלכער איז אין יענער צייט געווען נאָהענט בעפריינדעט מיט'ן דיכטער, און האָט זיך מיט איהם אָפט געזעהען.

דערצעהלט דער פירשט, אַז איינמאָל, ווען ער האָט מיט פושקינ'ען געגעסען מיטאָג ביים גו־בערנאַטאָר, האָט ער, פושקין, די גאַנצע צייט גע־רעדט; ער האָט אָהן א שיעור אינטערעסאַנטע גע־שיכטעס דערצעהלט; ער האָט נישט געשוויגען א מינוט, און דערביי האָט ער געטרונקען זעהר אַ סך וויין.

„עס רייסט מיר דאָס האַרץ אויף איהם, — שרייבט דער פירשט דאָלגאָרוקאָוו. — ער האָט טאַ־לאַנט. אָבער, מיר דוכט זיך, אַז אין זיין צוהיצטען קאָפּ וועט אַזאַ זאַך ווי קאָנ בפּט קיינמאָל פאַר זיך קיין אָרט נישט געפינען, און וואָס שייך אנשטענדיג־קייט, קען וועגען אַזאַ זאַך גאָר קיין רייד נישט זיין. וואָרים א מענש, וואָס האַלט נישט פון רעליגיע און איז געגען דער איצטיגער געזעלשאַפטליכער אָר־דענונג, קען דאָך נישט זיין אנשטענדיג. אזוי איז מיין מיינונג."

דער פירשט דאָלגאָרוקאָוו דערמאָנט דעם פאַקט, אַז אין יענער צייט איז פושקין אין קישינעוו געווען א פערשיקטער; מיטן פערשיקען איהם אהין איז מען אויסגעגאַנגען, ער זאָל דאָרט ווערען א „לייט". אָבער דאָס. זאָגט דער פירשט דאָלגאָרוקאָוו. איז געווען אוממעגליך, ווייל ער, פושקין, איז צו יע־נער צייט געווען גרייט, אין גאַס, אויפ'ן מאַרק, און אומעטום, בעווייזען יעדען איינעם וועמען עס וויל נישט קיין אַנדער רעגירונג אין רוסלאַנד איז אַ לומפּ און אנ'אייסוואורף".

אין דעם זעלבען דאָקומענט דערצעהלט דער פירשט דאָלגאָרוקאָוו, אַז ביי איינינע געלעגענהייטען איז פושקין געווען ביז דערויף, וואָס די רוסישע לייט קענען נישט קיין רוסיש און ווייסען נישט ווי צו שעצען זייער אייגען פאָטע־לאַנד; אויף די גלחים האָט ער אויסגערעדט דאָס ערגסטע, און אייגמאָל. ווען ער האָט זיך צורעדט וועגען דעם, וואָס אין רוסלאַנד זענען די פּויערים נאָך פער־שקלאַפט, האָט ער געזאָגט, אַז דאָס איז די גרעסטע געמיינהייט, אַז ער אַליין וואָלט קיינמאָל נישט גע־וואָלט האבען קיין לייב־אייגענע, ווייל ער האַלט, אַז יעדער פּריץ, וואָס האָט פּויערים־שקלאַפען, איז נישט קיין ערליכער מענש.

אַנ'אויסנאַהם אין דעם פּרט — האָט פושקין געזאָגט — איז מיין פאָטער. ער איז דווקא יאָ אַנ'־ערליכער מענש, כאָטש ער האָט פּויערים־שקלאַ־פען. אָבער דאָס איז דערפאַר, וואָס ער האָט נישט די זעלבע מיינונג, וואָס איך.

ביי אַנ'אַנדער געלעגענהייט, און טאַקע ביים גובערנאַטאָר אין הויז, ווען דער גובערנאַטאָר אַליין איז אין דער היים נישט געווען, האָט פושקין זיך צורעדט וועגען דער רוסישער רעגירונג. און ער האָט זי געמאַכט אויסצודרעהען. ער האָט זיך גע־קאָכט, און דערביי האָט ער געזאָגט, אַז די ציווילע טשינאָווניקעס אין רוסלאַנד זענען לומפּען און גנבים; די גענעראַלע זענען, מערסטענטיילס, גרויסע בהמות. דער איינציגער קלאַס, וואָס בעשטעהט אין רוסלאַנד פון לייטישע מענשען, זענען די ערד־אַרבייטער.

דער גורל פון א פרוי
סענסאַציאָנעלער און שפּאַנענדער ראָמאַן

54)

און גאַבריאַנד כדי זיך ארויסצודרייען פון דער אונאַנגענעמער לאַגע, האָט מיט א פאַלשען טאָן וואָס האָט מאָריסן א קריץ געטאָן און די אויערען זיך אָנגערופען:

— איהר זעהט מיר אויס בעקאַנט, וואו האָב איך זיך מיט אייך בעגעגענט?

כאָטש גאַבריאַנד האָט דעם פאַלשען טאָן און די פאַלשע ווערטער אָנגענומען כדי זיך ארויסצודרע־העץ פון א לעכערליכער לאַגע, האָט עס אָבער מאָ־ריס אויסגעטייטשט אז דער אָוויאַטאָר, וואָס האָט געזינגט און ביי איהם צוגענומען רחלען, מאַכט נאָך פון איהם חוזק.

— מיר האָבען זיך בעגעגענט און מיר וועלען זיך נאָך בעגעגענען! — האָט מאָריס ביטער ארויסגע־זאָגט מיט א טאָן פון אַרויסרוף צו קריג.

— איך האָב אייך, דאַכט זיך קיינמאָל קיין שלעכטס נישט געטון און אייער בייזקייט איז אינ גאַנצען אומפערשטענדליך. און בכלל שרעקט איהר מיך נישט אפילו, אַז איהר זייט ביוז!

— איך זעה אַז איהר זייט א גרויסער העלד!

— גענוג העלד מיט אייך זיך צו פערמעסטען!

— איהר האָט מיך נישט זעהר שטאַרק ליב!

— איהר וואָלט זיך אויף מיר אויך נישט גע־וואָרפען קושען!

ווי עס איז נישט ווען לאַגיש אַזוי פּלוצים אַנגעפאַלען אויף אַ מענשען האָט אָבער אין מאָ־ריסן געפרענט אַ כעס מיט אזא כוח וואָס איז גע־ווען אַ סך שטאַרקער פון זיין שכל הישר און צו זיי־נע ליבע זענען געקומען ביטערע ווערטער, וואָס האָבען געזוכט צו טון ווי און בעליידיגען דעם יעניגען וואָס האָט ביי איהם צוגענומען רחלען:

— איהר זייט א גרויסער העלד און איהר שפּילט איצט א זעהר לעכערליכע ראָל.

— צום ביישפּיל?

— רחל נוצט אייך אויס כדי צו מאַכען איור־פערזויכטיג.

די ווערטער זענען געווען אויסגערעכענט ווי צו טון גאַבריאַנדן. מאָריס האָט אַליין אין זיי נישט גע־גלויבט. זיי האָבען אָבער געטראָפען דעם אָוויאַטאָר זעהר שאַרף און זעהר טיף... ער האָט זיך געדאַרפט פערטיידיגען, דערהויבען, און חער איינציגער וועג האָט צו טון איז געווען דורך בעליידיגען מאָריסן:

— איך זעה טאַקע ווי פיין זי נעמט אייך אויף... מיך האָט זי נאָך נישט פון איהר צימער אַרויסגע־טריבען ווי א פעסט.

— איהר זייט אַנ'אידיאָט! איהר פערשטעהט אַזוי רחלען, ווי אַנ'אייזעל פערשטעהט פילאָזאָפיע איהר ווייסט, אַז א פרוי קאָן אמאָל טרייבען א מאַן צו משוגעת מיט איהר אכזריות און אָפּלאַכעריי און דערביי אפילו נישט פיהלען קיין געוויסענבי־סען ווייל זי קוקט אויף א מאַן און זאָגט זיך אַליין „איצט וועל איך אויסמיטשען ביזן טויט און נאָכ דעם אַ! ווי איך וועל איהם פערגיטיגען מיט מיין לי־בע! אייער טעמפּער מיליטערישער קאָפּ פערשטעהט נישט אַזעלכע זאַכען!

מיט דעם דאָזיגען געדאַנק אַז רחל מוטשעט איהם נאָך איצט, כדי איהם שפּעטער צו פערגיטי־גען מיט ליבע, האָט מאָריס זיך אָפּט געטרייסט, און איצט כדי ווייי צו טון גאַבריאַנדן האָט ער איהם ארויסגעזאָגט הויך כאָטש שטאַרק גלויבען אין דעם האָט ער נישט געגלויבט. דער געדאַנק האָט אָבער געשטימט מיט גאַבריאַנדס חשד, אַז רחל איז פער־ליבט אין מאָריסן און ס'האָט איהם אָנגעצונדען נאָך מעהר ווי די זידעל ווערטער וואָס זיין קעגנער האָט געניצט.

ער איז צוגעגאַנגען נאָהענט צו מאָריסן און אַנ געהמטעריג איהם פאַר די לאַצען פון זיין רעקעל, האָט ער פון צווישען די ציין ארויסגעקריצט:

— אויב איהר נעמט נישט צוריק אייערע זי־דעל ווערטער וועל איך אייך דאָ צוטזיקען!

דער פיזישער צוזאַמענשטויס צווישען מאַן וועמען ער האָט אַזוי געהאַסט, האָבען ביי מאָריסן צוגענומען יעדע מעגליכקייט פון קאָנטראָל, בעהערשט פון ווילדען כעס און וואַהנזיניגער נקמה האָט ער אויסגע־שטרעקט די האַנט און דערלאַנגט זיין שונא א זעץ גלייך אין פּנים אריין. עס איז געוואָרען א בלוטי־גער געשלעג. די גאַס איז פול געוואָרען מיט מענ־שען מען האָט זיי פּרובירט צוטענמען. נאָר ווי זיי וואָלטען פערלוירען דעם גאַנצען שכל ווילד מיט דורשט נאָך נקמה האָבען זיי זיך געוואָרפען איינער אויפ'ן צווייטען מיט מערדעריש'ן האַס.

בעת דער געשלעג איז אָנגעקומען אַמשטאַרקס מען איז רחל ארויסגעקומען פון טעאַטער. זי האָט דערזעהען דעם געשלעג. זי האָט ביידע מענער ליב געהאַט. נאָר, מערקווירדיג, רחמנות האָט זי איצט בלויז געהאַט אויף מאָריסן... די ליבע צו מאָריסן איז ביי איהר געווען א געטריע, א שוועסטערליכע, א צייטערדיגע. אין דער צייט ווען גאַבריאַנדן האָט זי ליב געהאַט נאָר מיט אַנ'אַנדערער ליבע...

א סעקונדע איז איהר דורכגעלאָפען דער גע־דאַנק אַז א פרוי קאָן ליב האָבען צוויי מענער און אין דערזעלבער צייט מיט צוויי פערשידענע לי־בעס... זי האָט איצט געהאַט א געפיהל צו לויפען און ארויסרייסען מאָריסן פון געשלעג און איהם טרייסטען און איהם היילען זיינע וואונדען.........

זי האָט אָבער געוואוסט אַז זי טאָר זיך איצט נישט אריינמישען, טאָמער היט זי אומיצער. און אריינ־מישען איצט מאָריסן אין, איהר לעבען וואָלט פאַר איהם געווען געפעהרליך... זי האָט דעריבער מיט א ציטערדיג, צעוויינט האַרץ געוואַרט ביז דער גע־שלעג וועט זיך ענדיגען.

(פאָרזעצונג קומט)

דאס לאדזשער לעבען

מיטוואך, 20 יאנואר
ח׳ שבט תרצ״ו

זון-אונטערגאנג 4.01
זון-אויפגאנג 7.17

צוליב די ביטערע פרעסט

מוז די הילף פערשטארקט ווערען!

(א) אין שייכות מיט חער שטארקער פרעסט־כוואליע האט דער לאדזשער קאמיטעט פון ווינטער־הילף פאר די ארימסטע און ארבייטסלאזע געמאכט בעמיהונגען, אז עס זאלען פערגרעסערט ווערען די פארציעס קויהלען פאר די, וואס געניסען פון דער קאמיטעט הילף.

וועגען דעם שטיין וועט אינטערוועניר׳ט ביי דער צענטראל מאכט, בכדי צו בעקומען הילף פאר דער רעאליזירונג פון די כוונות.

גלייכצייטיג בעמיהט זיך דער קאמיטעט אז די ארימסטע ובפרט די שול־קינדער זאלען בעזארגט ווערען מיט ווארעמע מלבושים, בכדי זיי זאלען קאנען גיין אין די שולען.

דער קאמיטעט אפעלירט צו חער גוטהארציגקייט פון דער בעפעלקערונג, אז מען זאל שענקען פאר די אומגליקליכע ארימעלייט די אפגעטראגענע מלבושים און שיך, און בעלייגען זיי אין די ראיאן קאמיטעטען.

* * *

(א) ווי מיר האבען שוין געשריבען, איז מען אין די לאנדווירטשאפטליכע קרייזען שטארק בעאומרוהיגט מחמת דעם, וואס די שטארקע פרעסט בעדראהען די ווינטער זריעה.

אין א ספעציעלער סכנה געפינען זיך די נידעריג־ליגענדע שטחים אינם צפון־טייל פונם לאדזשער קרייז.

די לאדזשער לאנדווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס מאכען שוין בעמיהונגען צו פארזיכערן קרעדיטען אויף איינצוזייהען נייע זריעות.

15 גראד פראסט

(ז) נעכטען איז דער פראסט אין לאדז גע־שטיגען ביז 15 גראד. אין די ארומיגע שטעטליך איז דער פראסט געווען נאך שטארקער — 16 און 18 גראד.

לויט די פראוויזאגנישען פונ׳ם „פים״ זאל דער פראסט אנהאלטען א לענגערע צייט.

דאס כאלופניקעס־פראבלעם

איז דער טעקסטיל־אינדוסטריע

וועט בעטראכט ווערען אויף א פערזאמלונג פון דער טעקסטיל־אוניע

(אג) ווי בעוואוסט וועט דינסטאג 23. יאנואר פאר־קומען א פלענאר פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון דער טעקסטיל אוניע. די פערזאמלונג וועט זיין געווידמעט די פראבלעמען, וואס זענען אין לעצטען האלבען יאהר ענטשטאנען אין דער טעקסטיל אינ־דוסטריע, ד. ה. זייט דער לעצטער פערזאמלונג פון דער טעקסטיל אוניע.

לויט דער איניציאטיוו פון פערבאנד פון דער לודזשער טעקסטיל אינדוסטריע וועט איינע פון די וויכטיגסטע פראבלעמען, וואס וועט אויף דער פער־זאמלונג בעטראכט ווערען זיין די פראגע פון דער כאלופניצטווא ווי עס איז דערפון צו זעהען איז דאס כאלופניצטווא סיסטעם אין דער טעקסטיל אינדוס־טריע געווארען איינס פון די ברענענדסטע פראגען.

אויף דער זיצונג פון 23־ יאנואר וועלען בע־טראכט ווערען נאך צוויי פראגען פון געביט פון דער טעקסטיל פאליטיק און נעמליך דאס פראבלעם פון רויה־שטאפען און דעוויזען און דאס כאלופניצ־טווא פראבלעם.

דער סכסוך אין קאטאן־אינדוסטרי

די ערשטע קאנפערענץ האט דערווייל צו גארנישט געבראכט

די אינדוסטריעלער שטעלען ארויס א רייה פאדערונגען

(א) אין ארבייטס אינספעקטאראט איז נעכטען אונטערן פארזיץ פון אינספעקטאר ווישיקאווסקי, פארגעקומען א קאנפערענץ מיטן אנטייל פון פאר־שטייער פון די אינדוסטריעלער און פון די פראפע־סיאנעלע פעראיינען וועגען שליכטען דעם קאלעקטי־ווען אפמאך אין דער קאטאן אינדוסטריע.

די פארשטייער פון די ארבייטער האבען געפאר־דערט צוריקצושטעלען די לויען פונם יאהר 1934, ד.ה. צוריקגעבען די 8 פראצ. וועלכע זענען דעמאלט גערויבען געווארען. דאס איבריגע זאל בלייבען, ווי אין אפמאך פון 1936. עס זאלען אבער אריינגע־שטעלט ווערען די מינים ארבייט וועלכע זענען אר־קארשט אריינגעפיהרט געווארען אין דער פראד־דוקציע.

פון זייער זייט האבען די אינדוסטריעלער ארויס־געשטעלט א רייה פאדערונגען וואס האבען א שייכות נישט נאר מיט דעם לוין־טאריף, נאר אויך אר־גאניזאציע פון דער ארבייט, ווי אקופאציע שטריקען, בע־גרעניצען די רעכט פון די פאבריק דעלעגאטען, פאר־באטען פערזאמלונגען אין די פאבריקען א.ד.גל.

די קאנפערענץ איז צוליב דעם איבערגעריסען און בעשטימט געווארען אויף א צווייטען טערמין.

אויף זונטאג דעם 24 ד.ח. זאל אין זאל אויף קילינסקי 50 גערופען ווערען אן אלגעמיינע פערזאמ־לונג פון אלע קאטאן ארבייטער וואו עס זאל אנ־גענומען ווערען א בעשלוס וועגען דעם ווייטערען גאנג פון דער אקציע.

ווידער א סכסוך אין שפיטאל קאכאנובקע

היינט א קאנפערענץ איז ארבייטס־אינספעקטאראט

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט אין שפיטאל קאכאנובקע, וואו עס איז נישט לאנג אונ־טערגעשריבען געווארען א קאלעקטיווער אפמאך, ווי־דער אויסגעבראכען א סכסוך. די דירעקציע פונם שפיטאל האט געמאלדען דעם ארבייטס אינספעק־טאראט, אז זי וועט נישט אויספיהלען די פונקטען פון דעם אפמאך, וועגען 8־שעה׳דיגען ארבייטסטאג, ויעגען אפשאפען פאר די קאטעגארעטע די שפיטאל פעסט — מיט איין ווארט, נישט האלטען דעם אפ־מאך.

צוליב דעם קומט היינט פאר א געמישטע קאנפערענץ פון ביידע צדדים אין ארבייטס אינספעק־טאראט.

אויב די דירעקציע זאל זיך ווירקליך האלטען ביי דאס איהריגע און נישט האנארירען דעם אונטערגע־שריבענעם אפמאך זאל עס קומען צו א שטרייק פון די שפיטאל אנגעשטעלטע.

פאפולערער אויספלוג
קיין וויען
פון 5־יטען ביז׳ן 12־טען אפריל — 155 זל.
Wagons Lits Cook
PIOTRKOWSKA 68.

אקציע פאר א קאלעקטיווען אפמאך אויף דער פראווינץ

בעשטראפט א רייה אינדוסטריעלער איז אזארקאוו און אנד. שטעט

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער פערקשנטער שטעלונג פון די אינדוסטריעלער אין אזארקאוו, וועלכע שטערען צום שליסען א קאלעקטיווען אפ־מאך פאר טעקסטיל־אינדוסטריע אין א גאנצען קרייז שטעט — איז צוגעטרעטען צום אויספארשען דעם ענין די מאכט.

אין אזארקאוו איז, ווי בעוואוסט, אנגעווענ־דעט דער מיאוסטער סיסטעם פון עקספלואטאציע אין די פאבריקען, וואס קאנקורירט מיט דער עקספלואטאציע פון די כאלופניקעס.

עס איז פעראָרדענט געווארען אן׳אלגעמיינע לוסטראציע אין די פאבריקען. אין רעזולטאט זע־נען געגען 35 אינדוסטריעלער צוזאמענגעשטעלט געווארען פראטאקאלען. פאר עובר זיין געגען די פארשריפטען פון ארבייטס־צייט.

עס איז פעראָרדענט געווארען א שטרענגער קאנטראל איבער די פאבריקען אז מען זאל נישט ארבייטען קיין איבערשעה׳ען, עס איז פערבאטען צו ארבייטען אין צוויי שיכטען א. ד. גל.

די אקציע וועגען א קאלעקטיווען אפמאך אי די קארט־וועבערייען אין דער פראווינץ, ווערט ווייטער געפיהרט.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
זאוואדזקא 6, טעל. 12־234
נעמט אן פון 8—11 נאכמ. און פון 6—8 אוונט.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 93־201
ספעציאליסט
פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג
סעקסועלע שטערונגען פון פסיכא־אנאליזע
רענטגען־בעשטראהלונגען ביי הויט־קראנקה.
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.

דער אגענט פון „סטאמבול״

האט אפגעטון זיין פירמע אויף טערקיש

(א) די פירמע „סטאמבול״, וואס פערקויפט איהרע סחורות אויף ראטעס (אל. קאשטשושקי 17) האט געמאלדען אין דער פאליציי אז איהר אגענט שלמה שווארץ (פעטריקאווער 79), האט זיך צוגע־איינגעט 21 ווינשימאטשקעס און א קאמפלעט פלא־טער־אויסארבייטונגען, און — „גאדאי דא לאמפי!“.

עס ווערט געפיהרט אן׳אויספארשונג, און דער שולדיגער ווערט צוגעצויגען צו פעראנטווארט־ליכקייט.

פייער פאלקספלאט

צוגאב פאבאר־קאמיסיע

וועט טעטיג זיין ד. 28־טען ד. ח.

(א) דעם 28 ד ח. וועט אין לאקאל (פעט־ריקאווער 165) אמטירען די צוגאב פאבאר־קא־מיסיע. שטעלען דארפען זיך די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1916 און עלטערע, וועלכע האבען נאך ביז איצט נישט רעגולירט די מיליטער־פליכט, דאר־פען זיך שטעלען די וואס וואוינען אויפן שטח פון די 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13. און 14־טע פאליציי קאמיסאריאטען.

פריהער אנצוהייבען די סעזאן־ארבייטען

(א) די פראפעסיאנעלע פעראיינען פון די סע־זאן־ארבייטער האבען איצט אונטערנעמען אן אקציע ביי דער זעלבסטפערוואלטונג און ביי דער מלוכהשער מאכט וועגען דעם, אז עס זאלען היי־יאהר פריהער אנטהייבען ווערען די סעזאן און בוי ארבייטען.

זיי האלטען, אז לעת עתה פלעגט מען די עפענט־ליכע ארבייטען אנהייבען אין מאי און יוני און — דאס איז צו שפעט.

וועגען דעם ענין וועט א ספעציעלע דעלעגאציע אינטערווענירען סיי אין לאדז ביי דער שטאט־מאכט און סיי אין ווארשא אין מיניסטעריום און ארבייטס־פאנד וועגען א פריהערדיגען צוטיילונג פון די קרע־דיטען.

די נומערן ביי די הייזער

מוזען אין אוונט בעלויכטען ווערען

די שטאטישע סטאראסטווע דערמאנט, אז לויט דער פעראָרדנונג פונ׳ם וואיעוואדע פונ׳ם 19 יאנואר 1931 וועגען אפהיטען די עפענטליכע ווע־גען מוזען די פאליציי־נומערן ביי די הייזער אין אוונט בעלויכטען ווערען.

די פאליציי האט בעקומען א פעראָרדנונג צו קאנטראלירען צי די דאזיגע פעראָרדנונג ווערט אפגעהיטען. די שולדיגע אין עובר זיין די פער־אָרדנונג וועלען צוגעצויגען ווערען צו גריכטליכע פעראנטוואָרטליכקייט.

פאליטישער ארעסט

(א) אין דער גלאז־הוטע „הארטענזיע“ אין פיעטרקאוו זענען ארעסטירט געווארען די צוויי ארבייטער סטעפאן באריל און סטאניסלאוו לא־סאטא, וועלכע מען איז חושד אין פיהרען א קאָ־מוניסטישע טעטיקייט אין דער פאבריק.

* * *

(א) דער 20־יאהריגער סטעפאן גאליעמע איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף 10 חדשים טורמע פאר ארויסגעבען א בלאט „וואלנע סלאווא“ — מיט טראצקיסטישע טענדענצען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(א) הייבט ביינאכט דעזשורירען: ה. דזמקיע־וויטש (זגערזשער 87), י. הארטמאן (בזשעזשינער 24), י. הישפאנסקי (פריידייטס־פלאץ 2), א. פערל־מאן (ציגעל־גאס 32), י. צימער (וואולטשאנסקא 37), ז. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), פ. וואטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

KINO-TEATR
MIRAŻ
היינט און פאלג. טעג!
די רייצענדע און צעהנ׳טע
Marlena Dietrich
און דער העלדישער
GARY COOPER
אין דעם ליבעס־פילם ז. ב.
„רייץ“
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג—12 בייט

ווייטערדיגע אויספאָרשונג וועגען דעם מוראַדיגען קעסעל־אויפרייס

(א) אין שייכות מיט דער עקספּלאָזיע פונ'ם פּאַבריקס־קעסעל אין דער שנורקע־וואָלדע־פאַבריק פון ישראל זאַקשעווסקי (פּאָמאַרסקע 40) איז נעכ־טען אויפ'ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע געקומען אַן־אויספאָרשונגס־קאָמיסיע, וועלכע האָט אַדורכ־געפיהרט אַ גענויע אונטערזוכונג פון דעם רעזול־טאַט פון אויפרייס.

די קאָמיסיע פון דער בוי־מאַכט האָט נאָכ'ן קאָנטראָלירען די מויערן אַרויסגעגעבען אַ פאַר־אָרדנונג אַרונטערצונעהמען טיילען פון די אָפּגע־שוואַכטע מויערן, וועלכע זענען געווען אין דער סכנה איינצופאַלען.

חוץ מזה איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די אינהאַבער פונ'ם פאַבריק־מויער מוזען פער־ריכטען די טרעפּען, סופיטען און פאָדלאָגעס, וועל־כע זענען אָפּגעשוואַכט געוואָרען פונ'ם אויפרייס.

די אויספאָרשונג ווערט געפיהרט אין דער ריכטונג פעסטצושטעלען די שולד פון בעווונדערע פערזאָנען אין דער קאַטאַסטראָפע.

זאַקשעווסקי זיצט נאָך דערווייל.

פון די 8 פערוואונדעטע זענען שוין 4 אַרויס פון שפּיטאָל. די איבריגע פיער קורירען זיך נאָך.

צוליב 22 קילאָ, וואָס אַ קוה האָט מעהר געוואויגען
וועלען 2 יודישע קצבים בלייבען אָהן פלייש אין פערלויף פון 2 וואָכען
כאַראַקטעריסטישער קוריאָז צוליב'ן נייעם שחיטה־געזעץ

נעכטען האָט אין באַלוטער שעכט־הויז פּאַ־סירט אַ פאָלגענדער כאַראַקטעריסטישער פאַל. די צוויי יודישע קצבים שמואל דרייפוס און משה פרו־שינאָווסקי, וועלכע האָבען קאָנצעסיעס האָבען אַריינ־געפיהרט אַ קיה צום שעכטען. ווען מ'האָט די קיה אַרויפגעשטעלט אויף דער וואָג, האָט דער וועטער־ינאַר־דאָקטאָר [illegible] רקלעהרט, אַז ער וועט נישט לאָזען שעכטען די קיה ווייל... די קיה וועגט מיט 22 קילאָ מעהר ווי ס'איז נאָך געבליבען אין קאָנ־טינגענט אויפ'ן חודש יאַנואַר פאַר די צוויי דער־מאָהנטע קצבים.

די קצבים האָבען זיך אָנגעהויבען צו בעט־טען ביים דאָקטאָר, אַז ער זאָל זיי דאָך ערלויבען צו שעכטען ד יקיה און זיי זענען אפילו גרייט אויפצוגעבען די 22 קילאָ פלייש, וואָס איז פאַר־האַן אַן־איבער׳וואָג די קצבים האָבען געגעבען צו פערשטעהן אַז זיי האָבען אויסגעגעבען דאָס גאַנ־צע געלד אויף דער קיה, פערקויפען אַ לעבעדיגע טאָ־רען זיי נישט און אויף אַן־אַנדערע האָבען זיי נישט קיין געלד. אויב מ'וועט זיי נישט ערלויבען צו שעכטען די קוה וועלען זיי בלייבען אינגאַנצען אָהן פלייש ביז'ן 31 יאַנואַר.

ס'האָט גאָרנישט געהאָלפען, מ'האָט נישט ער־לויבט צו שעכטען די קוה, איצט האָבען די קצבים צוויי ברירות: אָדער אויסשטעלען די קוה ביז'ן 1 פעברואַר, געבען איהר צו פרעסען און דאַן ערשט שעכטען, אָדער די קוה איצט אויסהונגערען, אז זי זאָל פערלירען 22 קילאָ און דעמאָלס וועט זי זיין כשר פאַר'ן קאָנטינגענט אויפ'ן חודש יאַנואַר.

שיסט, ווי אויף אַ האָז...
דער „העלדישער" סקאַרבאָוויעץ אויפ'ן וואָקזאַל

(ז) עהרענכטען, דריי פערטעל ניין אַ זייגער זע־נען די פּאַסאַזשירען וואָס האָבען זיך געפינען אויפ'ן פעראָן פון דער פאַבריטש׳נ׳ט באַהן געווען עדות פון פאָלגענדען פאַל, וועלכער כאַראַקטעריזירט אויסגע־צייכענט אונזערע איצטיגע פערהעלטנישען.

געשעהן איז געמליך אַט־וואָס:

פלוצים פון דער העלער הויט האָט זיך עפּיס אַ מיטעל יעהריגער פערשוי; געלאָזט לויפען נאָך אַ צווייטען, האַלטענדיג אין איין שיסען אויף איהם פון אַ רעוואָלווער, ווי להבדיל אויף אַן־עטלויפענדען האָז...

דער צווייטער האָט לויפענדיג זיך בעמיהט אויס־צומיידען די קוילען און זיך אויסבעהאַלטען היגטער די וואַגאָנען פון צוג לאָדז—וואַרשאַ, וועלכער האָט אין אַ מינוט אַרום געזאָלט אָפּגיין פון דער סטאַנציע.

פון דער שיסעריי איז אַלאַרמירט געוואָרען די באַהן פאָליציי.

ווי עס קאָט זיך אַרויסגעוויזען איז דער שיסער געווען אַ פּעטריקאָווער פינאַנץ בעאַמטער, יוזעף פּיעטשאַק.

געשאָסען האָט דער דאָזיגער פיעטזשאַק אויף איר־געם יעקב בלאַט פון קאַלישעק (בזשעזשינער 3) — אַ בוחר פון דער פלייש־בראַנזשע.

צווישען איהם און פּיעטזשאַקן איז ביים אַרויס־גיין אויפן פעראָן פאָרגעקומען עפּיס אַן־אינצידענט.

פיעטזשאַק האָט דאַן נישט געמאַכט קיין לאַנגע שהיות און אַראָפּגעלאָזט בלאַטן אַ פלאַם־פייערדיגען פּאַטש.

עס פערשטייט זיך, אַ ביי בלאַטן זענען אויך די הענד „נישט געלעגען אין קימפעט" און ער האָט איהם אַ רעשט מגעבען — אַ פּאַטש אויף צוריק.

דאָ האָט זיך אין פיעטזשאַק'ן נאָך מעהר צוקאָכט און ווי עס פּאַסט פאַר אַזאַ אוירעלען פלאַקענשי־סער — צום גליק — קיין איין מאָל נישט געטראָ־פען.

פאָליציי האָט פערהאַלטען ביידע: סיי פיעט־זשאַק'ן סיי בלאַט'ן.

דער ערשטער וועט זיך האָבען צו פערענטפערען פאַר בעטרעטען געוועהר אָהן אַ נויטווענדיגקייט, און דער צווייטער — פאַרן שטערען די עפענטליכע רוה.

די יוכע, האָט ער אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער און אָנגעהויבען צו שיסען.

בלאַט, וועלכער איז געווען איטאַנצען אומבער־וואָפענט האָט נישט געהאַט קיין אַנדער ברירה ווי צו נעהמען די פיס אין די הענד און אַנטלויפען פאַר דעם „מעקסיקאַנער" ריטער פון דער פּעטריקאָווער שענק־מאָראַל...

אַזוי האָט איהם פיעטזשאַק 6 מאָל נאָכגעשאָסען

צוליב'ן גרויסען ערפאָלג!
אין „פילהאַרמאָניע"
2־טער רעציטאַציע־פריהמאָרגען!
שבת, 12 אַ זייגער בייטאָג

וועט אויפטרעטען צום צווייטען מאָל דער בעוואוסטער אַרטיסט־רעציטאַטאָר

אברהם וואָלפשטאַט

אין אַ גאַנץ נייעם פּראָגראַם
פון שוישפּיל און ריטמישע רעציטאַציע

פרייזען פּאָפּולערע פאַר אַרבייטער־מאַסען:	אברהם וואָלפשטאַט — אין אַ גאַנץ נייעם פּראָגראַם	בילעטען שוין צו בעקומען
פּאַרטער — — 1.50	אברהם וואָלפשטאַט — אין אַ ספּעציעלן פּראָלעט. רעפּערטואַר	אין קולטור־ליגע און
— — 1.09	אברהם וואָלפשטאַט — וועט איבעראַשען דעם צוהערער.	אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע
לאָזשע — — 1.09		
באַלקאָן — — 0.70		
גאַלעריע — 0.40		

גוט מאָרגען! ה
פרעסט...

ענדלעך זענען זיי געקומען. נישט איינער האָט מיט אומגעדולד געוואַרט אויף די פרעסט, פשוט די אויגען זיך אויסגעקוקט. נישט געקענט זיך דער־וואַרטען אויף דער גליקליכער מינוט. אין חלום האָ־בען זיי געזעהן בלומען אויף די שויבען, אייז־צאַ־פּענס אויף די דעכער.

— ווער? איהר מיינט די קויהלען סוחרים? אַך! ווייסט איהר, ווער? די פעראיינען, וואָס האָבען אויף דעם היריאָהריגען ווינטער אָנגעזאָגט אַ קויהד־לען־אַקציע. אַלץ געווען פאָרגעבריט. מאַלאָנטען, אויפ־רופען צו די לאָרזער „בני רחמנים", וועלכע ענדי־גען זיך מיט „יודען ניטא כסף"... אַלץ איז געווען גרייט נאָר איין זאַך — די פרעסט זענען געבליבען אונטערוועג...

וויפלעך מיט ניקע לאַפּקאָווע פּאַלטענס, מיט „ניעביעסקי ליסן". געוואַרט האָבען זיי מיט אומגע־דולד אויף דער גליקליכער מינוט, ווען זיי וועלען זיך בעוויזען אויפן „רעפּטאַק" מיט זייער ניי ביסעל פוטערוואַרג. ווי זיי וועלען „קראָליעווען" און די קאַ־לעזשאַנקעס והעלען פלאַצען פון זאַזדראָשטש... גע־וואַרט אויף אַ פרעסטעל — און כאָטש צעריס זיך.

געוואַרט האָט אויך דאָס ביסעל יונגוואַרג, יונגע־לעך און מיידלעך און יונגע מענזשאָטקעס בתוכם, וואָס האָבען גע'חלש'ט צו אַ „מראָזשאָנקאָ" פליר־טעל, אויפן אייז, הייסט עס.

אַלע האָבען זיי געוואַרט, און ענדליך זיך דער־וואַרט. דער פראָסט קנאַקט. בלומען אויף די שויבען, אייז ווי גלאָז — דערוואַרט זיך!

יאָ, זיי זענען טאַקע צופרידען פון די פרעסט, די פעראיינען האָבען „וועמען" צו טיילען. די וויפלעך האָבען זיך מיט וואָס צו ווייזען אויפן רעפּטאַק. יונג־וואַרג און „מענזשאָטקעס" האָבען וואו זיך צו אַמו־זירען. אַלע זענען זיי צופרידען. איצט האַרף מען נאָך אַ פרעג טון דעם ביסעל קבצנים:

— יודען, איהר זענט אויך צופרידען?..

אַב—נעק

ציהונג פון די פּרעמיע־ביכלעך פון פּ. ק. א.

דעם 15 יאַנואַר 1937 איז אין דער צענטראַלע פון דער פּ. ק. אַ. אין וואַרשע פאָר־געקומען די 43 ציהונג פון די פּרעמיע־ביכלעך פון דער סעריע 1.

צו 1000 זל. האָבען געוואונען די אינהאַבער פון פאָלגענדע ביכלעך:

15,788	14,163	7,466	4,831	3,116
36,194	30,599	,28794	28,718	,27806
.47215	46190	43,327	42190	36,851

בעטלער'ס וועלען אָפּגעפיהרט ווערען אין אַ ספּעציעלער הויז

דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען איבערצו־געבען דער אַנטי־בעטלער־געזעלשאַפט, וועלכע איז אָרגאַניזירט געוואָרען אין לאָדז אַ ספּעציעלער קאָ־רעטקע, וועלכע וועט זאַמלען אין שטאָט די בעט־לער'ס און זיי אָפּפיהרען אין דעם ספּעציעלען הויז וועלכע די געזעלשאַפט האָט איינגעקויפט פאַר בעטלער אויף קאָנטנע 10.

די געזעלשאַפט וועט שוין אָנהויבען איהר טעטיקייט אין דער נאָהענטסטער צייט.

ר. איזראַעל

אויף באָוואַמיעסקאַ
שפּאַנענדער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

(11

קאַפּיטעל 6
פעלד־שפּיטאָל

אַ גרויסער זאַל מיט רויהע נישט געמאָלענע הילצערנע ווענד מיט אַ פאָדלאָגע פון נייע געהי־בעלטע ברעטער, אַ סופיט אויף דער שנעל צוזאַ־מענגעקלאַפּט, נאָך איצט האָבען זעלנער אין פער־שידענע ווינקלען געקלאַפּט און געמייסטער־יועט, כדי צו פערדעקן פערשידענע שפּאַרעס און לעכער, דורך וועלכע ס'האָט זיך אַריינגעריסען דער שאַר־פער האַרבסטיגער ווינד.

דאָס איז געווען אַ פעלד־שפּיטאָל פון דער רו־סישער אַרמעע, וועלכעס איז אין איילעניש אויפ־געשטעלט געוואָרען האַרט נעבען שלאַכט־פעלד, כדי אַהין אַריינצונעהמען די שווער־פערוואונדעטע; וועלכע מ'האָט נישט געקענט ווייטער טראַנספּאָרטי־רען און ביי וועלכע מ'האָט געדאַרפט אַדורכפיהרען דרינגענדע אָפּעראַציעס.

דאָ האָבען זיך אַרומגעדרעהט יונגע דאָקטוירים אין אָפיצירען־מונדירען, וועלכע האָבען געגעבען פערשידענע פעראָרדנונגען וואָס איינע האָט זיך סותר געווען דער אַנדערער, מ'האָט געמאַכט שנעלע אָפּעראַציעס אויף אַ געוועהנליכען טיש, מיט שמו־ציגע, נישט געקאָכטע אינסטרומענטען אין די אוי־גען פון אַנדערע פערוואונדעטע, אין דער לופט האָבען זיך געטראָגען קרעכצען, וועלכע האָבען זיך אויסגעמישט מיט די בעפעהלען פון די אויף שנעל בעשטימטע סאַניטאַרען, און מיט'ן פייפען פון ווינד

אַרום דעם שפּיטאָל.

— פערשטאַרבענע אַרויספיהרען און קובר זיין, האָט זיך דערהערט אַ הויכער בעפעהל פון פּולקאָווניק, אויך אַ דאָקטאָר וועלכער איז געזעסען נעבען אַ טישעל אין ווינקעל פון דעם גרויסען זאַל, וואו ס'איז צונויפגעשלאָגען געוואָרען אַ שפּיטאָל, קאַנצעלאַריע און ס'איז איינגעשטעלט געוואָרען אַן־אָרדען.

דער בעפעהל איז געגעבען געוואָרען הויך, אָהן שום צערעמאָניעס אָדער טאַקטישקייט, דעם בעפעהל האָבען געהערט אַלע שווער־פערוואונדעטע אין זאַל. וועלכע האָבען נאָך אַליין אָנגעהויבען טראַכטען וועגען דעם צי זיי לעבען נאָך צי נישט, און צי מ'וועט זיי נאָכ'ן בעפעהל פון פּולקאָווניק נישט אַרויספיהרען.

אין גרויסען זאַל זענען געווען אויסגעשטעלט פעלד־בעטלעך, פריטשעס און גלאַט אויסגעלעגט שטרוי און היי, אויף וועלכע מ'האָט געלעגט די פערוואונדעטע וואָס מ'האָט יעדען מאָמענט אַריינ־געבראַכט פון דער שלאַכט־ליניע, און פאַר וועלכע ס'איז שוין נישט געווען קיין אָרט אויף די בעטלעך און פריטשעס. צו יעדען ניי־אַריינגעבראַכטען פער־וואונדעטען זענען צוגעגאַנגען די יונגע סאַניטאַ־רען, וועלכע זענען געווען סאַניטאַר נאָר דערפאַר, ווייל זיי האָבען געטראָגען אויף די אָרעמס ווייסע בענדער מיט רויטע קרייצען און ווייל זיי האָבען געגעבען לאַפּובקע די רוסישע אָפיצירען, אַז זיי זאָלען נישט דאַרפען זיין אויף דער פראָנט־ליניע. די ערשטע אַרבייט איז געווען צו גיסען יאָד אויף די

וואונדען, וואָס פאַרא וואונד דאָס זאָל נישט זיין, קיין וואַסער איז נאָך אין דעם „שפּיטאָל" נישט געווען, די מיליטערישע פוהרלעך האָבען זיך ערשט געשלעפּט איבער די בלאָטעס צום נאָהענטסטען טייך, כדי פון דאָרט צו ברענגען פעסלעך מיט וואַ־סער, דאָס איז אָבער אָנגעקומען זעהר שווער, ווייל דער שונא איז געשטאַנען אויפ'ן אַנדערען ברעג טייך און געשאָסען אָהן רחמנות פון האַרמאַטען, אויף יעדען וואָס האָט זיך געוויזען נעבען טייך, דער בעפעהל האָט אָבער געלויטעט פאַר יעדען פרייז צו ברענגען וואַסער און אָהן דעם נישט צוריק קומען, דאָס דערנעהנטערען זיך צום טייך איז געווען בליק, מיט אומקומען, מיט געהרגעט ווערען.

— צום טייוועל האָט אויסגעקריצט מיט די ציינער אַ סיבירער קאָזאַק, וועלכער איז געזעסען אויפ'ן פוהרעל, ווי אַזוי וועלען מיר דאָ צוקומען, דאָס איז דאָך אַ גהינם, מיר וועלען צום טייך בשום אופן נישט צוקומען.

— ס'איז אָבער אַ רחמנות די פערוואונדעטע, וועלכע געכצען נאָך אַביסעל וואַסער, ס'איז אפילו נישט פערהאַן מיט וואָס זיי די וואונדען אָפּצוואַשען, זיי וועלען דאָך אַלע אויסגעהען.

— אפשר איז זיי בעסער, אַז זיי וועלען אומקו־מען, וואָס וועלען זיי נאָך דערלעבען, וועלען בלייבען אייביגע קאַליקעס און אהיימקומענדיג וועלען זיי נאָך פאַלען צו לאַסט זייערע פאַמיליעס. ווער וועט זיך אויף זיי אומקוקען?

?? די רייה פוהרלעך האָט זיך דערנעהנטערט צום טייך, די האַרמאַטען קוילען זענען פייפענ־דיג ביים אַדורכשניידען די לופט, געפלויגען איבער זייערע קעפּ, די זעלנער האָבען זיך שוין געווארמט אפילו נישט איבערגעגעבען, שוין געווען געוואוינט דערצו און ס'האָט נישט געמאַכט קיין בעזונדערען איינדרוק, הגם מען איז געווען איבערצייגט אַז סוף־כל־סוף וועט דער שונא אנשטעלען די האַרמאַ־טען אויפ'ן ריכטיגען ציל און וועט די אָפּטיילונג צוטראַגען אויף אַלע פיר עקען, קיין עצה געגען דעם איז אָבער נישט געווען, מ'האָט געמוזט פאָהרען און פאָהרען גיכער אָהן זיך אָפּצושטעלען און אָהן צוטראַכטען, אפשר וועט זיך דאָך איינגעבען

צו בעקומען אַביסעל וואַסער און צוריקצוקומען אין לאַזאַרעט, ברעכען אַ בעפעהל קען מען אויף דער מלחמה נישט, סיי ווי סיי דראָהט טויט־שטראָף, קיין שום קונצען נישט צו מאַכען און דער בעפעהל איז געווען פאַר יעדען פרייז צו ברענגען וואַסער.

דער קאָזאַק, וועלכער איז געפאָהרען אויפ'ן ערשטען פוהרעל האָט זיך פלוצלונג אויפגעשטעלט, אויסגעדרעהט זיך מיט'ן פנים צו די זעלנער וועלכע זענען געפאָהרען אויף די ווייטערדיגע וועגעלעך און אויסגעשריגען מיט זיין שטאַרקען שטים, אויף זיין סיבירישען דיאַלעקט, אַזוי אַז נישט אַלע האָ־בען זיך באַלד געכאַפּט וועגען וואָס איהם געהט.

— ברידערלעך, האָט ער געשריגען, ברידער־לעך, זאָלען מיר שנעלער פאָהרען, נישט אָפּשטע־לען זיך פאַר קיין שום געפאַהר, מיר פאָהרען ראַטע־וען מענשען, צעהנדליגער, הונדערטער מענשען אונזערע ברידער, וועלכע שטעהען אויפ'ן שלאַכט־פעלד און פאַלען ווי די אונטערגעהאַקטע זאַנגען און די הונדערטער און טויזענטער, שטעלט זיך נישט אָפּ אויף דער געפאַהר, מיר וועלען דערגרייכען דעם ציל, אויב מיר וועלען נאָר וועלען, פאַראויס ברו־דער, מיר טאָרען איצט נישט טראַכטען וועגען קיין שום זאַך, אונזערע פערוואונדעטע ברידער געפינען זיך אין געפאַהר.

דער רוף פון דעם סיבירער קאָזאַק פיאָר באָ־גאַנטשוק האָט שאַרף צוגעגעבען מוט דער גאַנצער אָפּטיילונג און מ'האָט אָנגעהויבען גיכער צו פאָהרען, די האַרמאַטען־קוילען האָבען אָנגעהויבען נעהנטער צו פאַלען, דאָס איז געווען אַ סימן, אַז דער שונא האָט בעמערקט די אָפּטיילונג פוהרע און האָט געווויסט דעם ציל, כדי צו פערניכטען די דאָזיגע אָפּטיילונג, אָבער וואָס נעהנטער די קוילען זענען געפאַלען, אַלץ שנעלער זענען די פוהרליך געפאָהרען, אַלץ שנעלער צום טייך, נאָך וואַסער, נאָך וואַסער אָפּצו־וואַשען די וואונדען, נאָך וואַסער צו טרונקען פאַר די וועלכע האָבען געברענט פון אינערליכע היץ, נאָך וואָס ער צו בענעצען די פערטרוקענטע ליפּען, וועל־כע שעפּטשען די לעצטע ווערטער פאַר'ן טויט...

(פאָרטזעצונג קומט)

יונגער יודישער הפקר־יונג

געלעכערט מיט א האַמער דעם קאָפּ פון אַן'עלטערן יוד

סקאַנדאַליעזער טהאַט אויף נאַוואָמיעסקאַ־גאַס

אויף נאַוואָמיעסקא גאַס האָט נעכטען פּאַסירט א פאַל, וואָס האָט אַרויסגערופען גרויס אויפרעגונג ביי די יודישע דורכגעהער.

אויף דער נאַוואָמיעסקא גאַס נעבען אַגראַדאָווע, איז בעגעגענען אַן'עלטערער יוד מ. ט. האָט אויסגעשפּיגען אויפ'ן טראָטואַר. פּלוצלינג איז אונטערגעשפּרונגען א יודישער בחור מיט א האַמער אין דער האנד און בעפאַלען דעם יוד הלמאי ער האָט געשפּיגען פויף זיין פּאַלטעו. פון א וואָרט צו א וואָרט, האָט דער פערשוין גענומען דעם האַמער און דערלאַנגט דעם יוד איבערן קאָפּ.

אַנ'אָפּגעגאָסענער אין בלוט, האָט מען דעם יוד אַריינגעפיהרט אין קאַפּראַווסקי'ס אַפּטייק, נאַוואָמיעסקאַ 15, וואו ס'איז אַרויסגערופען געוואָרען די פּאָגאָטאָוויע, וועלכע האָט איהם פערבאַנדאַזשירט די וואונדען.

אויפ'ן געוואַלד פון דעם געלעכערטען יודען זענען זיך צוזאַמענגעלאָפען די דורכגעהער און דעם רוצח געכאַפּט, און איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פּאָליציי, וועלכע האָט איהם אָפּגעפיהרט אין קאָמיסאַריאַט.

דער דאָזיגער פאַל האָט ביי די יודישע דורכגעהער אַרויסגערופען אויפרעגונג.

ערמאָרדעט איהר אייגענע קינד

און פערמשפּט געוואָרען אויף א יאָהר טורמע

(א) אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק אין קרייז געריכט איז נעכטען געזעסען די 24־יעהריגע מאַריאַ מאַלעש, וועלכע איז בעשולדיגט געוואָרען אין ערמאָרדען איהר אייגענע קינד.

דעם 9. יוני 1935 האָט די מאַלעש אין דער וואוינונג פון איהר שוואָגער סטאַניסלאַוו יאַש, א וועכטער פון הויז סאַלנא 6 אין לאָדז, געבוירען א קינד. אין א וואָך אַרום האָט זי פערלאָזט די וואוינונג פונ'ם שוואָגער, ערקלעהרענדיג, אז זי געהט מיט'ן קינד צו איהרע אין דאָרף נאָדזעלנע.

פון דאַן אָן איז אייגענטליך נישט בעוואוסט, וואו זי האָט אהינגעטאָן איהר קינד.

מיט א יאָהר שפּעטער האָט די פּאָליציי פּמעט פעסטגעשטעלט, אז די מאַלעש האָט איהר קינד ערמאָרדעט און בעגראָבען אין פעלד. מען האָט זי בעגעצויגען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

די בעשולדיגטע האַלט זיך אָבער פעסט ביי איהרע ערקלערונגען, אז זי האָט דאָס קינד איבערגעלאָזט א לעבעדיגס אין פעלד, און ווייסט נישט, וואָס עס איז מיט איהם געוואָרען.

דאָס געריכט האָט פערמשפּט די מאַלעש אויף א יאָהר תפיסה, א העלפט פון דער שטראָף איז איהר אויפ'ן גרונד פון דער אַמנעסטיע געשאָנקען געוואָרען.

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód.
Pomyślcie o tem i złóżcie o f i a r ę
na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

גענעראַל־פערזאַמלונג

פון בערעק־יאָסעלעוויטש־לעגיאָן

די טעג איז אין לאָקאַל פון בערעק־יאָסעלעוויטש־לעגיאָן פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג.

די פערזאַמלונג עפענט פּרעזעס קינסטלער אַרטור שיק, וועלכער ווערט אויך געוועהלט אלס פאַרזיצער פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג, אַלס אסעסאָרען די ה״ה: גאָלדבלום און דר. פּאַוועל קלינגער, סעקרעטאַר ה' גרינבוים.

דעם בעריכט גיט אָפּ קאָמענדאַנט מייזלער, וועלכער ערקלערט, אַז דאָס יאָהר איז די אַרבייט אַוועק בעסער ווי אין די פריהערדיגע יאָהרען. אויך האָט זיך פערבעסערט די שטימונג צווישען די, וועלכע מאַכען אַדורך דעם קורס פאַר פּינישער און מיליטערישער אויסשולונג.

די קולטור־על דייט איז אויך געוואָרען פערבעסערט און אויסגעברייטערט, עס קומען פאַר יעדע וואָך פאָרלעזונגען אויף פערשידענע טעמען, אנגעפיהרט פון ד"ר קלינגער, ד"ר סאַדאַקערסקי, אדוו. בערקאָוויטש, פּראָפ. קוראַנסקי א. א. אויך ווערט איצט פערענדיגט די אַנקעטע־אַרבייט, די דאָזיגע אַנקעטעס וועלען אָפּגעשיקט ווערען אין „ייוואָ".

די גרעסטע זאָרג פון לעגיאָן איז — צו שאַפען אַרבייט פאַר די, וואָס מאַכען אַדורך דעם קורס, ביז איצט איז געלונגען עפּעס אויפצוטון אויף דעם געביט, אָבער דאָס איז זעהר וועניג ס'איז אָבער צו האָפען דאָגט קאָם. מייזלער, אַז אין קומענדען יאָהר וועט געלונגען די שטאַרק: צו בעזייטיגען.

צום סוף ערקלערט — קאָמענדאַנט מייזלער — אז דאָס יאָהר ענדיגט דער לעגיאָן זיין אַרבייט נישט מיט קיין דעפיציט, וואָס איז זעהר א דערפרעהענדע ערשיינונג אין דער איצטיגער קריטישער צייט.

פון קאַסע־בעריכט וואָס עס גיט אָב דער סעקרעטאַר גרינבוים איז צו זעהען: אז אין משך פון לעצטען בודזשעט יאָהר האָט די פערוואַלטונג אויס געגעבען באַר — 10,000 זל. נישט קוקענדיג, וואָס די סומע אין בודזשעט איז געווען פאַראויסגעזעהען אויף 16000 זל. דאָס איז געשעהען צוליב די קנאַפּע געלד־מיטלען, אזוי אז דער בודזשעט שליסט זיך אָן א דעפיציט.

א יך איז צו זעהען, אַז עס איז געלעגט געוואָרען גרויס אכט אויף איינצואָרדנען פערשידענע ספּאָרט־סעקציעס ווי: באָקס, פּינג־פּאָנג, פוטבאָל א. א. צו די מייסטער־שפּילען וואָס קומען איצט פאַר זיין טאַר־נאַ"ו, איז פון לעגיאָן געשאַפען דער אבסאָלוטער קאָנטאַר. אויך האָט זיך דער לעגיאָן בעטייליגט אין די אַרבייטען ביים אַרגאַניזירען די ווינטער־הילף אין אונזער שטאָט.

נאָכדעם ווערט פאָרגעלייענט דער פּראָטאָקאָל פון דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע וועלכע שלאָגט פאָר אויסצודריקען אבסאָלוטאָריום די אָבטרעטענדע פערוואַלטונג פאַר איהר אינטענסיווער אַרבייט.

צו ערגענצען דעם בעריכט נעמט וואָרט קאָמענדאַנט מייזלער, וועלכער דריקט אויס זיין דאנק און אויך אין נאָמען פון דער פערוואַלטונג די אינסטרוקטאָרען פון לעגיאָן.

אין דער פערוואַלטונג זענען אריין פאָלגענדע ה"ה: קינסטלער אַרטור שיק, יוליוש לעווינשטיין, אנאַטאָל פרומקין, מ. גאָלדבלום, דירעקטאָר אויגעניוש שמילער, ד"ר פּאַוועל קלינגער, ל. פעלדבערג, פּ. גאָלדשטיין, מ. עפּשטיין און ש. בוכוייץ.

אין דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע: ריכטער מ. זאַקס, אדוו. ט. קלינגער, מ. זיידענוואָרם און מ. קאָפּעלושניק.

אויך איז געוועהלט געוואָרען א סאָציאַלע הילפס קאָמיסיע אין וועלכע עס זענען אריין די ה"ה: מ. עפּשטיין, מ. פייזין, פּ. שוויעטשקאַ, מאָוריצי טאָומאַן און ל. רעזניק.

עס ווערט בעשלאָסען צו שאַפען אַנ'אויפזיכטס־ראַט איבער די אבסאָלווענטען אין וועלכע עס זענען אַריין אלס דעלעגאַטען פון דער פערוואַלטונג די ה"ה: יוליוש לעווינשטיין און אנאַטאָל פרומקין, נאָכ'ן אָנהעמען א גאַנצע רייהע פאָרשלאָגען ווערט די פערזאַמלונג געשלאָסען.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

מיטוואָך, דעם 20־טען יאַנואַר 1937

6.33 גימנאַסטיק, 6.50 מוזיק (פּליטען), 7.15 ידיעות, 7.35 קאָנצערט, 8 אודיציע פאַר שולען, 11.30 אודיציע פאַר שול־קינדער, 11.57 צייט־סיגנאַל, 12.03 פּאָפּולערע מוזיק, 12.40 ידיעות, 12.50 „הויז־פּערטייידיגונג געגען גאַז־אַטאַקעס שמועס, 1 „אַזאַבאָווע אין א קרעטשמע" — פּליטען, 2.57 לאָדזשער בערזע, 3 ווירטשאַפטליכער שמועס, 3.15 רעקלאַמע - קאָנצערט, 3.55 פּליטען, 4.10 אודיציע פאַר קינדער, 4.25 קאָנצערט, 5 רעפּעראַט, 5.15 סאָליסטען־קאָנצערט, 5.50 פעליעטאָן, 6 אַקטועלער שמועס, 6.10 ספּאָרט־ידיעות, 6.20 פּראָגמענטען פון אָפּערעס (פּליטען 7.20 פּליטען, 7.45 פעליעטאָן וועגען לאָדז. 8 קאָנצערט פון לאָדז, 8.45 אָוונט־ידיעות, 8.55 אַקטועלער שמועס, 9 שאָפּין־אָוונט, 9.40 טאַפּעלטער קאָנצערט אויף אַפּידעל און פּאָרטעפּיאַן, 10.20 טאַנץ־מוזיק.

וואַרשאַווער אָפיציעלע בערזע

האָלאַנד	—	—	—	289.40
לאָנדאָן	—	—	—	25.94
ניו־יאָרק (קאַבעל)	—	—	—	$528^{3}/_{8}$
פּאַריז	—	—	—	24.68
פּראָג	—	—	—	18.45
ציריך	—	—	—	121,30

אָפיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

ב. פּ.	—	—	—	108
3 — אינוועסט. I	—	—	—	64,00
3 — „ II	—	—	—	64,75
4 — דאָלאַריבקע	—	—	—	
7 — סט.	—	—	—	490
5 — וואַרש.	—	—	—	54,75
5 — לאָדזער	—	—	—	49,50

די יודישע טעכניקער אין פּוילען אָרגאַניזירען זיך

די אַרבייטען פון דעם פערבאַנד פון יודישע טעכניקער מיט העכערער בילדונג אין פּוילען, וואָס איז געשאַפען געוואָרען אויף דעם ערשטען אַלפּוילישען צוזאַמענטרעף פון די פעראיינען פון יודישע טעכניקער, ענטוויקלען זיך אין א שנעלען טעמפּאָ.

די איצטיגע לאַגע פון יודישען אינזשעניער אין פּוילען פאָדערט ענטשלאָסענע שריט און טהאַטען. צוליב דעם זענען די אָרגאַנען פון פערבאַנד, א.ג. זיין הויפּט־פערוואַלטונג און פּרעזידיום צוגעטרעטען קודם כל צו א קאָאָרדינאַציע פון די טעטיגקייטען פון בעזונדערע פעראיינען, אַנגעשלאָסענע אין פערבאַנד ווי אויך צו דער שאַפונג פון נייע פעראיינען. אלס רעזולטאַט דערפון זענען געשאַפען געוואָרען, א חוץ די שוין עקזיסטירענדע אין וואַרשע, לאָדז, לעמבערג און ווילנא אָרגאַניזאַציאָנען, נייע צענטרען אין קראָקא, טשענסטאָכאָוו, לוצק, און ראַדאָם.

דער פערבאַנד האָט זיך געשטעלט אין קאָנטאַקט מיט די יודישע צענטראַלע אָרגאַניזאַציעס ווי אויך געזעלשאַפטליכע און ווירטשאַפטליכע אינסטיטוציעס אין פּוילען.

אין זיין אַרבייט האָט דער פערבאַנד אָנגעטראָפען אויף א פולע פערשטענדניש מצד אלע פעראינטערעסירטע קרייזען.

די פערוואַלטונג פון פערבאַנד האָט זיך קאָנסטיטואירט פאָלגענד:

דר. גוסטאַוו בינשטיין, פּרעזעס און פאָרזיצענדער פון דער וויסענשאַפטליך־טעכנישער קאָמיסיע.

דר. יוסף אַדלער. וויצע־פּרעזעס און פאָרזיצער פון דער אַרבייטס קאָמיסיע.

אינזש. אלעקסאַנדער רוסאַק, וויצע־פּרעזעס און פאָרזיצער פון דער אינדוסטריעל־ווירטשאַפטליכע קאָמיסיע.

אינזש. יוסף טהאָן, וויצע־פּרעזעס און פאָרזיצער פון דער אַלגעמיינער קאָמיסיע.

מגר. דוד שרייבער, סעקרעטאַר,

אינזש. שלמה סאַלים, פערטרעטער פון סעקרעטאַר.

אינזש. בענעדיקט בירשטיין, קאַסיר.

אינזש. יוסף גליקסמאַן, פערטרעטער פון קאַסיר.

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג

(קאָמוניקאַטען)

רעציטאַציע - פריהמאָרגען פון אברהם וואָלפשטאַט אין פילהאַרמאָניע

נאָכן גרויסען ערפאָלג, וואָס דער בעוואוסטער אַרטיסט־רעציטאַטאָר אברהם וואָלפשטאַט האָט געהאַט דעם פאָריגען זונטאָג אין פילהאַרמאָניע — האָט די דירעקציע, ווי אויך א רייה אינסטיטוציעס בעשלאָסען איינצולאַדען אברהם וואָלפשטאַט אויף א רעציטאַציע - פריהמאָרגען, וועלכער וועט פאָרקומען שבת דעם 23־טען יאַנואַר פונקט 12 אזייגער פאַרמיטאָג.

אברהם וואָלפשטאַט וועט אויפטרעטען אין א גאַנץ נייעם פּראָגראַם. בילעטען שוין צו בעקומען אין קולטור־ליגע און אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

היינט — אַ פייערליכע פאָרשטעלונג אין שטאָטישען טעאַטער

אין שטאָטישען טעאַטער ווערט היינט געגעבען א פייערליכע פאָרשטעלונג, געשפּילט ווערט נאָוואַטשינסקיס „פרידריך ווילעלם" מיט לודוויק סאָלסקי אין דער הויפּט ראָל.

גלייכצייטיג וועט לודוויק סאָלסקי אויף א פייערליכען אופן בעעהרט ווערען צוליב זיין איבערנעהמען דעם אמט פון דירעקטאָר פון שטאָטישען טעאַטער צוליב זיינע גרויסע פערדינסטען פאַרן פּוילישען טעאַטער אין משך פון 60 יאָהר.

די פאָרשטעלונג וועלט פּיוואַזינען פאָרשטעהער פון דער מאַכט, שטאָט־פערוואַלטונג א. אַנד.

פון „טעאַטער פּאָלסקי"

היינט 830 אָוועגד ווערט געשפּילט „טשאַרוואָנצי כלאָפּיעץ"

אין „פּאָפּולאַרני"

היינט 8.30 „איך טשיואָראָ".

קאָנצערט לטובת דער ווינטער הילף־אַקציע קומט פאָר זונטאָג ד. 24. ד. ח. אין פילהאַרמאָניע

זונטאָג ד. 24־טען ד. ח. קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע א קאָנצערט לטובת דער ווינטער הילף־אַקציע, די אויספיהרערס פון פּראָגראַם זענען די אבסאָלווענטקעס פון וואַרשאַווער קאָנסערוואַטאָריום און די יודישע קינסטלערינס אַדאַ נוימאַן און ראַלינאַ נוימאַן — שולזינגער, וועלכע טרעטען אַרויס אָהן האָנאָראַר. אָנהויב פון קאָנצערט 4 נאָכמיטאָג.

מאָרגענדיגער אויפטריט פון דאָראַ קאַלינובנאַ אין פילהאַרמאָניע

ווי ס'איז געווען פּאָראויסגעזעהן האָט דער צווייטער אויפטריט פון דער קאַלינובנאַ, וועלכער וועט פאָרקומען מאָרגען דעם 21 יאַנואַר אין פילהאַרמאָניע, דערוועקט א גרויסע פּראָזכטען ערווארטונג.

די אויפטריטען פון קאַלינובנאַ אין לאָנדאָן און אַקספאָרד האָבען געבראַכט גרויס כבוד דער אַרטיסטקע, וועלכע האָט געהאַט אַנ'אומגעהויערען ערפאָלג.

די געבליבענע בילעטען זענען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע.

ווינער באַלעט „ווינער טאַנץ" קומט קיין לאָדז

ווי מיר דערוויסען זיך קומט די קומענדיגע וואָך קיין לאָדז און וועט אַרויסטרעטען אין פילהאַרמאָניע־זאַל דאָנערשטאָג דעם 28 און פרייטאָג דעם 29 יאַנואַר, דער וועלט־בערימטער באַלעט „ווינער טאַנץ" אונטער דער אָנפיהרונג פון מיצי קליין־מאָסבאַך.

די טאַנץ קרעאַציעס פון „ווינער טאַנץ" שטעהען אויף דער העכסטער אַרטיסטישער מדרגה. דער דאָזיגער באַלעט טרעט איצט אַרויס אין די גרעסטע שטעט פון פּוילען און לאָזט אומעטום איבער א געוואַלדיגען איינדרוק. דעריבער וועט דער אויפטריט פון „ווינער טאַנץ" אין לאָדזער פילהאַרמאָניע דערוואַרטעט ווערען דורך די אַנהענגער פון כאָרעאָגראַפישער קונסט.

דריטער גרויסער סימפאָנישער קאָנצערט פון דער געז. „קולטור־ליגע"

די סימפאָנישע קאָנצערטען, וועלכע עס האָט לעצטענס איינגעאָרדענט אין פילהאַרמאָניע די געז. „קולטור ליגע" זענען שוין געוואָרען א שם דבר. דער שטורמישער דערפאָלג און די בעגייסטערונג, מיט וועלכער די פול־געפּאַקטע אודיטאָריעס האָבען אויפגענומען די אויספיהרער פון די קאָנצערטען בעווייזען ווי נוצליך און נויטיג עס איז דער אויפטו פון דער געז. „קולטור־ליגע" צו געבען אזעלכע מוזיק קאָנצערטען אין אונזער שטאָט. אגב, זענען דאָס בכלל די איינציגע סימפאָנישע קאָנצערטען אין לאָדז. די געז. „קולטור־ליגע" אָרדענט דעריבער איין דעם דריטען גרויסען סימפאָנישען קאָנצערט זונטאָג דעם 24 יאַנואַר 12 בייטאָג אין פילהאַרמאָניע אונטער דער ליימונג פון פּראָפ. רידער מיטן אָנטייל פון לאָדזער סימפאָנישען אָרקעסטער און דער המטען פּאָלקס־כאָר ביי דער געז. „קולטור־ליגע". סיי די אויספיהרער, סיי דאָס פערנטיג צוגעקליבענע פּראָגראַם גיבען די גאַראַנטיע, אז אויך דער קאָנצערט וועט פערוואַנדעלט ווערען אין א גרויסער קינסטלערישער אַטראַקציע און וועט פערשאַפען אמתן נחת רוח די צוהערער.

קיין ארץ = ישראל
דורך טריעסט און קאָנסטאַנץ.
אויספלוג קיין וויען
19 — 29 יאַנואַר 1937 130 זל.
פעקלער קיין רוסלאַנד
פינקטליך און שנעל
ערלעדיגט
דאַס וועלט־רייזע־ביוראָ
Union Lloyd
42 פּיעטריקאָווער 42
טעל. 87־107.
אַכטונג! ווער ס'וויל, אַז די מצות אויף פסח קיין סאָוויעט־רוסלאַנד זאָלען אָנקומען צו דער צייט, דער זאָל שוין זיך פערשרייבען אין „אוניאָן לויד" פּיעטריק. 42

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער - שוואַכע, ווענערישע און הויט־קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 9. טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8—1 און פון 4—9 אָוונד.
זונטאָג פון 9 פריה ביז 11 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

1־טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאַר כירורגיע פון ציינער, קיהן־באַקען און יאַסלען
פון Dr. med.
Sadokierski
פּיעטריקאָווער 56, טעל. 77־129.
עמפּפאַנגס־שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאָג.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעצ. פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל־גאַס 7 אויף
69 פּילסודסקיעגאָ 69
(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32
נעהמט אָן פון 8—10 פריה, 12—2 און 5—8 אָוו.
זונטאָג און חגאות פון 9—11 פריה

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסע פּרעמיערע!
KAPITAN BLOOD
פילם פול מיט עמאָציעס!
קאַמף מיט פּיראַטען־שיפען
אויסערדעם:
קלאַנג־צוגאַבע.
אָנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג—12 בייט.

4 שרפות

(א) נעכטען שפּעט ביינאַכט איז אויסגעבראָכען א שרפה אינ'ם וועכטער-הייזעל פון הילאַרי באַרענבוים'ס האָלץ-סקלאַד אויף ראַקיטשינער 28. דאָס פייער האָט אָנגעטראָפען אויף לייכט-ברענענדען מאַטעריאַל, און ס'איז געווען א סכנה אַז זאָל זיך פאַרשפּרייטען.

די אָנגעקומענע 2 פייערלעשער-אָפּטיילונגען האָבען געהאַט צוויי שעה שווערע אַרבייט ביים איינלעשען די שרפה. דאָס הייזעל איז אָפּגעברענט געוואָרען.

* * *

(א) א שרפה איז אויך אויסגעבראָכען אין פיליצערס פאַבריק (שענקעוויטשאַ 61) בעת'ן וואַרימען די רעהרען פון דער צענטראַל-הייצונג. עס האָט זיך דערביי אָנגעכאַפּט דאָס ליגענדע געהולץ, און די שרפה האָט זיך שנעל פאַרשפּרייט. דאָס פייער האָט אָנגעהויבען צו בעדראָהען דעם גאַנצען בנין, אָבער א דאַנק דער ענערגישער אַקציע פון 3 פייערלעשער-אָפּטיילונגען, איז די שרפה איינגעלאָשען געוואָרען. דער היזק א גאַנץ ריזיגער

* * *

(א) א שטיקעל שרפה איז אויך אויסגעבראָכען אין קעלבערטס פאַבריק אויף דער וואָלטשאַנסקאַ 50. די אַרבייטער אַליין האָבען דאָס פייער אויסגעלאָשען נאָך איידער די פייערלעשער זענען אָנגעקומען.

* * *

(א) אויף פּיעטריקאָווער 209 אינ'ם הויז פון יוליוש ראָזנער האָט צוליב א דעפעקט אין קוימען זיך אָנגעצונדען א באַלקע פון סופיט. פייערלעשער האָבען די שרפה איינגעלאָשען.

ארונטערגעפאַלען פון טרעפּ

(א) אויף באַנקאָווע 27 איז אַרונטערגעפאַלען פון די טרעפּען און זיך צובראָכען א פוס די 51-יאָהריגע רעגינע מילער, פּאָגאָטאָוויע האָט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אָפּגעפיהרט אין א לעכשניצע.

גענעראַל-פערזאַמלונג פון פא"י אין לאָדז

זונטאָג אָוונט איז אין אייגענעם לאָקאַל פאָרגעקומען די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג. ה' ד"ר באַמאַץ עפענט די פערזאַמלונג און אלס פאָרזיצער ווערט איינשטימיג געוועהלט ה' פ. לאַנצמאַן. אַסעסאָרען די ה"ה: פ. גאָלדשלאַג און ד. צוויטשאַרישיק. ה' באַמאַץ גיט אָפּ דעם טעטיגקייטס-בעריכט און ש. שפייער דעם קאַסע-בעריכט. עס ענטוויקעלט זיך א דיסקוסיע אין וועלכע עס בעטייליגען זיך די ה"ה מיאָרעק, גאָלדשלאַק, ראָזענבערג, בייפעלד פריזאַנט, פרנס צעדערבוים ש. באַרענשטיין, פ. לאַנדענבערג, אַנקערמאַן א. א.

אין דער נייער פערוואַלטונג זענען אַריין די ה"ה: מ. ראַבינאָוויטש, ד. באַמאַץ, פ. גאָלדשלאַק, ד. טשוויצאַרציק, ש. בענאַש, וו. בערגמאַן, ש. פוקס, י. מ. בענדעט, י. שערמאַן, פ. לאַנדענבערג, פרנס צעדערבוים, אַלטער שנור, ש. באַרענשטיין, ש. גרינפעלד, מ. א. איזביצקי.

די פערוואַלטונג האָט זיך קאָנסטיטואירט לויט פאָלגענדען סדר: פאָרזיצער — ד"ר באַמאַץ, וויצע — באַרענשטיין, סעקרעטאַר — יעקב שערמאַן.

„פאַלעסטינע איז פייער פון די אונטערנאַציאָנאַלע קאָנפליקטען"

אויף דער אויבענדערמאָנטער טעמע וועט דאָנערשטאָג, דעם 21 יאַנואַר 1937, 9 א זייגער אין אָוונט; פאַרקומען אין דעם לאָקאַל פון דער פּויליש-פּאַלעסטינער האַנדעלס-קאַמער, אָפּטיילונג לאָדז מאַניושקי 2. א רעפעראַט פון דר. ס. פרידמאַן.

דער רעפעראַט וועט בעווייזען, סיי צוליב דער טעמע איז נאָך מעהר צוליב דעם פּרעלעגענט, וועלכער האָט זיך בעקאַנט געמאַכט אין די לאָדזער אינטעלעקטועלע קרייזען אַלס איינער פון די פּראָמינענטסטע וויסענשאַפטליך אַרויסרופען דעם גרעסטען אינטערעס.

זיס, גרויס און זאַפטיג

איז א יפו'ער פּאָמעראַנץ, שטאַרקט די קרעפטען און פערזיכערט צו דערהאַלטען א שלאַנקע ליניע. די איידעלע פרוכט איבערשייערט זיך נישט בלויז מיט דער דערנעהרונגס-ווערט נאָר אויך מיט דעם שעהנעם אויסערליכען אויסזעהען און דינט אויך אלס שעהנע בעצירונג פון טיש.

יפו'ער פּאָמעראַנצען גלייכגעלעגט צווישען גריינע בלעטער אויף א פלאַכע פלאַטע בעצירען לעבען אויף דעם טיש ווי די שענסטע בלומען.

מיט א גזימס איז קאָפּ

(ז) נעכטען איז אויף דער פּראַנציסקאַנער גאַס נומער 8, אויף דעם דורכגייענדען חיים זעלמאַן (פון פראַנציסקאַנער 28) אַרונטערגעפאַלען א שטיק גזימס און איהם געטראָפען אין קאָפּ.

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט ערשטע הילף, פעסטשטעלענדיג ביי איהם 2 טיפע וואונדען אין קאָפּ.

וועגען דעם פאַל איז געמעלדעט געוואָרען אין דער פּאָליציי.

איבערגעפאַהרען

(א) אויף דער זגערזשער גאַס איז איבערגעפאַהרען געוואָרען דורך אַן אויטאָ דער 53-יאָהריגער ישראל מיטלער (פון זאַוויישאַ 2).

ער איז שטאַרק צוקאַליעטשעט געוואָרען.

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אָפּגעפיהרט אַהיים.

צוביסען פון א הונט

(א) אויף מאַסטאָוואַ 11 איז צוביסען געוואָרען פון א הונט די 8-יאָהריגע טעאָדאָזיע אורבאַניאַק, פּאָגאָטאָוויע האָט איהר ערטיילט ערשטע הילף.

זעלבסטמאָרדען

(א) די 24-יאָהריגע מאַריאַ דאַלעצקאַ (פּעטריקאָווער 178) אַן אַרבייטסלאָזער האָט זיך נעכטען געסם'ט מיט עסיג-עסענץ, פּאָגאָטאָוויע האָט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

* * *

(א) אויף פּעטריקאָווער 255 האָט זיך געהאָנגען די 32-יאָהריגע מאַריאַ קרישטשעק, פון דער שטריק האָט מען זי אַרונטערגענומען א טויטע, אין ביידע פאַלען זענען נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען די סיבות פון די זעלבסטמאָרדען.

עקסטרא טעלעגראַם!!!

דאָס גרעסטע געווינס פון 10-טען טאָג 4-טע קלאַס פון דער 37, מלוכה-לאָטעריע

100.000 זל.

אויפ'ן נומער 5696

איז געפאַלען אין דער גליקליכער קאָלעקטור פון

גוטמאַן צווייגהאַפט,

רזשגאָווסקאַ 1 (גייערס מאַרק)

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

4-טע קלאַס — 10-טער טאָג

100.000 zł. — 5696

20.000 zł. — 141127

10.000 zł. — 74853 191123

5.000 zł. — 19308 44098 146329 171020 191942

2.000 zł. — 6349 7519 18053 25912 26234 27500 38912 57784 67792 91600 101198 110886 111014 114332 147832 186958 187750

1.000 zł. — 316 19509 24080 27325 29133 42703 47281 49539 54718 60652 68227 76510 78566 96600 97179 97658 100695 100338 100491 106012 108397 108590 119656 137618 138141 145026 147371 154798 158363 159745 164836 172871 173873 194234

CIĄGNIENIE PIERWSZE
Wygrane po 200 złotych

160 266 370 478 554 681 725 67 80 825 1003 104 80 86 263 752 832 92 93 915 2075 88 221 338 621 715 866 921 3011 12 249 381 498 601 54 61 817 54 84 994 4128 217 369 407 88 517 691 713 31 807 69 989 5268 417 24 511 647 49 700 6133 334 85 435 602 44 826 28 69 918 58 7060 183 306 401 574 709 79 109 8071 295 367 64 479 85 541 727 65 9006 447 88.

10086 112 25 222 31 43 84 302 31 535 795 861 11040 103 246 55 92 99 382 418 29 32 91 520 954 12003 5 205 43 600 933 5 37 13024 204 344 410 67 513 617 701 823 975 14117 86 328 591 610 13 801 81 919 24 45 15025 132 651 712 836 60 16017 64 108 207 49 683 789 855 67 933 83 17298 558 834 55 89 907 49 93 18041 61 75 174 484 86 726 19008 58 79 156 268 95 425 510 695 763 823.

20002 84 532 663 717 57 944 21007 54 178 269 367 445 65 691 785 813 48 52 22155 509 619 864 981 23014 16 37 99 138 385 413 509 51 719 900 5 24146 81 272 332 89 448 538 687 766 826 961 25078 104 7 278 490 507 14 74 717 27 987 93 26042 68 328 441 509 702 812 49 65 27253 385 581 675 799 859 88 94 997 18023 35 360 611 968 29005 67 84 134 347 593 727 82 4 842 916 34 30038 83 186 296 411 50 821 981.

31042 389 438 879 924 32243 803 33448 810 783 34109 78 331 78 459 74 653 777 811 89 930 35238 93 482 637 764 811 37 905 65 36112 397 430 46 76 596 736 990 37082 419 31 575 720 96 919 68 38234 94 578 849 39006 43 201 21 364 98 516 27 34 603.

40129 36 255 73 82 364 580 605 727 519 30 41119 232 87 310 401 517 49 675 89 807 42138 431 45 51 61 641 55 759 813 85 43162 222 23 388 516 46 48 56 65 76 602 791 80 44127 63 271 305 24 411 501 79 741 62 877 45152 81 217 528 691 718 33 883 925 46055 417 53 94 548 72 629 791 827 57 47107 25 66 201 69 332 460 96 98 559 60 648 819 48204 95 331 37 84 666 79 781 49026 251 320 503 886.

50052 67 138 97 314 22 42 53 612 707 51125 37 325 80 530 59 768 814 923 52091 135 349 75 459 934 53361 77 459 567 846 52 966 54004 105 209 448 560 611 720 37 43 812 969 55032 77 437 562 834 83 900 45 56205 70 324 681 89 98 787 873 57077 113 412 513 25 46 62 644 715 905 58081 85 105 214 70 79 86 506 830 78 80 900 71 59098 174 98 216 17 366 619 741 933 51.

60214 705 87 61043 259 312 505 79 650 961 62105 45 354 81 93 434 816 63180 89 253 401 29 506 625 841 62 933 64624 780 873 65066 389 534 63 81 87.

66064 88 278 337 52 571 926 65 67066 143 206 42 83 642 83 791 942 68079 227 461 733 58 984 69123 61 92 285 302 86 479 759 852 70 911 87.

70132 66 72 449 91 598 751 828 976 71004 236 61 455 542 666 858 936 52 588 72168 69 78 213 93 545 80 707 97 73140 245 532 68 72 77 608 69 703 43 58 824 74150 91 233 887 99 409 535 637 51 79 700 899 979 75303 34 533 75 615 738 92 972 76235 47 96 381 496 735 846 970 77009 68 118 73 75 516 601 745 65 911 39 78037 184 223 82 203 449 503 53 653 746 909 10 17 19 79029 226 84 327 77 418 606.

80069 165 292 330 88 430 562 81168 350 405 38 519 624 741 60 828 906 82016 39 60 84 107 220 544 91 700 836 83221 336 400 15 56 547 62 624 788 84280 93 300 45 521 648 73 766 854 85029 109 63 402 59 784 887 902 7 86048 135 277 364 67 514 16 603 85 841 941 87052 113 91 278 307 19 705 809 910 34 58 92 88184 211 414 595 835 85 89095 182 334 465 717 81.

90095 99 269 344 59 415 22 96 550 767 853 91134 84 498 517 90 733 824 942 45 93 92102 48 268 319 554 72 79 886 990 93052 246 320 47 72 618 915 94235 884 963 70 95120 68 494 546 615 780 858 954 96127 89 364 527 793 830 96 97212 440 548 859 994 98148 240 481 582 735 813 69 971 99220 379 639 732 84 823 36 968.

100016 160 480 709 101051 195 399 491 510 625 728 60 102133 7 304 852 992 103049 122 313 20 752 801 64 922 104187 260 6 392 407 554 84 873 931 5 105083 94 103 405 543 974 106470 107128 287 310 712 731 894 108182 210 548 656 109259 66 9 325 545 856 919.

110310 890 677 926 37 50 111394 533 924 45 112026 303 563 997 113078 228 51 327 51 403 642 730 817 115311 619 69 763 939 116088 94 107 231 23 64 92 98 414 19 545 674 117085 138 431 536 81 614 42 703 808 962 118136 66 861 979 119291 336 611 44 712 899.

120085 109 435 545 623 819 960 121203 446 504 47 568 910 41 122218 25 44 589 95 744 843 975 123003 101 375 457 774 88 804 88 124036 61 273 588 631 39 917 33 125050 118 85 225 350 3 871 966 126171 95 254 334 479 679 794 831 904 10 36 127054 263 326 444 634 970 128094 214 367 575 656 740 934 129278 97 351 454 587 630 835.

130212 397 431 523 661 746 77 800 917 131081 95 113 18 42 534 772 989 132093 112 347 407 55 505 879 999 133270 400 47 798 814 134096 162318 403 8 37 567 725 932 40 74 135003 190 269 424 45 699 700 136000 92 123 378 483 510 24 857 926 137005 143 536 843 62 929 53 138064 97 110 35 71 328 506 601 710 76 139047 197 288 351 413 570 678 926.

140022 60 155 96 386 563 95 701 93 98 141016 68 245 68 489 555 771 802 142103 573 750 810 943 82 143151 299 669 99 746 95 922 144205 69 642 747 145073 203 454 573 650 853 146535 714 26 147067 367 515 790 869 148345 405 10 21 563 702 939 149046 119 209 329 431 550 62 83 963.

150249 393 477 844 938 151110 76 307 25 75 457 70 521 36 620 823 994 152066 134 308 60 561 635 794 806 153087 144 500 52 701 67 154205 343 84 86 528 32 56 759 803 907 155385 429 92 510 613 54 930 156169 264 329 532 80 607 704 882 83 914 157043 52 76 219 355 715 932 64 158014 144 53 204 47 50 62 351 412 72 727 61 94 875 978 159030 93 138 72 330 671 718 93 898 99 921 77.

160155 215 417 63 542 45 68 918 49 161228 458 98 521 65 86 726 94 880 77 834 919 57 164419 742 67 872 165002 360 656 706 885 166003 21 23 43 45 69 162143 532 163097 137 247 66 386 518 378 93 518 717 807 167236 349 600 744 870 168174 75 724 920 169118 26 312 421 521 798 977.

170266 311 12 28 538 920 76 86 171047 73 108 19 78 273 84 313 413 540 600 942 90 172317 662 936 173109 59 261 62 64 74 328 526 81 828 62 83 174011 25 29 67 374 94 505 73 998 900 177119 61 37 465 85 625 831 916 936 178035 90 3 219 306 98 741 822 910 179029 206 688 916 28 64.

180181 228 457 573 788 847 181020 66 264 88 661 824 930 182046 86 113 63 286 539 679 980 4 183013 25 65 189 207 13 473 664 810 19 184311 489 533 67 642 50 58 705 823 908 185070 116 716 881 92 938 47 58 186023 437 780 810 52 187028 121 53 54 95 590 758 830 95 9 188038 90 218 50 306 42 587 654 708 82 189070 105 38 436 504 745.

190031 9 79 291 539 46 79 699 841 9 191034 112 270 560 934 192004 138 51 217 308 504 23 674 86 861 193162 384 445 756 827 962 4 194163 94 431 54 511 612 21 69 85 711 932.

CIĄGNIENIE DRUGIE

50.000 zł. — 26868

25.000 zł. — 135594

10.000 zł. — 85093 101805

5.000 zł. — 103373 142088 170303

2.000 zł. — 50726 83945 87442 110573 115063 165615 173663 180012 180281

Po 1.000 zł. — 14303 15814 41132 41835 42465 49065 53133 61007 66635 67090 69964 82468 88803 104631 109969 118848 127034 133205 140189 146255 145399 159691 162710 177563

Wygrane po 200 złotych

438 1027 103 70 250 92 847 949 2565 633 45 69 974 3482 538 4416 37 5108 294 756 6290 338 444 528 738 7052 563 86 8138 304 08 439 610 84 9160 414 21.

10304 70 478 11026 49 55 396 473 731 910 12409 582 13458 647 782 817 906 14411 585 15014 266 814 17462 835 74 18001 268 401 19112 779.

20183 453 82 705 90 21031 768 22361 435 986 23236 418 24 668 731 24670 90 810 25947 26096 27111 499 851 75 93 28186 322 559 29215 338 571.

30245 754 32053 104 253 54 670 732 68 840 933 33146 52 267 385 466 94 636 34012 435 514 17 631 709 35130 496 36083 651 820 37153 91 304 57 765 871 38118 43 305 875 39035 148 237.

40186 329 441 41420 565 700 825 42073 149 71 298 366 72 886 969 43174 268 885 44246 724 27 45010 819 926 46298 516 32 722 949 47111 626 842 905 70 48196 224 47 86 469 715 49322 414 540 764 968.

50017 180 369 76 488 545 713 905 51060 331 63 74 607 25 28 955 52025 153 716 93 803 53058 198 467 643 54317 633 794 922 55247 513 962 56394 631 853 71 96 916 42 57593 702 39 839 79 58070 395 555 776 801 59262.

60050 515 616 61 925 61207 490 624 964 62160 264 576 862 63064 837 945 67 65041 200 356 508 931 66035 146 774 882 934 71 67126 55 69 779 802 68236 394 826 68 942 58 69042 112 570 627

70105 45 377 873 71026 845 913 28 72115 340 557 818 41 73026 85 147 73 333 550 74109 91 425 546 681 794 832 86 75044 527 68 856 906 76073 104 263 467 851 77687 705 78882 79224 97 560 726 37 802 995.

80368 433 500 32 67 609 881 81022 156 97 274 491 521 764 82281 83153 452 69 678 84557 645 85798 858 86126 79 80 369 411 704 47 919 87172 524 88028 120 573 719 821 65 964 89175 295 312 92 548 637 974.

90275 332 56 546 57 776 959 91054 83 333 87 90 92159 538 46 73 92 665 98 998 93182 84 295 377 429 659 935 9447 95091 269 462 96822 97011 41 197 381 567 699 958 98035 145 265 74 458 729 834 41 99110 22 576 776 998.

100324 101104 517 102245 641 712 19 881 103157 346 585 104165 276 78 95 544 65 895 105371 691 783 106030 307 835 912 107370 660 108062 139 420 879 109130 341 55 439 581 777 810.

110545 511 803 111183 251 58 112035 788 846 941 113341 506 618 945 114500 42 917 115003 09 443 81 682 868 116251 564 710 888 117148 354 90 506 714 118039 99 315 84 749 119034 244 679 794.

120542 76 121107 315 82 539 652 799 904 122577 695 751 93 981 123254 449 507 55 718 124252 514 48 690 92 125056 58 624 800 56 126484 500 602 96 980 127030 117 407 128311 486 649 724 79 824 917 129058 227 495 516 98 848

130029 695 902 131069 316 654 831 80 132197 409 79 610 706 71 133012 43 73 135 244 504 67 801 909 134086 330 406 629 98 818 135198 358 436 528 673 796 865 70 136398 651 803 89 930 137009 327 400 09 14 708 897 138000 301 51 708 91 973 139342 408 615 910

140073 101 85 288 343 445 51 932 141047 54 59 158 209 58 315 54 551 718 47 814 953 142082 112 774 847 143755 873 82 144045 70 173 145474 582 880 945 146009 85 684 147171 444 57 769 71 148066 149 709 874 149220 323 74 671 756 966.

150228 425 90 672 82 742 76 806 151008 286 774 152194 265 467 73 515 736 153369 577 735 154143 317 613 733 87 964 155722 156059 522 737 157008 310 158037 192 452 640 67 159350 403

160996 161177 501 162062 137 374 517 85 739 836 960 163064 283 97 492 668 88 16411 259 69 407 500 19 83 93 165041 79 102 68 81 356 414 578 983 166630 766 800 167039 218 168370 814 169270 77 395 469 535 613 75.

170176 380 753 801 171838 172168 212 991 173216 528 689 956 99 174073 240 322 99 947 175184 300 34 86 468 523 963 176257 300 666 177453 75 656 68 791 910 178245 342 571 648 818 179263 80 384 491 504 36 773 890

180583 721 181434 83 644 942 182101 373 789 183244 61 668 832 184015 53 64 500 765 185102 342 64 683 723 186298 338 493 187224 585 791 97 984 188082 464 505 821 189043 577 610 56 781.

190008 339 50 452 569 70 861 957 191396 443 662 851 941 192327 311 677 702 30 808 193265 391 448 596 678 194077 159 68 491 508 781 93 981.

CIĄGNIENIE TRZECIE
Wygrane po 200 złotych

100 49 1337 2025 27 131 607 725 48 858 3681 743 51 4392 440 52 54 558 881 5186 308 92 439 508 57 804 918 93 6076 111 430 98 7062 84 160 69 89 415 720 8334 438 633 9105 209 727 58 876 904.

10240 342 48 432 49 585 800 45 11087 363 622 12028 180 864 934 13293 369 86 422 504 604 72 46 963 14176 341 609 150060 167 707 98 16043 208 461 17212 398 783 18290 526 48 69 639 727 55 862 979 19117 31 753 834 53 903 94.

20093 120 324 531 716 880 909 21026 253 412 569 85 742 911 22446 87 596 230090 409 36 553 645 95 952 24026 126 228 378 456 762 25006 34 188 26065 320 512 27031 568 82 978 28164 449 66 586 658 944 29256 93 390 475 96 674 786 852

30097 11 317 415 559 764 817 82 31216 27 689 815 941 32066 146 366 491 504 19 30 725 952 33435 528 878 34047 139 479 81 790 806 35280 567 724 939 56 36449 579 632 54 947 37069 111 55 309 23 545 38052 412 510 24 690 749 836 914 39000 116 68 266 578 623 81 878.

40273 938 72 41013 284 343 68 590 671 706 42022 93 677 43200 93 305 75 455 606 953 44031 410 887 958 45006 162 227 45 302 450 515 787 46052 137 267 863 47070 442 897 978 48022 34 250 58 92 336 79 514 725 916 49384 833

50086 127 56 366 68 413 828 51422 646 52753 926 68 53027 141 335 99 454 688 54084 143 89 92 913 55583 640 854 997 56202 443 65 577 613 57070 308 452 584 58087 267 622 772 962 59124 357

60024 198 436 799 821 26 90 61024 272 762 62123 243 330 446 645 54 708 63239 432 562 644 68 890 982 64026 108 853 65026 53 64 453 892 964 66390 424 54 747 831 86 959 67165 89 277 584 86 604 948 67.

70351 562 977 71082 86 334 504 54 651 700 97 72330 677 851 73143 213 307 24 74717 73 75577 626 724 76002 36 475 99 56 915 77069 112 222 58 60 97 630 918 73 78015 442 609 27 80 822 75 79370 883.

80546 892 81101 214 439 698 785 851 912 82032 341 403 61 796 83345 84168 220 324 41 533 67 621 85089 90 160 495 522 68 675 906 86083 540 983 87009 359 543 88180 580 755 940 89346 79

90074 569 91435 581 92935 104 205 48 485 717 964 93932 94036 371 92 572 914 95166 572 96070 152 90 93 492 513 714 50 75 97063 92 333 424 35 625 700 987 98737 829 959 99079 318 36 47 401 824 954.

100069 784 101046 103060 134 82 708 66 808 61 104079 773 921 26 105048 205 493 879 106198 345 870 107101 495 595 669 960 108484 711 109464 922

110094 157 484 921 30 76 111009 91 209 338 48 871 112359 525 673 929 113471 114223 683 115339 72 847 929 116063 208 890 955 117095 216 45 72 582 627 977 118130 389 562 648 802 73 119099 655 750 824.

120037 282 121025 190 248 313 122365 676 123881 124006 482 635 954 125198 436 47 637 930 126678 762 78 127000 78 86 122 336 476 77 595 675 768 71 870 128629 982 84 129147 65 462 552 687

130026 202 86 346 56 481 818 131167 407 73 532 132722 133150 253 369 928 50 134077 231 988 135342 429 729 43 81 136200 420 137164 415 596 816 26 64 138055 103 242 64 97 729 139141 223 389 937 97.

140073 93 142 529 659 708 141838 91 142107 77 83 96 520 143396 604 987 144310 72 73 618 145604 409 519 843 146983 147210 31 642 983 92 148153 208 16 836 933 149144 304 471 765.

150087 413 629 93 857 949 151198 843 152005 323 727 153286 302 16 428 536 92 154128 565 822 28 155331 793 849 65 156152 310 33 521 750 157358 158173 205 973 159125 71 432 563 626.

160216 56 57 74 414 616 705 885 910 161143 415 5 664 764 162140 587 835 904 163530 96 904 21 164022 200 751 896 948 165566 786 923 166758 978 167117 270 318 808 903 168284 169681 817.

170026 351 406 172164 81 407 536 858 79 173296 631 174108 204 730 815 936 58 64 85 175017 165 209 661 765 176099 405 14 801 177086 93 201 64 65 394 477 568 178208 453 662 91 946 62 179068 440 761 806.

180534 181033 551 714 182097 438 93 758 881 183653 775 184164 233 85 503 16 612 29 745 901 185047 339 537 79 757 186220 67 411 656 187419 988 188037 157 653 766 189071.

190201 12 191462 192835 961 193048 525 194080 106 448 517 92 622 866.

גרויסער יקרות צוליב די פרעסט

וו א ר ש א, 19 (טעלעפאניש)

זינט עס האבען זיך אנגעהויבען די שטארקע פרעסט זענען פיל ארטיקלען פון ערשטען געברויך אין ווארשא טייערער געווארען.

אויפ'ן תבואה-מארק הערשט א שטארקע טענדענץ און צוליב דעם האט דאס אינערן-מיניסטעריום ערלויבט צו העכערען די פרייזען פון געבעקס. ברויט איז אזוי ארום טייערער געווארען מיט 1 גראשען אויפ'ן קילא, אנדערע געבעקסען פראפארציאנעל צו דער פרייזען-העכערונג פון מעהל און תבואה.

דאסזעלבע זענען געשטיגען אויף די פריי-זען פון מילך און מילך-פראדוקטען

די פרעסט האבען אריינגעבראכט א גרויסע אויפלעבונג אין דער האלץ-בראנזשע, ווייל עס איז איצט ביי די טרוקענע וועגען לייכטער צו ברענגען דאס האלץ פון די וועלדער צו די באהן-סטאציעס. עס זענען געמאכט געווארען גרויסע טראנזאקציעס מיט אויסלענדישע פירמעס

היינט אין דער פריה איז אין ווארשא געווען 16 גראד פראסט, א זייגער 9 איז דער פראסט געפאלען ביז 12 גראד.

זעהר קאלט איז נעכטען געווען אין לעמבערג, וואו עס איז געווען 20 גראד פראסט. אויף דער סטאציע פון דער גיכער הילף איז לעמבערג זיינען אין פערלויף פון טאג געקומען 87 פערזאן מיט אבגעפרוירענע אויערן, נעז, פינגער א. ד. גל. קיין שניי איז נעכטען אין פוילען נישט געפאלען. דער פארט אין פוצק איז פערפרוירען געווארען.

צוליב די פרעסט מעהרען זיך אין ווארשא די שרפות. היינטיגע נאכט זענען פון צעהייצטע אייזערנע אויסגעבריכען שרפות אויף טווארדע 18 און טווארדע 73.

26 מיליאן זל. אויף בוי-קרעדיטע

וו א ר ש א 19 (טעלעפאניש)

דער עקאנאמישער קאמיטעט ביים מיניסטער-ראט האט אנגענומען בעשלוסען בנוגע דער בוי-פאליטיק פארן יאהר 1937 און אויך בעשטימט די הויך פון די בוי-קרעדיטען. סך-הכל זענען בעשטימט געווארען 26 מיליאן זל. אויף קרעדיטען, דערפון 10 מיליאן זל. צו בויען ארבייטער-הייזער, 9 מיליאן אויף צו בויען הייזער-בלאקען און קליינע דירות, 2 מיליאן אויף בוי-קרעדיטען פארן דארף.

אין דער ערשטע רייה האנדעלט זיך וועגען שטיצען דאס בויען קליינע וואוינונגען. דער צינז-פוס פון די 10 מיליאן זל. צו די צוועקען וועט נישט איבערשטייגען 2 פראצענט יעהרליך. דאגעגען די קרעדיטען אויף רעמאנטען, קאנאליזאציע א.א. וועלען פראצענטירט ווערען אין דער ביזאיצטיגער הויך.

רעוויזיעס און ארעסטן צווישן ענדעקעס

ווארשא, 19 (טעל.)

ארום דעם גרויסען באמבען-אטענטאט, וואס איז נעכטען אויסגעפיהרט געווארען אויף קרוטשע 35 ווערט געפיהרט א שטרענגע פאליציייאישע אויספארשונג. בעמענדיג אין אבט, אז פונקט מיט אכט טעג צוריק איז אויסגעפיהרט געווארען אייך אטענטאט אויפ'ן געשעפט פון ברידער הירשפעלד — ווערט שוין בולט קלאר, אז מען האט דא צו טון מיט אנ'אקציע פון אנטיסעמיטישע טעראריסטען.

נעכטען אין אוונד, גלייך נאכ'ן אטענטאט האט די פאליציי דורכגעפיהרט אין דער גאנצער געגענד אנ'אבלאוע, קיין ארעסטען זענען אבער נישט פארגעקומען.

היינט אין דער פריה האט די פאליציי דורכגעפיהרט מאסען-רעוויזיעס צווישן די נארא-לייט און פיל פון זיי זענען אויך פערהאלטען געווארען.

פוילישע פרעסע וועגען פויערן-קאנגרעס אין ווארשא

(ענד עפון זײַט 5 זייט).

אויף דעם דארף. פערגעצמען זיין נעראנק אייס־שליסליך מיט דער פראגע פון אזא אדער אנדערער אגראר רעפארם און אויפהאלטען זיין פטראיטעט־רעטירונג. אויסשליסליך אין די גרעניצען פון די דארפישע פלעטער".

נאכדעם ווי דער ענדעקישער ארגאן גיט א פאר־ציע מוסר די פיהרער פון דער פויערען פארטיי. פארוואס זיי זעהען נישט איין, אז נישט די אגרא־רעפארם און נישט די אינדוסטריאליזירונג פון לאנד וועט נישט לעזען די פראגע פון דער איבער־בעפעלקערונג פון דארף און אז נאר דאס קאלאני־זירען די שטעט און שטעטלעך דורך די פויערען וועט די פראגע לעזען, פערענדיגט ער אויף פאל־גענדען אופן:

„מיר צווייפלען זעהר צי אזא אוועקשטעלונג פון דער פראגע וועט צופרידענשטעלען אונזערע דארפישע באפעלקערונג. זי וועט זיכער פרעגען די פיהרער פון קאנגרעס, וואס זיי האבען בדעה צו טון בכדי אויפצוהאלטען קודם כל דעם נאציאנא־לען כאראקטער פון לאנד און מאכען דאס פוילישע פאלק דעם אונטיילבארען בעל-הבית פון דער מלוכה?

צום בעדויערען איז אויך די דאזיגע פראגע פער־שוויגען געווארען, דער אנזאג אבער וועגען צוזאמ־מענארבייט מיט די „אויפריכטיג דעמאקראטישע גרופען" וועלכע ווי בעוואוסט זענען זיי אלע מס־כים אויף דעם געמישטען. אין נאציאנאלער הינ־זיכט, כאראקטער פון דער מלוכה, זאגט נישט פאר־אויס קיין שום גוטעס".

Dr. Jungh NOWOCZESNE wieczne pióro poleca JERZY MILL Łódź, Piotrkowska 73 Wielki wybór wiecznych piór wszystkich firm.

קלאנג-קינא **CAPITOL** זאוואדזקא 16

היינט רעוועלאציאנס-פרעמיערע! פילם, וואס שילדערט דאס לעבען פון פרעמדען-לעגיאן אין אפריקא א. נ. רעזשי פון ללאויד פראנק

„הינטער 2 פעהנער"

CLAUDETTE COLBERT, RONALD COLMAN, VICTOR MC. LAGLEN אין די הויפט-ראלען:

אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צונאבען און P. A. T. אקטואליטעטען. פרייזען פון די פלעצער אויף אלע סעאנסען פון 54 גר.

הילף און רפואה פאר ברוך-קראנקע

רופטורען) אויף כויוינקעל, נופעל ביי מענער, פרויען און קינדער, אויך פאר פערהרימונגען פון רוקענבייז (הויקערס), פיס, שיפע פלייצעס און שמערצהאפטע פלאט-פיס. דאס ליידען איז נישט צו פערנאכלעסיגען, ווייל די פאלגען זענען פאר'ן לעבען בישער און גע־פעהרליך. דורך מיין מעטאדע ערפונדענע ספע־ציעלע גומי-הייל-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע געפער־ליכע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע אהן בלוטיגע אפע־ראציע. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל־אפאראטען און גארסעטען געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פיס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאט-פיס. פאר אמפו־טירטע אינוואלידען אמעריקאנישע קונסט-פיס (סאלאן-ארבייט).

ביים אראפלאזען זיך פון מאגען, קישקעס, געבירט-מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד דער אמת'ער בעריהמטער אין גאנץ פוילען פון אוניווער־זיטעטס-פראפעסארען אנערקענט

אנערקענונגס-צייגניש און לויב-שרייבען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען:

Prof. Dr. Marischler, Prof. Dr. Barącz, Dr. B. Kielowski, Dr. Maksymiljan Münzer.

ספעציאליסט Ortoped **NATAN RAPAPORT**

מיט 30-יעהריגער פראקטיק אין ווין, דייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 ביטאג און 3 ביז 7 אוונד

איז לאדז, פילסודסקיעגא № 23

פערזענליכעס ערשיינען פון קראנקע ביי מיר איז אונבעדינג נויטיג.

בעקומען אויסצייכנונגען און א גאלדענעם מעדאל אויף די אויסשטעלונגען אין דן גרעסטע שטעדט פון אייראפע און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פערקויפט אין אלע אפטייקען, אפטיק-סקלאדען און פערפומעריעס.

Fabr. Chem. Kosm. „Pharmachemja", Bydgoszcz.

בחנם ווערט צונעפאסט אלערליי גלעזער!

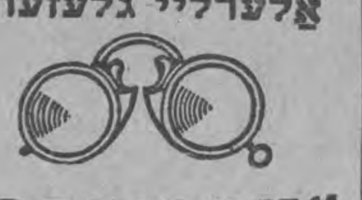

„OPTICUM"

28 פיעטריקאווער 28

בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמ־בינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.

מ'ווערען אויך אויסגעפיהרט זעמטל. רעפעראטורען: פינקטליך און רעיעל, — געדענקט די אדרעס עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים

Dr. med. **P. Braun**

ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

צעגעלניאנא 4, טעל. 100-57

נעמט אן פון 8—2 מיטאג און פון 4—9 אוו. ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. **J. PIK**

נערוועז - קראנקהייטע, נערוואזיטעט, סעקסועלע שוואכע

פריוואט:

אל. קאשטשושקי 27, טעל. 175-50.

נעמט אן פון 5- $7^1/_2$ אוונד.

פאר אונפערמעגליכע- לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med **J. Nadel**

ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען.

אבדזשעיא 4, טעל. 228-92

נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו. אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

Doktór **A. S. TENENBAUM**

אינערליכע קראנקהייטען (ספעציעל לונגען)

Piotrkowska 109 tel. 220-25.

נעהמט אן פון 6–8 אוונד.

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט זונטאג פון 10–2 מיטאג.

פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. **Niewiażski**

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע

אבדזשעיא 5, טעל. 159-40

פראנט, 1טער שטאק

נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוונט זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג. ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוונט

Dr. med. **GUSTAW KOHN**

געוועזענער אסיסטענט פון דעם גינעקאלאגי־שען קליניק אין פאריז. ספעצ. פאר פרויען - קראנקהייטען און שוואנגערשאפט). ספעצ. פון היילען אונפרוכטבארקייט.

פילסודסקיעגא 51, טעל. 170-03

נעהמט אן פון 8—10 און פון 4—8 אוונט

Dr. med. **Michał Eljasberg**

CHIRURG

przeprowadził się na ul. Zachodniej 63 tel. 117-87.

Doktór **Klinger**

ספעציאליסט פאר ווענערישע, הויט, האאר און סעקסואל-קראנקהייט

Andzrzeja 2, tel. 132-28

נעמט אן פון 9—11 פארמ. און פון 4—8 אוו.

Doktór **Daniel Kon**

שטערלינגא 5 טעל. 228-08

אינערליכע און נערוועז-קראנקהייטען עלעקטרא-טעראפיע

נעהמט אן פון 5 ביז 7 אוונד.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנאנס ביז 15 ווערטער

ראקאלען

א פראנט-צימער צו פערדינגען אלס סובלאקאטאר מיט א בעזונדערן איינגאנג צו ערפאהרען פל. וואלנאשטי 6 וו. 8.

צו פערמיטען א צימער פראנט 3 שטאק מיט אדער אהן מעבעל. צו ערפאהרען שרודמיעסקא 39 וו. 15.

א גרויס געוועלב אויף א באר, מלעטשארניע אדער אנ'אנדערע גרעסערע אונטערנעהמונג, אויך א קעלער מיט „קארדושעס" צו קאנסערווירען אייער, פלייש אדער פרוכטען צו פערמיטען ביליג. — ליסטאפאד 67, ביים ווירט.

פערשידענעס

א העל שלאף-צימער אין גוטען צו־שטאנד ווערט געזוכט צו קויפען צו ער־פאהרען פאמארסקא 7 ביי אייזען.

צו פערקויפען א קרענטקא-מאשין נארוטאוויטשא 29 וו. 31.

JUBILER M. Kornblum. Piłsudskiego 57, tel. 255-76 (dawn. Południowa 8) wykonuje roboty artystyczne p/g najnowszych wzorów zagranicznych. Ceny przystępne.

קווארץ-לאמפען

אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר צו מעסיגע פרייזען אין אמבולאטאריום ביים „מחזיקי חולים" (דאווברארטשיקוב (יוליוש 28, טעלעפאן 152-65.

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ל. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט שרייבען א גוטען יודישען בריף אין 15 לעקציעס אפילו דעם, וואס קאן גארנישט שרייבען. די עלטער שפילט נישט קיין ראלע. די פרייזען—צוגענגליך. אלעע 1-טער מאי 4, ביי ליפשיץ.

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman. Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21